

MGA PRINSIPYO SA MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

HARVESTIME INTERNATIONAL INSTITUTE

Kini nga kurso kabahin sa Harvestime International Institute, usa ka programa nga gidesinyo aron sa pagsangkap sa mga magtotoo alang sa epektibo nga espirituhanong pag-ani.

Ang nag-unang mga tema sa pagbansay-bansay mao ang pagtudlo kon unsa ang gipanudlo ni Jesus, nga mikuha sa mga tawo nga mga mangingisda, mga maniningil sa buhis, ug uban pa, ug mibag-o kanila ngadto sa mapuslanong mga kristohanon nga moabot sa ilang katilingban uban sa Ebanghelyo nga adunay pagpakita ug gahum.

Kini nga manwal maoy usa ka kurso sa pipila ka mga modyuls sa kurikulum nga magapalihok sa mga magtotoo gikan sa paghanduraw ngadto sa pagpahimutang, pagpadaghan, pagorganisar, ug pagpalakaw aron sa pagkab-ot sa tumong sa pag-ebanghelyo.

MGA KAUNDAN

Unsaon Paggamit Kini Nga Manwal	2
Mga Sugyot Sa Grupo nga Pagtuon	3
Pasiuna	4
Mga Tumong sa Kurso	5
1. Ang Palibot	6
2. Makakahimtangang Pagtuki	16
3. Ang Bibliyanhong Basihan: Daang Tugon	26
4. Ang Bibliyanhong Basihan: Bag-ong Tugon	33
5. Personal nga Makakahimtangang Pagtuki	41
6. Pag-analisar sa grupo sa mga Katawhan	60
7. Pag-analisar sa usa ka Dapit	78
8. Pag-analisar sa usa ka Nasud	90
9. Pag-analisar sa usa ka Rehiyon	101
10. Pag-analisar sa Nagalungtad nga Kristohnong Relihiyon	114
11. Usa ka Estratihiya sa Pagplano.	129
Pakapin	137
Mga Tubag sa Kinaugalingong mga Eksamen	141

UNSAON PAGGAMIT KINI NGA MANWAL

PORMAT SA MANWAL

Ang matag leksyon naglangkob sa:

Mga Tumong: Kini mao ang mga kalab-oton nga kinahanglang makab-ot pinaagi sa pagtuon sa kapitulo. Basaha una usa magsugod sa leksyon.

Sag-uluhong Bersikulo: Kini nga bersikulo nagpatigbabaw sa mga nag-unang konsepto sa kapitulo. Sag-uloha kini.

Hisgutan sa Kapitulo: Tun-i ang matag seksyon. Gamita ang inyong Biblia sa pagtan-aw sa bisan unsa nga pakisayran nga wala iimprinta sa manwal.

Kinaugalingong Eksamen: Kuhaa kini nga eksamen pagkatapos magatuon sa kapitulo. Sulayi sa pagtubag ang mga pangutana sa walay paggamit sa inyong Biblia o niini nga manwal. Sa diha nga kamo matapos na sa kinaugalingong eksamen, i-tsek ang inyong mga tubag diha sa tubag nga seksyon nga gihatag sa katapusan sa basahon.

Alang sa Dugang Pagtuon: Kini nga seksyon makatabang kaninyo nga mopadayon sa inyong pagtuon sa Pulong sa Dios, ipalambo ang inyong mga kahanas sa pagtuon, ug gamita ang inyong nakat-onan sa inyong kinabuhi ug ministeryo.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makada wat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kinahanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

DUGANG MATERYALES NGA GIKINAHANGLAN

Kinahanglanon ninyo ang King James nga hubad sa Biblia.

MGA SUGYOT ALANG SA GRUPONG PAGTUON

UNANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Sugdan sa pag-ampo ug magpaila-ila. Mag-inilhanay sa usag-usa ug itala ang mga estudyante.

Paghimo ug mga pamaagi alang sa Grupo: Seguradohon kon kinsa ang mogiya sa mga miting, ang panahon, dapit, ug mga petsa alang sa sunod pa nga mga sesyon.

Pagdayeg ug Pagsimba: Dapita ang presensya sa Balaang Espiritu sa inyong sesyon sa pagbansay.

Iapod-apod ang mga Manwal sa mga Estudyante: Ipaila ang titulo sa manwal, pormat, ug mga tumong sa kurso nga gihatag sa unang pipila ka mga pahina sa manwal.

Himoa ang Unang Buluhaton: Ipabasa sa mga estudyante ang mga kapitulo nga nakatuka ug ipakuha ang kinaugalingong eksamen sa dili pa ang sunod nga panagkita. Ang gidaghanon sa mga kapitulo nga ituka matag miting mag-agad sa gitason sa mga kapitulo, sa sulod niini, ug sa mga abilidad sa inyong grupo.

IKADUHA UG SA SUNOD PANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Pag-ampo. Pag-abi-abi ug irehistro ang mga bag-ong estudyante ug iapod-apod sa kanila ang manwal. Kuhaa ang listahan sa mitambong. Tagai ug panahon sa pagdayeg ug pagsimba.

Balikan Pagtuon: Ipresentar ang usa ka mubo nga kinatibuk-an sa gitun-an sa naunang miting.

Leksyon: Hisguti ang matag seksyon sa kapitulo gamit ang mga **oluhan** nga adunay dagkong mga letra ingon nga latid sa usa ka pagtulun-an. Pangutan-a ang mga estudyante kon aduna bay mga pangutana o mga komentaryo sa ilang gitun-an. Iaplikar ang leksyon sa mga kinabuhi ug sa mga ministeryo sa inyong mga estudyante.

Kinaugalingong eksamen: Balikan ang kinaugalingong eksamen sa mga estudyante nga na tapos. (Pahinumdom: Kon dili ninyo gusto nga ang mga estudyante adunay sumbanan sa mga tubag sa kinaugalingong eksamen, mahimong pilason ang mga panid sa tubag sa likod sa matag manwal.)

Alang sa Dugang Pagtuon: Mahimo nga buhaton kini nga mga proyekto sa usa ka grupo o sa indibiduwal nga basihan.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makadawat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kinahanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

Modyul: Pag-organisar
Kurso: Mga Prinsipyo sa Makakahimtangang Pagtuki

PASIUNA

Kini nga kurso nagpaila ug mga prinsipyo sa makakahimtangang pagtuki nga gikinahanglan alang sa pag-organisar ug pagpalihok sa espirituhanong mga kapanguhaan alang sa pag-ebanghelyo.

Kini nga pagtuon naghatag ug gibug-aton sa kamahinungdanon sa makakahimtangang pagtuki sa pagplano ug mga estratihiya sa pag-abot sa kalibutan pinaagi sa Ebanghelyo. "Ang Makakahimtangang Pagtuki" nagpatin-aw ug nagribyu sa Daan ug Bag-ong Tugon nga mga rekord. Ang mga panudlo gihatag alang sa paghimo ug usa ka personal nga makakahimtangang pagtuki ug pag-analisar sa mga grupo sa katawhan, heyograpikanhong mga dapit, mga nasud, mga rehiyon sa kalibutan, ug sa Kristohanong mga organisasyon.

Kini nga kurso mao ang ikaduha sa tulo ka serye sa "Pag-organisar nga Modyul" sa pagbanay nga gitanyag sa Harvestime International Network. Ang "Bibliyanhong Pagdumala nga mga Prinsipyo" nag-una niini nga kurso, ug "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong" ang mosunod niini.

Girekomendar nga kining tulo ka mga kurso pagatun-an diha sa ilang gisugyot nga han-ay alang sa tukma nga pagsabot sa pagpangulo, pagplano, ug pag-organisar nga gikinahanglan alang sa epektibo nga ministeryo.

MGA TUMONG SA CORSO

Sa pagkahuman niini nga kurso kamo makahimo sa:

- Pagpatin-aw sa termino nga "makakahimtangang pagtuki."
- Pag-ila sa mga katuyoan alang sa makakahimtangang pagtuki.
- Pag-ila sa DaangTugon nga mga ehemplo sa makakahimtangang pagtuki.
- Pag-ila sa Bag-ong Tugon nga mga ehemplo sa makakahimtangang pagtuki.
- Paghimo sa usa ka personal nga makakahimtangang pagtuki.
- Pag-analisar sa usa ka dapit.
- Pag-analisar sa usa ka nasud.
- Pag-analisar sa usa ka rehiyon sa kalibutan.
- Pag-analisar sa usa ka nagaluntad nga Kristohanong organisasyon.
- Pagpasabot sa "Pag-ani" (**REAP**) nga plano sa Harvestime International Network.
- Paggamit sa makakahimtangang pagtuki alang sa pagplano ug mga estratihiya sa pag-ebanghelyo.

KAPITULO 1

ANG PALIBOT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa pulong nga "palibot."
- Paghulagway sa unang palibot sa tawo.
- Paghulagway sa karon nga palibot sa kalibutan.
- Pagpasabot kon unsa ang hinungdan sa kausaban gikan sa una ngadto sa karon nga palibot
- Pag-ila sa tulo ka mga paagi nga ang karon nga palibot nakaapekto sa tawo sa espirituwal.
- Pagtingob sa plano sa Dios alang sa pagluwas sa tawo gikan niining makasasalang palibot.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi ang palibot may kalabutan sa misyon sa Simbahan.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Ug nakita ni Jehova ang pagkadautan sa tawo sa yuta dako, ug nga ang tanang pagpalandong sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing lonlon mga kadautan lamang gihapon. (Genesis 6: 5)

PASIUNA

Ang matag natawo-pag-usab nga magtotoo gitawag sa Dios nga mahimong kabahin sa dako nga espirituhanong lawas nga nailhan nga Simbahan. Ang nag-unang sugo nga gihatag sa Simbahan mao ang pagdala sa Ebanghelyo ngadto sa tanang mga nasud:

Busa panglakaw kamo, ug panudloan ninyo ang tanang mga nasud, nga maga bautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo:

Nga magatudlo kanila sa pagtuman sa tanan nga mga butang nga gisugo ko ka ninyo; ug tan-awa, ako magauban kaninyo sa kanunay, bisan ngadto sa katapus sa kalibutan. (Mateo 28: 19-20)

... Nga ang Kristo kinahanglan gayud magaantus, ug mabanhaw gikan sa mga minatay sa ikatolo ka adlaw

... Nga ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala kinahanglan igawali diha sa iyang ngalan ngadto sa tanang kanasuran ... (Lucas 24: 46-47)

Ang mga paningkamot sa pagtuman niini nga hagit naapektohan sa usa ka butang nga gita wag nga "palibot." Kini nga leksyon nagpaila sa hilisgutan sa palibot, nagpatin-aw sa termino, ug nagpasabot kon sa unsang paagi ang palibot may kalabutan sa misyon sa Simbahan.

PALIBOT

Ang "palibot" naglakip sa pisikal, sosyal, kultural, ug espirituwal nga mga butang nga naglibot sa tawo. Kini naglakip sa tanan nga mga bahin sa katilingban diin ang tawo nagpuyo, nagtrabaho, ug nagministeryo.

Ang pisikal nga palibot naglakip sa makita nga materyal nga mga butang nga naglibot sa tawo. Kini nagtumong sa nasud, ciudad, o baryo diin siya nagpuyo. Kini nagtumong sa tanan nga makita sa natural nga mata sama sa mga bilding, yuta, mga hayop, mga kahoy, mga kabukiran, materyal nga mga kabtangan, ug uban pa.

Ang pisikal nga palibot mahimong usa ka mamala nga desyerto, bugnaw nga mga rehiyon sa kabukiran, lasang, o isla. Kini tingali maanindot nga palibot nga adunay kalmado nga panahon diin ang mga tanom motubo ug dali. Kini tingali mapintas nga palibot, nga adunay dili maayo nga panahon nga naghimo sa pagtagana ug igong suplay sa pagkaon nga lisud. Ang pisikal nga palibot mahimong naghutog nga ciudad nga adunay daghang mga tawo o usa ka hilit nga dapit lamang nga adunay pipila ka mga tawo.

Ang sosyal nga palibot nagtumong sa mga tawo nga nagpuyo sa bisan unsang pisikal nga palibot. Ang sosyal nga palibot mao ang mga tawo diin kamo nagpuyo, nagtrabaho, ug nagministeryo.

Ang mga indibiduwal sa matag katilingban mga sakop sa pamilya. Kini nga mga pamilya mahimong na-organisar ngadto sa mga kasta, mga kaliwatan, o mga tribo. Sa sulod niining mga grupo adunay laing mga dibisyon sama sa mga kabus, mga dato, mga edukado, ug mga dili-edukado. Ang usa ka nasud naglangkob sa daghan nga mga "grupo sa katawhan," nga inyong pagatun-an niini nga kurso. Ang paagi sa mga tawo sa pag-organisar sa palibot mao ang gita wag nga "sosyal nga estruktura."

Ang kultural nga palibot nagtumong sa gidawat nga sulondan sa kinabuhi ug kinaiya sa sulod sa usa ka grupo sa mga tawo. Kini nga mga sundanan naglakip sa mga butang sama sa pinulongan, pamatasan, kostumbre, ug materyal nga mga sukdanan sa pagkinabuhi.

Ang kultura naglakip usab sa mga butang sama sa musika, arte, siyensiya, literatura, mga sistema sa edukasyon ug sa politikal nga mga estruktura. Ang Kultura naglambo ingon nga resulta sa relihiyoso ug politikanhong mga impluwensya ug pinaagi sa pabalik-balik nga pamatasan sa mga kostumbre sulod sa taas na nga yugto sa panahon.

Ang kultura magkalahi tali sa mga nasud ug bisan pa tali sa mga grupo sa mga tawo sulod sa usa ka nasud. Pananglitan, sa kapanahonan sa Biblia ang kultura sa mga Judio lahi kay sa mga Gentil. Ang mga Judio dili mokaon ug karni, ug sila nagpatuli. Ang mga Gentil mokaon ug mga karni, ug wala nagpatuli. Ang duha ka mga grupo managlahi sa relihiyon, mga kostumbre, ug sosyal nga estruktura.

Ang espirituhanon nga palibot nagtumong sa mga butang nga nakaapekto sa espiritu sa tawo. Ang Dios trinidad nga binuhat: Ang Dios nga Amahan, Dios nga Anak nga si Jesu-Kristo, ug ang Dios nga Espiritu Santo. Ang tawo gilalang sa dagway sa Dios ingon nga trinidad nga binuhat. Ang tawo adunay lawas, kalag, ug espiritu.

Ang espirituhanon nga palibot mao kanang makaapekto sa kalag ug sa espiritu sa tawo. Adu nay espirituhanong mga pwersa sa dautan ilalum sa pagkontrolar ni Satanas. Adunay espiritu hanon nga mga pwersa sa maayo nga ilalum sa pagkontrolar sa Dios. Kining espirituhanong mga pwersa sa kanunay nakiggubat alang sa pagkontrolar sa kalag ug sa espiritu sa tawo.

Ang (Harvestime International Institute nagtanyag sa usa ka kurso nga nag-ulohang "Espiritu hanong mga Estratihiya: Usa ka Manwal sa espirituhanon nga pakiggubat " nga naglangkob sa hilisgutan sa espirituhanon nga palibot nga detalyado.)

Aron masabtan ang pisikal, sosyal, kultural, ug espirituwal nga mga butang sa palibot sa tawo, kinahanglan kita moribyu sa rekord nga gihatag sa Dios diha sa iyang Pulong, ang Balaan nga Biblia. Kita kinahanglan gayud nga mobalik sa kasaysayan sa usa ka yugto sa wala pa ang kapanahonan, ingon nga kita nasayud niini, nagsugod dinhi sa yuta.

ANG SINUGDANAN SA TANANG BUTANG

Ang Biblia nagtudlo nga ang Dios kanunay nga nagalungtad. Siya walay sinugdanan ug wala katapusan. Ang iyang puloy-anan anaa sa langit. Ang Dios nagbuhat sa iyang kaugali ngon nga puloy-anan sa Langit. Siya usab milalang sa puloy-anan sa tawo, nga mao ang yuta. Ang tanan nga naglungtad gilalang sa Dios:

Kay pinaagi kaniya ang tanang mga butang gibuhat, nga anaa sa langit, ug nga anaa sa yuta, makita ug dili makita, bisan ang mga trono kun ang mga kaginoo han, kun ang mga kapunoanan, o mga kagahum; ang tanang mga butang gibuhat pinaagi kaniya, ug alang kaniya.

Ug siya mao ang una sa tanang mga butang, ug diha kaniya ang tanang mga butang nagapadayon. (Colosas 1: 16-17)

Ang tanang butang nga gibuhat sa Dios sa sinugdan maayo:

Ug nakita sa Dios ang tanang butang nga iyang gibuhat, ug tan-awa, kini maayo kaayo. (Genesis 1:31)

ANG SINUGDANAN SA DAUTAN

Lakip sa mga buhing binuhat nga gilalang sa Dios mao ang mga anghel. Adunay usa ka espesyal nga anghel nga gilalang sa Dios nga si Lucifer. Ang Biblia nagrekord nga si Lucifer sa orihinal hingpit, matahum kaayo, ug naghupot ug importante nga posisyon sa langit.

Si Lucifer nahimong mapahitas-on kaayo sa iyang katahum ug posisyon. Siya nag-organisar sa pipila sa mga anghel ug mirebelde batok sa Dios. Diha sa garbo, si Lucifer gusto nga mahi

mong mas dako pa kay sa Dios. Siya misulay sa pagpukan sa Gingharian sa Dios didto sa langit.

Tungod niini nga sala, si Lucifer ug ang mga anghel nga miapil sa iyang pagrebelde gihulog gikan sa langit ngadto sa yuta. Si Lucifer ginganlan'g Satanas o ang Yawa. Ang iyang mga anghel gingalan'g mga demonyo. Kamo makabasa sa kasaysayan niini nga mga panghitabo diha sa Isaias 14: 12-15 ug Ezequiel 28: 14-16. Si Satanas mao ang espirituhanon nga pwera sa likod sa tanang sala, sa tanan nga mga buhat sa pagkadili matarung, ug sa tanang dautan sa kalibutan.

ANG UNANG PALIBOT

Sa diha nga unang gibuhad sa Dios ang atong kalibutan, kini usa ka hingpit nga palibot. Ang Dios mitan-aw sa tanang niyang mga linalang ug miingon, "Kini maayo" (Genesis 1). Sa diha nga gibuhad sa Dios ang tawo sa iyang kaugalingong dagway, ang tawo hingpit usab. Siya wa lay sala ug sa espirituhanon nakig-ambitay uban sa Dios (Genesis 1:26 ug kapitulo 2).

Sa diha nga gibuhad sa Dios ang babaye siya miingon sa unang magtiayon nga modaghan ug manganak. Si Adan ug si Eva mopuno sa kalibutan ug walay sala, diosnon nga mga tawo nga sama sa ilang kaugalingon (Genesis 2: 18-25; 1:28).

Ang unang dapit nga gipuy-an ni Adan ug Eva usa ka tanaman nga gitawag ug Eden. Kini nga tanaman matahum ang palibot nga puno sa maanindot nga mga linalang sa Dios:

Ug si Jehova nga Dios nagbuhat ug usa ka tanaman sa silangan sa Eden; ug didto iyang gibutang ang tawo nga iyang giumol.

Ug gikan sa yuta gihimo ni Jehova nga Dios nga motubo ang matag kahoy nga makapahimuot sa panan-aw ug maayo nga kalan-on...

**Ug ang usa ka suba migula gikan sa Eden aron mobisibis sa tanaman...
(Genesis 2: 8-10)**

Ang Dios nagbuhat ug usa ka hingpit nga palibot. Apan hinumdumi, si Satanas gipalagpot gikan sa langit ngadto sa yuta. Si Satanas mihimo ug usa ka makalilisang nga kausaban nga moabot niining hingpit nga palibot diin ang tawo gibutang sa Dios.

ANG SALA MISULOD SA PALIBOT

Gilalang sa larawan sa Dios, ang tawo adunay intelihenteng hunahuna diin siya mohimog mga desisyon. Ang tawo mahimong mopili sa pagsunod o sa pagsupak sa Dios. Kamo mohi numdum nga si Satanas mao ang nagsugod sa dautan. Tungod kay ang dautan naglungtad na, ang tawo mopili tali sa maayo ug sa dautan. Ang tawo mipili sa dautan. Ang unang pagkadi li-masinugtanon sa tawo usahay gitawag nga "ang pagkahulog sa tawo," nga nagpasabot nga ang tawo nahulog gikan sa pagkamatarung ngadto sa sala. Kamo makabasa sa bug-os nga sugilanon niining makalilisang nga hitabo sa Genesis 2-3.

Sa Tanaman sa Eden, adunay daghang mga kahoy nga gikan niana si Adan ug Eva makaka on. Apan adunay usa ka kahoy nga ang magtiayon molikay:

Ug si Jehova nga Dios nagsugo sa tawo nga nag-ingon: sa tanan nga kahoy sa tanaman ikaw makakaon:

Apan sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa dautan, dili ka magkaon niini; kay sa adlaw nga mokaon ka niini, mamatay ka gayud. (Genesis 2: 16-17)

Ang tawo adunay gahum sa pagpili. Siya mahimong mosunod o mosupak sa Dios. Si Satanas nangulo sa unang lalaki ug babaye sa pagsupak sa Dios. Tungod sa ilang pagkadili- masinug tanon, ang sala misulod sa ilang palibot.

ANG PALIBOT NAUSAB

Ang sala nagdala ug makalilisang nga kausaban sa tawo ug sa iyang palibot. Ang Dios nag pasidaan kang Adan ug Eva nga ang silot sa sala mao ang kamatayon. Kini naglakip sa pisikal ug espirituhanon nga kamatayon. Ang espirituhanon nga kamatayon mao ang pagkawala sa ilang relasyon uban sa Dios. Ang pisikal nga kamatayon mao ang kamatayon sa ilang aktuwal nga pisikal nga mga lawas.

Tungod kay si Adan ug Eva nakasala, ang sala ug kamatayon miabot sa tanang mga tawo:

Busa, sa ingon nga pinaagi sa usa ka tawo ang sala misulod sa kalibutan, ug ang kamatayon pinaagi sa sala; ug tungod niana ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala. (Roma 5:12)

Tungod sa pagkahulog ni Adan ug Eva, ang sala napasa sa tanan nga mga tawo. Kana nagpa sabot nga ang tanan nga natawo nakapanunod sa nag-unang kinaiyahan sa sala. Maingon nga ang pisikal nga mga kinaiya mapanunod, ang espirituhanon nga kinaiya sa nag-unang sala nga kinaiyahan napanunod.

Ang matag tawo nakasala sa tagsa-tagsa sa diha nga siya madani sa iyang makasasala nga kinaiya sa pagrebelde batok sa Dios:

Apan ang tagsatagsa ka tawo ginatintal sa diha nga siya ginaguyod sa iyang kaugalingon nga kailibgon ug mahaylo.

Unya sa diha nga ang kailibgon makapanamkon na, magapahimugsog sala; ug ang sala, sa diha nga kini magulang na, manganak ug kamatayon. (Santiago 1: 14-15)

Tungod sa nag-unang kinaiyahan sa sala ug sa tagsa-tagsa nga nagbuhat sa sala, ang tanan nga mga tawo nag-atubang sa pisikal ug espirituhanon nga kamatayon:

Kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa himaya sa Dios. (Roma 3:23)

Ang pisikal nga palibot sa tawo gitunglo usab. Ang Dios miingon nga ang yuta magapatubo sa mga tunok ug sampinit. Sobra nga paghago (singot) nagtimaan sa relasyon sa tawo sa iyang pisikal nga palibot:

Ug ngadto kang Adan siya miingon: Tungod kay gipatalinghugan mo ang tingog sa imong asawa, ug nagkaon ka sa kahoy nga gisugo ko kanimo, sa pag-ingon: Ikaw dili magkaon niini; tinunglo ang yuta tungod kanimo; sa kahago magakaon ikaw gikan niini sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi.

Mga sampinit usab ug mga kadyapa moturok nganha kanimo; ug ikaw magakaon sa mga hilamon sa kapatagan;

Sa singot sa imong nawong magakaon ikaw sa tinapay, hangtud nga mopauli ka sa yuta: kay gikan niini gikuha ikaw; kay abog ikaw, ug sa abog ikaw mopauli. (Genesis 3: 17-19)

Ang kalibutan mismo sa iyang kaugalingon nahugawan sa mga sala sa tawo:

... Kay ikaw naghugaw sa yuta uban sa imong mga pagpakighilawas ug uban sa imong pagkadautan.

Busa ang ulan gipugngan, ug walay naulahing ulan. (Jeremias 3: 2-3)

Ug sa wala madugay ang Dios mitan-aw sa yuta nga iyang gilalang...

Ug nakita ni Jehova nga ang pagkadautan sa tawo sa yuta dako, ug nga ang tanang pagpalandong sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing lonlon mga kadautan lamang gihapon. (Genesis 6: 5)

Ania ang katingbanan sa unsa nga paagi nga ang palibot sa tawo nausab tungod sa sala:

- 1. Ang tawo nausab sa espirituwal:** Siya wala nay pakig-ambitay sa Dios. "Ang espiritu hanon nga kamatayon" nagpasabot nga walay katapusan nga pagkahimulag sa Dios tungod sa sala. Ang tanan sa umaabot nga mga kaliwatan nakapanunod sa nag-unang kinaiyahan sa sala ug ang tanang mga tawo nakasala.
- 2. Ang tawo nausab sa pisikal:** Ang iyang lawas matigulang, siya mamatay, ug siya moba lik sa abog nga gigamit sa Dios sa paghimo kaniya.
- 3. Ang yuta sa iyang kaugalingon gitunglo:** "Mga sampinit ug mga kadyapa" nagrepresentar sa tunglo diin ang palibot nahimutang. Ang tawo makasinati sa dako nga mga kalisdanan tali sa iyang kaugalingon ug niining makasasala nga palibot diin siya nagpuyo.

ANG KARON NGA PALIBOT

Ang karon nga palibot sa kalibutan diin ang tawo nagpuyo sa gihapon dautan. Hangtud nga ang Dios molaglag niining karon nga makasasalang kalibutan ug momugna sa bag-ong langit ug yuta, ang tanan nga mga nilalang mag-agulo alang sa kagawasan gikan sa makalilisang nga palibot nga namugna sa sala:

Kay kita nahibalo nga ang tibook kabuhatan nanag-agulo ug nanag-antus sa kasakit sa tingob hangtud karon. (Roma 8:22)

SA UNSANG PAAGI ANG TAWO NAAPEKTOHAN

Ang makasasala nga palibot niini nga kalibutan karon nakaapekto sa tawo sa espirituwal nga paagi tungod kay totolo ka espirituhanon nga mga kaaway nagalihok: Ang kalibutan, ang unod, ug ang Yawa:

1. Ang kalibutan: Si Satanas naglihok pinaagi sa dautan nga sistema sa kalibutan, uban sa tanang sala, materyalismo, ug walay Dios nga mga pilosopiya.

2. Ang unod: Ang tanang mga tawo gipanganak nga mga makasasala. Si Satanas naglihok pinaagi sa nag-unang mga kinaiyahan sa sala sa pagdala sa mga lalaki ug mga babaye ngadto sa tagsa-tagsa nga mga buhat sa sala. Kining nag-unang kinaiyahan nga (gitawag nga "unod" sa Biblia) moresulta sa makalilisang, makasasala nga mga buhat sa pagkadili-matarung.

3. Ang Yawa: Si Satanas sa gihapon nagapamuhat sa palibot sa pagtuman sa iyang mga katu yoan. Siya namuhat pinaagi sa mga demonyo ug sa mga lalaki ug mga babaye nga magpasa kop sa ilang mga kabubut-on ngadto kaniya.

DALAN SA PAG-IKYAS

Ang Dios naghatag ug usa ka paagi sa pag-ikyas gikan niining makasasala nga palibot. Ang tawo maluwas gikan sa makalilisang nga mga epekto sa espirituhanong kamatayon (pagkahi mulag gikan sa Dios):

Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron bisan kinsa nga motoo kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhi nga walay katapusan. (Juan 3:16)

Pinaagi kang Jesus, ang tawo maluwas gikan sa walay katapusan nga mga epekto sa pisikal nga kamatayon. Ang tanan nga tinuod nga magtotoo nga mamatay sa pisikal sa umaabot nga adlaw mabanhaw gikan sa pisikal nga kamatayon ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan:

Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug gikan sa langit uban sa usa ka pagsing git, sa tingog sa punoan sa mga manolonda, ug sa budyong sa Dios: ug ang mga nangamatay diha kang Kristo mangabanhaw pag-una:

Unya kita nga mga buhi, ug nagpabilin pagasakgawon uban kanila sa mga panga nod aron sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon kita magapakig-uban na sa Ginoo sa tanang panahon. (I Mga Taga Tesalonica 4: 16-17)

Ang makasasala nga kalibutan nga atong gipuy-an sa umaabot nga adlaw malaglag, ug ang Dios maghimo ug bag-ong langit ug bag-ong yuta;

Apan ang adlaw sa Ginoo moabot sama sa usa ka kawatan sa kagabhion: ug unya ang mga langit mawagtang uban sa dakong dinagook, ug ang mga kasugdanan sa kalibutan mangatunaw sa hilabihan nga kainit, ug ang yuta ug ang mga buhat nga ania niini pagasunog..

Apan, sumala sa iyang saad, kita nagapaabot sa bag-ong mga langit ug usa ka bag-o nga yuta, diin nagapuyo ang pagkamatarung. (II Pedro 3: 10, 13)

Bisan tuod ang kalibutan ilalum pa sa tunglo sa sala, ang mga magtotoo maluwas gikan sa tunglo ug mabuhi sa madagayaon nga kinabuhi pinaagi kang Jesu-Kristo. Si Jesus miingon:

... Ako mianhi aron sila makabaton ug kinabuhi, ug makabaton niana sa madagayaon gayud. (Juan 10:10)

Ang inyong nag-unang kinaiyahan sa sala mausab pinaagi sa gahum sa Dios nga mamunga sa espirituhanon nga bunga sa gugma, kalipay, kalinaw, pailub, pagkamapuanguon, pagkamaayo, pagtoo, kaaghup, ug sa pagpugong sa kaugalingon (Galacia 5: 22-23). Bisan tuod kamo ania pa sa kalibutan, kamo dili kinahanglan nga mahimong kabahin niining dautan ug maka sasala nga palibot.

Ako dili magaampo nga kuhaon mo sila gikan sa kalibutan, kondili nga imo panalipdan sila gikan sa dautan.

Sila dili iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. (Juan 17: 15-16)

Kamo anaa sa kalibutan alang sa katuyoan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo niining dautan nga kalibutan:

Maingon nga gipadala mo ako sa kalibutan, bisan pa niana gipadala ko usab sila sa kalibutan. (Juan 17:18)

Kita magmaya tungod kay si Jesus...

... mihatag sa iyang kaugalingon alang sa atong mga sala, aron nga siya magaluwas kanato gikan niining dautan nga kalibutan sumala sa kabubut-on sa atong Dios ug Amahan. (Galacia 1: 4)

ANG PALIBOT UG ANG MISYON SA SIMBAHAN

Ang palibot importante sa misyon sa Simbahan sa pag-abot sa tanan nga mga nasud sa Ebanghelyo:

Una: Ang tanan nga ministryo gihimo diha sa palibot sa katilingban nga inyong nakat-onan diin nag-una ang pagkadautan. Kon kamo makasabot niini kamo dili na matingala sa mga pag-atake sa kaaway samtang kamo magministro.

Ikaduha: Adunay daghan nga mga matang sa palibot sa sulod niini nga kalibutan nga hilabihan ka lahi sa usag usa. Sama nga ang tanan nga mga tawo naapektohan sa pagkadautan sa palibot sa kalibutan sa kinatibuk-an, sila maapektohan usab sa piho nga palibot diin sila nagapuyo. Sa diha nga kamo makasabot sa ilang piho nga palibot kamo mas epektibo nga mopresentar sa Ebanghelyo.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang pulong nga "palibot."

---

3. Ihulagway ang unang palibot sa tawo.

---

4. Ihulagway ang karon nga palibot sa kalibutan.

---

5. Unsa ang hinungdan sa kausaban gikan sa unang palibot sa karon nga palibot sa kalibutan?

---

6. Ilha ang tulo ka mga paagi sa karon nga palibot nga makaapekto sa tawo sa espirituwal.

---

7. Unsa ang plano sa Dios alang sa pagluwas sa tawo gikan niining makasasala nga palibot?

---

8. Sa unsang paagi nga ang palibot adunay kalabutan sa misyon sa Simbahan?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Tun-i ang Genesis kapitulo 3 ug panid-i kon sa unsang paagi gigamit ni Satanas ang palibot sa unang tintasyon. Ang Tanaman nga gilalang sa Dios hingpit. Apan adunay usa ka gidili nga kahoy. Ang tawo gihatagan sa usa ka pagpili: Ang pagsunod sa Dios ug pagli kay niini nga kahoy ug pagpadayon sa pagpuyo sa hingpit nga palibot o sa pagsupak sa Dios, ug motugot nga ang sala mosulod sa palibot. Sa Genesis kapitulo 3, si Eva anaa sa palibot duol sa gidili nga kahoy. Ang Biblia nagpasidaan mahitungod sa dautan sa...

**Likayi kini, ayaw pag-agi haduol niini, Tumipas ka gikan niini, ug padayon.
(Proverbio 4:15)**

Si Eva Nakadungog: Sa tingog ni Satanas gikan sa palibot sa gidili nga kahoy.

Siya Nakakita: Sa usa ka butang nga makapadani sa palibot. Kini mao ang gidili nga bunga.

Siya Mikuha: Sa makasasala nga butang gikan sa palibot.

Siya Mikaon: Sa gidili nga bunga. Sa wala pa ang pagkaon ang dautan anaa pa sa gawas. Kini wala makaapekto sa iyang espirituwal, apan sa diha nga siya mikaon niini, siya nahi mong makasasala.

Siya Mihatag: Si Eva kabahin sa "katilingbanong" palibot ni Adan tungod kay siya mao ang iyang asawa. Siya miimpluwensiya kang Adan sa pagpakasala pinaagi sa paghatag kaniya sa gidili nga bunga. Ang mga tawo kasagaran nga maimpluwensiyahan sa sala pinaagi sa mga anaa diha sa ilang sosyal nga palibot.

Si Adan Mikaon: Siya usab mikaon sa gidili nga bunga. Ang liyok sa sala nagsugod ug nagpadayon sa tibook kasaysayan. Ang tanan nga mga tawo nahimong mga makasasala ug ang mga palibot sa kalibutan nahimong makasasala.

2. Ihulagway ang pisikal nga palibot nga gipili ni Lot diha sa Genesis 13: 8-11.
3. Unsa nga matang sa espirituhanon nga kahimtang ang atua didto sa ciudad sa Sodoma nga gipili ni Lot? Tan-awa ang Genesis 13:13 ug kapitulo 18-19.
4. Itandi ang espirituhanon nga palibot nga gihulagway diha sa Genesis 6: 5 sa gihulagway diha sa Pinadayag 21: 10-27.

KAPITULO 2

MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa termino nga "makakahimtangang pagtuki."
- Pag-ila sa unom ka matang sa makakahimtangang pagtuki nga gihisgutan niini nga kurso.
- Paglista sa pito ka mga rason nganong ang makakahimtangang pagtuki importante sa pagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa tanang mga kanasuran.
- Pagtingob sa unom ka mga katalagman nga likayan sa makakahimtangang pagtuki.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Kay bisan kinsa nga gipanganak sa Dios makadaug sa kalibutan; ug kini mao ang pagdaug nga midaug sa kalibutan, bisan sa atong pagtoo. (1 Juan 5: 4)

PASIUNA

Kini nga kapitulo nagpaila sa "makakahimtangang pagtuki," usa ka kahanas nga mosangpot ngadto sa pagsabot sa palibot diin ang mga tawo nagpuyo ug sa unsa nga paagi sila nakaapek to sa mga paningkamot sa pag-abot kanila sa Ebanghelyo. Ang "Makakahimtangang Pagtuki" gipatin-aw ug ang mga matang sa maong pagtuki giila. Ang mga katalagman sa paglikay gi hisgutan ug ang kamahinungdanon sa makakahimtangang pagtuki gipasabot.

NAGKALAIN-LAING MGA PALIBOT

Sa miagi nga kapitulo inyong nakat-onan nga ang palibot naglakip sa pisikal, sosyal, kultural, ug sa espirituwal nga mga butang nga naglibot sa tawo. Inyong nakat-unan usab nga ang kalibutan makasasala ug gipuy-an sa makasasalang mga lalaki ug mga babaye nga adunay pangi nahanglan sa usa ka Manluluwas.

Ang tanan nga ministryo gibuhat sa kinatibuk-ang palibot sa kalibutan. Apan adunay dag hang nagkalain-laing mga palibot sa sulod niining makasasala nga kalibutan ug ang matag usa hilabihan kadako ug kalainan sa usag usa. Pananglitan, ang palibot sa usa ka gamay nga tribo sa Sahara nga desyerto hilabihan gayud kalahi sa residente sa modernong ciudad sama sa New York.

Sama nga ang tanan nga mga tawo apektado sa dautan nga palibot sa kalibutan sa kinatibuk-an, sila apektado usab sa piho nga palibot diin sila nagpuyo. Sa diha nga kamo makasabot sa ilang palibot, kamo mas epektibo nga mopresentar sa mensahe sa Ebanghelyo.

MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

Ang "Makakahimtangang Pagtuki" makatabang kaninyo nga makasabot sa usa ka piho nga palibot. Ang pag-analisar sa usa ka butang nagpasabot sa pagtuon niini nga detalyado, nagasu si sa matag bahin nga naghimo sa kinatibuk-an. Ang "Makakahimtangang Pagtuki" nagpasa bot sa pagtuon sa matag bahin sa palibot lakip na ang pisikal, sosyal, kultural, ug espirituwal nga mga butang. Kamo moanalisa sa detalye sa piho nga palibot.

MGA MATANG SA MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

Adunay unom ka matang sa makakahimtangang pagtuki nga gihisgutan niini nga kurso nga importante sa misyon sa pagpakaylap sa Ebanghelyo ngadto sa kalibutan. Ang matag usa pa gahisgutan nga detalyado sa ulahi nga mga kapitulo:

PERSONAL NGA PAGTUKI: Kini mao ang pagtuki sa inyong kaugalingon nga mga pali bot ug sa inyong kaugalingon ingon nga usa ka magtotoo.

PAG-ANALISAR SA GRUPO SA KATAWHAN: Ang kalibutan gihimo sa daghan nga mga grupo sa lain-laing mga tawo. Kini nga mga grupo nagsulti sa lain-laing mga pinulongan, adunay lain-laing mga kostumbre, ug giorganisar sa nagkalain-laing mga paagi. Ang matag heyograpikanhong dapit, nasud, ug rehiyon sa kalibutan gilangkuban sa daghang lain-laing mga grupo sa katawhan.

PAG-ANALISAR SA USA KA DAPIT: Ang usa ka dapit mao ang usa ka piho nga dapit sa sulod sa usa ka nasud. Kini mahimo nga usa ka lalawigan, ciudad, balangay, probinsya, teritoryo, o estado.

PAG-ANALISAR SA USA KA NASUD: Ang usa ka nasud mao ang tanan nga yuta ug ang mga tawo gihiusa pinaagi sa politikal nga mga utlanan nga nagpuyo ubos sa susamang panggobyerno.

PAG-ANALISAR SA USA REHIYON: Ang usa ka rehiyon sa kalibutan gilangkuban sa pila ka mga nasud sa usa ka piho nga bahin sa kalibutan. Pananglitan, sa Sentrong America nga rehiyon naglakip sa mga nasud sa Guatemala, Costa Rica, Nicaragua, Belize, Panama, Honduras, ug El Salvador.

PAG-ANALISAR SA USA KA NAGALUNGTAD NGA KRISTOHANONG ORGANISASYON: Kini mga kasimbahan, denominasyon, ug mga organisasyon nga gitukod sa mga katuyoan sa Kristohanong pagministeryo.

ANG KAMAHINUNGدانON SA MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

Ang pagsabot sa palibot importante sa pagpakaylap sa Ebanghelyo tungod kay kini...

MOTABANG SA MGA MAGTOTOO SA PAGDISKOBRE SA ILANG DAPIT SA MINISTERYO:

Sa leksyon sa "Personal nga makakahimtangang pagtuki," kamo moanalisa sa inyong espiri

tuhanon nga mga kalig-on, mga kaluyahon, pagtawag, ug mga gasa. Kini nga pagtuki importante tungod kay kini makatabang kaninyo sa pagdiskobre sa inyong piho nga dapit sa ministryo. Kini moila sa espirituhanon nga mga kaluyahon nga kinahanglan inyong madumala aron mahimong mas epektibo ug ang espirituhanong kalig-on nga inyong magamit alang sa Dios.

MOAPEKTO SA MATAG TAWO:

Sa pagpakaylap sa Ebanghelyo, kini importante nga masabtan nga walay bisan usa nga makaikyasa sa epekto sa daotan nga palibot niining kalibutan karon. Ang tanan nga mga tawo sa tanan nga kultura, banay, ug nasud maoy mga makasasala nga nanginahanglan sa usa ka Manluluwas. Adunay daotan nga presensya diha sa matag kultura ug ang nag-unang kinaiyahan sa sala mao ang aktibo sa tanan nga tawo nga dili magtotoo. Si Satanas anaa nagalihok diha sa matag palibot sa kalibutan nga inyong gialagaran. Kamo sa kanunay nakiggubat batok sa kalibutan, sa unod, ug sa Diyablo.

MOPAKIGBAHIN SA EBANGHELYO SA PALIBOT

Ang abilidad sa mga tawo sa pagsabot sa Ebanghelyo apektado sa ilang palibot. Pananglitan, kamo kinahanglan gayud nga mopakigbahin sa Pulong sa Dios sa usa ka pinulongan nga masabtan sa mga tigpaminaw.

Kamo kinahanglan gayud usab mopakigbahin sa Ebanghelyo sa paagi nga madawat sa kultura ug katilingban. Sa ubang mga grupo sa katawhan kini nagkinahanglan sa pag-uyon ug sa pagdawat sa mga lider sa tribo sa dili pa ang mga tawo maminaw sa inyong mensahe. Ang paagi sa pagpresentar sa inyong mga mensahe makaapekto sa sosyal ug sa edukasyon nga lebel sa inyong mga tagapamati. Kamo kinahanglan gayud nga mohaum sa mensahe sumalana.

Kamo mahimong mopahaum sa inyong estilo sa kinabuhi aron madawat sa usa ka kultura. Pananglitan, ang Apostol nga si Pablo mokaon sa karni, apan ang uban nga mga kultura diin siya nag-alagad dili. Siya mipahaum sa iyang estilo sa kinabuhi aron sa pag-abot niini nga mga tawo sa Ebanghelyo:

**Tungod niana kon ang kalan-on nagapapangdol sa akong igsoon dii na gayud ako mokaon ug karni, aron dili na ako makapapangdol sa akong igsoon.
(I Mga Taga Corinto 8:13)**

DILI gayud kamo mopahaum sa inyong estilo sa kinabuhi nga supak sa sinulat nga Pulong sa Dios, apan kon ang yano nga personal nga mga kausaban pagahimoon aron sa pagpauswag sa Ebanghelyo kini angayan nga pagabuhaton.

Sa daghang mga katilingban kamo epektibo nga mogamit sa kultura sa pagpakigsulti sa Ebanghelyo. Apan sa pagbuhat sa ingon, kamo kinahanglan makasabot sa kulturahanon nga palibot sa mga tawo. Ang kultura mahimong gamiton ingon nga tulay ngadto sa Gingharian sa Dios o babag nga nagapagawas sa mga tawo.

MAKAHIMO SA PAGGAMIT SA PALIBOT SA PAGTUDLO SA EBANGHELYO:

Si Jesus migamit sa palibot sa pagtudlo sa Ebanghelyo. Siya nagsulti ug mga istorya nga may kalabutan ngadto sa kultura sa mga tawo pinaagi sa paggamit sa komon nga mga butang sama sa trigo, isda, mga bulak, mga kandila, ug mga bilding sa pagtudlo ug espirituhanon nga mga leksyon.

Si Jesus wala mokuha sa iyang mga estudyante sa bakak nga palibot. Siya wala motago kani la sa usa ka kombento o monasteryo. Si Jesus nagtudlo sa mga lalaki ug mga babaye diin sila nagpuyo, nagtrabaho, ug nag-alagad. Siya nag-asoy sa Ebanghelyo nga may kalabutan sa ilang personal nga mga kahimtang. Ang palibot mao ang dapit sa pagbansay-bansay diin sila mopadapat sa unsay ilang makat-unan.

(Kini mao ang panan-awon sa Harvestime International Network. Kini mao ang hinungdan kon nganong kini nga kurso midangat kaninyo diha sa inyong kaugalingon nga palibot.)

ILHA ANG TAMBOK NGA ESPIRITUHANONG YUTA:

Sa natural nga kalibutan, ang mga mag-uuma moanalisa sa yuta sa dili pa motanom sa ilang mga tanom. Sila mobuhat niini sa tulo ka nag-unang mga rason:

Una, sila gusto nga mopili sa labing maayo nga yuta sa paghingusog sa ilang mga paningka mot. Sila nahibalo nga ang labing tabunok nga yuta modala sa labing dako nga ani.

Ikaduha, sila moila sa kabus nga yuta sa pagtino kon sa unsang paagi kini maandam alang sa pag-uma. Sa ubang kultura ang mga mag-uuma mogamit sa gipangbaligya nga hinimo nga abono aron sa pagpalambo sa yuta. Ang uban putlon ang mga kahoy ug dahon, pagasunogon kini sa ibabaw sa yuta, ug gamiton ang abo ingon nga usa ka natural nga abono.

Ikatulo, sila moanalisa sa yuta sa pagtino sa labing maayo nga mga paagi sa pag-uma. Pa nanglitan, sila ba nagkinahanglan sa paggamit sa pamaagi sa irigasyon o ang ulan igo na? Unsay ilang itanom? Unsaon nila pag-ani sa mga tanom?

Ang makakahimtangang pagtuki sa espirituhanon nga kalibutan susama sa gibuhay sa usa ka mag-uuma diha sa natural nga kalibutan. Kita moanalisa sa mga tawo, mga dapit, mga nasud, ug mga rehiyon alang sa susama nga mga rason:

Una, Kita gusto nga motino sa labing tambok nga mga dapit sa espirituwal. Ang pipila ka mga dapit andam na alang sa espirituhanon nga pag-ani. Ang Biblia nag-ingon nga ang mamoo mo diriyut ra sa kaumahan sa Dios. Tungod kay ang espirituhanon nga pwersa limitado, kita gusto nga mobutang sa atong nag-unang paningkamot sa mga lugar nga andam na anihon sa espirituwal.

Ikaduha, kita ba gusto motino sa mga pamaagi sa paghimo sa dili madinawat sa espirituwal nga maandam na alang sa pag-ani. Ang ubang mga katawhan, mga dapit, mga nasud, ug mga rehiyon dili ingon ka madinawat sa Ebanghelyo. Kita kinahanglan gayud nga modiskobre ngano ug unsa nga mga pamaagi makatabang sa pag-usab niining espirituhanon nga yuta.

Ikatulo, kita motino sa labing maayo nga mga paagi nga magamit ... ug kana modala kanato ngadto sa lain nga dakong rason alang sa pagtuki nga mao kini...

ILHA ANG MGA BUTANG NGA NAKAAPEKTO SA INYONG MISYON:

Ang misyon sa Simbahan mao ang pagsangyaw sa Ebanghelyo. Ang palibot makaapekto sa pamaagi kon unsaon kini nga misyon sa pagtuman. Ang "Estratihiya" maoy usa ka paagi o plano alang sa pag-abot sa usa ka tumong. Kon kamo mokab-ot sa tumong sa pag-ebanghelyo sa kalibutan sa Maayong Balita, nan kamo kinahanglan gayud nga adunay pipila ka "mga estratihiya" o mga paagi sa pagkab-ot niini nga tumong. (Kamo makakat-on ug dugang mahitungod sa mga paagi ug pagplano sa katapusan nga kapitulo niini nga kurso.)

Ang sama nga plano dili magamit alang sa matag tawo sa sama nga paagi sa matag dapit. Kini tungod kay walay duha ka tawo ug walay duha ka mga dapit nga managsama gayud sa bisan unsa ug walay duha ka mga tanom o mga kaumahan nga managsama gayud sa natural nga kalibutan.

Sa diha nga kamo moanalisa sa mga grupo sa mga tawo, heyograpikanhong mga lugar, mga nasud, ug mga rehiyon, kamo mobaton sa impormasyon nga makatabang kaninyo sa pagplano ug mga paagi aron epektibo nga maabot ang mga tawo niining nagkalain-lain nga palibot sa Ebanghelyo. Ang palibot motino sa madawat nga mga paagi sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo tungod sa nagkalainlaing mga sistema sa politika.

Pananglitan, sa pipila ka mga nasud dili ka na makapagpahigayon sa dayag nga mga miting sa pag-ebanghelyo. Sa pipila ka mga nasud kamo dili makaangkon ug yuta sa pagtukod ug simbahan. Sa ubang mga nasud kamo dili na makahimo sa pagkuha ug pangmisionaryo nga visa sa pagsulod sa nasud sa pagsangyaw sa Ebanghelyo.

Ang maong mga regulasyon wala magpasabot nga kamo moundang na lang sa kapildihan. Kamo sa yano mopahaum na lamang sa inyong mga paagi sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo niana nga palibot. Pananglitan, imbis nga moadto ingon nga usa ka misionaryo, kamo tingali makabaton ug visa sa pagtrabaho ingon nga sekular nga mamomoo samtang sa samang higayon mopakigbahin sa Ebanghelyo. Inay nga dayag nga mga miting, kamo mahimo nga mogamit sa mga paagi sa personal nga pag-ebanghelyo. Inay nga magatigom sa simbahan, makahimo kamo sa pagpahimutang ug mga kongregasyon nga magkita sa mga panimalay sa mga magto too.

Ang pag-analisa sa palibot makatabang kaninyo sa pagplano sa mga detalye sama sa pagpangita'g simbahan ug mga serbisyo diin ang mga tawo makaadto kanila ug orasan sila sa usa ka oras aron ang mga tawo makahimo sa pagtambong. Ang pag-analisa sa palibot makatabang kaninyo sa pag-ila sa mga paagi sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo nga mahimong epektibo ug madawat sa pisikal, kultural sosyal, ug espirituwal.

MAY KALABUTAN SA DIOSNONG PAGDUMALA SA TAWO:

Ang Dios mipadala ug dakong lunop sa yuta sa paghukom sa tawo tungod sa makalilisang nga palibot nga resulta gikan sa iyang sala:

Ug nakita ni Jehova ang pagkadautan sa tawo sa yuta dako, ug nga ang tanang pagpalandong sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing lonlon mga kadautan lamang gihapon.

Ug kini nakapabasul kang Jehova nga gibuhat niya ang tawo sa yuta, ug naka pasubo kini kaniya sa iyang kasingkasing.

Ug miingon si Jehova pagalaglagon ko ang tawo nga akong gibuhat gikan sa nawong sa yuta ... (Genesis 6: 5-7)

Basaha ang istorya sa Sodoma ug Gomorra sa Genesis 18-19. Ang Dios nagpadala ug paghu kom niini nga mga ciudad tungod sa makasasala nga palibot nga ilang gilalang.

Basaha ang istorya sa Nineveh sa basahon ni Jonas. Ang Dios nagplano sa pagpadala ug pag hukom niining ciudara tungod sa sala. Sa diha nga ang tibook nga ciudad naghinulsol, ang Dios nagdumala kanila nga may kalainan tungod kay ang palibot sa ciudad ug ang ilang per sonal nga mga kinabuhi nausab.

Adunay daghang ubang mga pananglitan sa Biblia kon sa unsang paagi nga ang palibot ug ang pagdumala sa Dios sa tawo may kalabutan. Kon kamo makasabot sa mga pagdumala sa Dios sa tawo, kamo kinahanglan gayud nga makasabot sa palibot.

MGA KATALAGMAN NGA LIKAYAN

Ang makakahimtangang pagtuki usa ka Bibliyanhong konsepto. Kamo magtuon sa detalye sa Daan ug Bag-ong Tugon nga basihan sa sunod nga duha ka mga leksyon. Apan sa dili pa ka mo padayon sa dugang pa niini nga pagtuon, adunay mga pipila ka katalagman nga inyong kinahanglan nga nahibaloan.

Aron sa pag-ila niini nga mga katalagman, kita mogamit sa istorya sa usa ka makakahimta ngang pagtuki nga gihimo sa napulo ug duha ka mga tawo sa Biblia. Una basaha ang istorya diha sa Numeros 13-14.

Adunay pipila ka piho nga mga katalagman sa makakahimtangang pagtuki nga gihulagway niini nga istorya. Ania ang pipila ka mga katalagman nga likayan:

AYAW PAG-ANALISAR SA NATURAL NGA PANGATARUNGAN LAMANG:

Daghan sa impormasyon nga inyong mabatonan sa makakahimtangan nga pagtuki ang naang kon pinaagi sa pagtuon ug pag-obsarbar sa mga butang sa natural nga kalibutan. Apan kamo kinahanglan nga motan-aw sa unahan sa natural nga kalibutan ngadto sa espirituhanon nga kalibutan.

Ang mga espiya nga miadto sa Canaan, nakakita sa mga higante sa natural nga kalibutan. Diin sila mihimo sa ilang sayop sa pag-analisar sa palibot pinaagi sa natural nga pangataru ngan lamang. Ang natural nga pangatarungan nakakita sa mga higante nga hilabihan ka dako.

Ayaw paghimo sa espirituhanon nga mga desisyon basi sa natural nga mga kamatuoran lamang. Ang natural nga mga kahimtang pagatun-an aron sa paggiya sa inyong mga paagi, apan ang mga butang kinahanglan gayud nga analisahon sa espirituhanon nga paagi usab.

AYAW PAGPABUNTOG SA KADAKO SA TAHAS:

Ang napulo sa mga espiya nga nagtuon sa Canaan nalumsan sa kadako sa tahas. Sila nakakita sa mga higante nga dagko kaayo nga pagabuntogon. Sila nagtan-aw sa gahum sa kaaway ug sa ilang kaugalingon nga mga kahuyang. Sila nakatumong sa mga babag imbis nga sa mga oportunidad.

Ang pagtuki sa piho nga palibot tingali mopadayag sa daghang mga babag. Apan ayaw pag tumboka ang kadako sa tahas. Tumboka ang kadako sa Dios. Ayaw pagtan-aw sa inyong mga kahuyang, apan tumboka ang abilidad sa Dios. Ayaw papiog sa gahum sa kaaway, tungod kay mas dako siya nga anaa kaninyo kay kaniya nga anaa sa kalibutan (I Juan 4: 4 ug 5: 4).

AYAW PAGPAIMPLUWENSYA SA NEGATIBO NGA MGA TAHO:

Ang negatibo nga taho nga gihatag sa napulo ka mga espiya diha sa Numeros 13 nakapaim pluwensya sa desisyon sa mga tawo sa Dios. Sa diha nga kamo mangandam sa pagbuhat sa buluhaton alang sa Dios aduna kanunay mga tawo nga mosulti kaninyo nga dili kini mabuhat. Sila mopuno kaninyo sa negatibo nga mga hunahuna ug mga taho.

Ayaw itugot nga sila makaimpluwensya kaninyo. Kon inyong tugotan, kamo makakaplag sa inyong kaugalingon nga nahisalaag sa espirituhanon nga kamingawan ingon sa gibuhat sa Israel. Kamo mosipyat sa mga maanindot nga kahigayonan sa pagsulod ug pag-angkon sa bag-ong teritoryo alang sa Dios.

AYAW PAGMAHINADLOKON UG DILI MATINOOHON:

Ang mga Israelinhon wala makasulod sa ilang gisaad nga yuta sa Canaan tungod sa kahadlok ug pagkawalay pagtoo nga nagaresulta gikan sa ilang pagtuki:

Apan kinsa ba kadto sila nga gikasuk-an niya sa kap-atan ka tuig? Dili ba mao man kadto ang mga nanagpakasala, kansang patayng mga lawas nahibilin didto sa kamingawan?

Ug kinsa man ang iyang gipanumpaang nga dili gayud sila makasulod sa iyang kapahulayan, kondili kanila nga wala mitoo?

Busa atong makita nga wala sila makasulod tungod sa pagkadili matinoohon. (Hebreohanon 3: 17-19)

Ayaw tugoti nga dili makasulod sa bisan unsa nga dapit tungod sa kahadlok o pagkawalay pagtoo nga resulta gikan sa unsa ang inyong mahibaloan mahitungod niini.

AYAW PAGTAPOK UG KAMATUORAN ALANG LANG SA IMPORMASYON

Kamo mohimo ug pagtuki alang sa usa ka katuyoan, dili lamang alang sa pag-angkon sa kamatuoran mahitungod sa usa ka palibot.

Ang mga espiya nga miadto sa Canaan nanagtigom sa daghan nga mga kamatuoran mahitungod sa palibot, ang mga tawo niini, ug ang iyang mga produkto. Apan sila wala gayud mili hok sumala sa ilang nahibaloan. Sila wala gayud mibalhin sa pagpanag-iya sa yuta alang sa Dios.

Kamo mogahin sa inyong tanan nga panahon sa pagpundok sa impormasyon ug sa pagplano, apan gawas kon kamo mangadto sa umahan ug ipadapat ang inyong mga estratihiya, ang mga tawo dili maabot sa Ebanghelyo.

AYAW PAGTUTOK SA "KON," APAN HINOON SA "UNSAON":

Sa Numeros 13 ang mga espiya nga gipadala ngadto sa Canaan gipadala aron sa pagtino kon UNSAON nga labing maayong mapanag-iya ang rehiyon, dili sa paghukom KON sila mopa nag-iya ba niini. Kap-atan ka tuig ang milabay sa diha nga miadto pag-usab ang Israel sa utlanan sa Canaan, ang mga espiya gipadala na usab sa pag-analisar sa Canaan. Apan kini nga mga tawo nakasabot sa ilang mga misyon nga mas maayo pa kay sa unang mga espiya. Sila motino UNSAON, dili KON, sila mopadayon sa pag-angkon sa yuta alang sa Dios (Josue 2).

Ingon nga mga magtotoo, kita gisugo sa pag-abot sa tanan nga mga nasud sa Ebanghelyo. Sa diha nga kita mopahigayon sa pagtuki niini alang sa katuyoan sa pagtino UNSAON nga labing maayong maabot ang bisan unsang mga katawhan nga gihatag sa Maayong Balita.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang termino nga "makakahimtangang pagtuki."

---

3. Ipaila ang unom ka matang sa makakahimtangang pagtuki nga inyong gitun-an niini nga kurso.

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

4. Ilista ang pito ka mga rason nganong ang makakahimtangang pagtuki importante sa sugo sa Simbahan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa tanan nga mga nasud.

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

5. Ipaila ang unom ka mga katalagman nga likayan sa makakahimtangang pagtuki.

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Si Pablo migamit sa palibot ingon nga tulay imbis nga babag sa Ebanghelyo. Tun-i ang mo sunod nga mga pakisayran sa pagtan-aw kon sa unsang paagi nga ang palibot naapektohan sa iyang estratihiya (paagi) sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo:

-Siya nangalagad sa mga "ubos" ug kahimtang pinaagi sa pag-abot kanila sa ilang mga lebel:
Roma 12:16

-Siya migamit sa pinulongan nga angay sa kultura: Buhat 22: 1-2

-Siya mipahaum sa iyang kinaiya aron kini dili makapasakit sa kultura o relihiyosong mga tinoohan: I Mga Taga Corinto 8: 10-13, Roma 14:15

-Siya wala mipatuman sa iyang Judiohanong kultura sa mga midawat sa Ebanghelyo: Buhat 15: 1-32

2. Usa ka panig-ingnan sa unsay mahitabo sa diha nga analisisahon ninyo nga basi lamang sa natural nga pangatarungan natala diha sa Buhat 27. Ang mga tripulante sa barko nag-analisar sa mga butang pinaagi sa natural nga pangatarungan lamang. Ang ilang pagtuki gihimo sa ma kita nga sila kinahanglan mopadayon. Apan si Pablo nakadawat ug espirituhanon nga pagsa bot. Ang Dios mipadayag niini nga dili pa husto ang panahon nga mopadayon sa pagbiyahe.

3. Usa ka panig-ingnan nga malumsan sa mga sirkumstansya giila sa usa ka pagtuki nga gihatag sa II Mga Hari 6: 14-17. Si Giesi nagtumbok sa dakong buluhaton imbis nga sa pagkadako sa Dios.

KAPITULO 3

ANG BIBLIYANHONG BASIHAN: DAANG TUGON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pag-ila sa Daang Tugon nga mga ehemplo sa makakahimtangang pagtuki.

PASIUNA

Ang Biblia napuno sa mga ehemplo sa makakahimtangang pagtuki. Kini mao ang talaan sa palibot sa tawo dinhi sa yuta ug sa iyang tubag ngadto sa mga impluwensya sa palibot. Pa nanglitan, Ang Biblia nag-analisar sa kaniadto, karon, ug sa umaabot nga mga dapit sa mga tawo. Kini nag-analisar sa espirituhanon nga kahimtang sa mga lalaki ug sa mga babaye nga halayo sa Dios ug gitandi kini sa matuod nga mga magtotoo. Kini usab nag-analisar sa atong espirituhanon nga mga kaaway.

Niini ug sa mosunod nga leksyon inyong tun-an ang Bibliyahong mga ehemplo sa makakahimtangang pagtuki. Imposible sa pag-analisar sa matag pakisayran nga may kalabutan sa hilisgutan tungod kay daghan kaayo. Tungod niini nga rason ang yawing mga tudling lamang ang gipili ingon nga mga ehemplo.

(Tungod sa pormat sa pagtuon nga gigamit niini nga leksyon, walay "sag-ulohong bersikulo," "kinaugalingong eksamen," o "Alang sa Dugang Pagtuon" nga seksyon niini nga kapitulo.)

GENESIS

Mga kapitulo 1-2: Ang Dios naglalang sa hingpit nga palibot.

Kapitulo 3: Ang sala misulod sa palibot. Sa unsa nga paagi kini nakaapekto? Giunsa sa Dios pag-analisar ang espirituhanon nga kahimtang ni Adan ug Eva human sa ilang pagpakasala?

6: 5-6: Matikdi kon sa unsang paagi nga ang palibot nausab gikan sa gihulagway diha sa Genesis 1-2.

Mga kapitulo 6-7: Ang Dios nag-analisar ug nagdumala sa dautan nga palibot sa yuta sa Dios.

Kapitulo 11: Basaha ang istorya sa torre sa Babel. Itandi ang pagtuki nga gihimo sa mga ka tawhan ngadto sa iya sa Dios.

13: 6-13: Ang desisyon modeterminar sa kapaingnan. Si Lot naghimo sa sayop nga pagpili basi sa usa ka pagtuki sa mga palibot nga gihimo sa natural nga pangatarungan imbis nga sa espirituhanon nga kaalam.

Isaac: Siya dili limitado sa mga hagit sa iyang palibot. (Tan-awa sa 24: 34-35; 25:32; 26: 12-14).

Kapitulo 22: Si Abraham mianalisar sa usa ka imposible nga kahimtang sa natural nga kalibutan ug nakahukom sa pag-angkon sa mga butang diha sa iyang kaugalingon nga mga kamot kay sa maghulat sa plano sa Dios.

Mga kapitulo 37-48: Pinaagi sa balaan nga pagpadayag si Jose mianalisar sa karon ug sa umaabot nga mga palibot, ug miluwas sa tibook nga kaliwatan gikan sa gutom.

EXODO

Kapitulo 2: Ang inahan ni Moises mianalisar sa usa ka makuyaw nga palibot ug miluwas sa kinabuhi sa iyang anak nga lalaki.

Mga kapitulo 2-3: Si Moises mianalisar sa iyang palibot, mitubag ug sayop, unya mikalagiw ngadto sa kamingawan.

6: 9: Matikdi kon sa unsang paagi nga ang palibot nakaimpluwensya sa tubag sa mga Israelin hon sa mensahe sa Dios.

Mga kapitulo 7-13: Kon si Faraon husto nga mianalisar sa palibot, siya unta nakaila sa pagdu mala sa Dios kaniya ug husto nga mitubag.

Kapitulo 14: Ang pag-analisar sa palibot sa natural nga pangatarungan, ang Israel natang gong. Ang Dios nangilabot ug sila naluwas. Kita dili makaanalisar sa mga sitwasyon nga gibasi sa natural nga pangatarungan lamang.

15: 22-27: Ang Israel sa mga tubig sa Mara. Unsa ang ilang tubag sa palibot? Sa unsa nga paagi ang palibot gigamit sa Dios?

Kapitulo 32: Si Aaron mibasol sa mga katawhan (sa iyang palibot) tungod sa iyang sala.

18: 1-27: Ang pagtuki ni Jetro sa palibot miresulta sa bag-o nga organisasyon.

LEVITICO

Ang libro sa Levitico maoy talaan sa mga balaod sa Dios alang sa iyang mga katawhan. Daghan sa mga balaod may kalabutan ngadto sa natural nga palibot, ie, sa pagkaon, sa panglawas, ug sa pagpanghinlo nga mga sitwasyon. Ang uban may kalabutan sa politikanhon nga palibot, ie, unsaon sa pagdumala sa mga panagbangi ug mga problema. Ang uban may kalabutan sa espirituhanon nga palibot, ie, ang plano sa Dios alang sa pagdumala sa ilang mga sala.

NUMEROS

Mga kapitulo 13-14: Usa ka kalainan sa espirituhanon ug natural nga pagtuki. Ang napulo ka espiya milantaw sa yuta pinaagi sa natural nga pangatarungan. Ang duha nag-analisar sa sitwasyon pinaagi sa espirituhanon nga salabutan.

Kapitulo 16: Si Cora mianalisar sa usa ka sitwasyon, ug mihimo sa usa ka dili maayo nga desisyon. Unsay sayop sa iyang pagtuki?

Mga kapitulo 22-25: Basaha ang istorya ni Balac ug ni Balaam. Ang pagtuki ni Balac mire sulta sa iyang hangyo ngadto kang Balaam.

Pahinumdom: Ang mga libro sa Exodo, Numeros, ug Deuteronomio may kalabutan sa mga panghitabo sa panahon nga nahisalaag ang Israel didto sa kamingawan human sa ilang pagdumili sa pagsulod sa Yutang Saad tungod sa kahadlok ug sa pagkawalay pagtoo. Daghan ang makat-onan sa paagi sa katawhan sa Dios sa pag-analisar ug pagdumala sa ilang palibot sa panahon niining 40 ka tuig nga panaw.

DEUTERONOMIO

Mga kapitulo 1-4: Kini nga mga kapitulo nagpresentar sa ribyu sa kasaysayan sa panaw sa kamingawan sa Israel. Matikdi kon sa unsang paagi nga ang palibot ug ang ilang mga tubag nakaapekto sa ilang relasyon sa Dios.

Kapitulo 6: Sa unsa nga paagi nga ang usa ka maayo ug mauswagon nga palibot adunay usa ka negatibo nga epekto sa inyong relasyon sa Dios?

JOSUE

Kapitulo 2: Ang makakahimtangang pagtuki nga gihimo sa duha ka espiya. Matikdi kon sa unsang paagi ang ilang pagtuki lahi gikan sa unang mga espiya diha sa Numeros 13-14. Ang pagtoo dili gayud mopakaubos sa kalisdanan human sa pag-analisar kanila. Ang pagtoo maka kita kanila nga gagmay kon itandi sa gahum sa Dios.

Kapitulo 7: Si Josue dili alerto sa espirituhanon nga palibot ug nag-antus sa kapildihan.

Kapitulo 9: Ang resulta sa pag-analisar sa natural nga mga pagbati nga walay tambag sa Dios. Matikdi ang bersikulo 14.

Pahinumdom: Ang makakahimtangang pagtuki importante sa tibook basahon ni Josue sa pagpangandam alang sa nagkalain-laing mga gubat sa pagpanag-iya sa yuta. Ang plano sa gubat kasagaran gibasi sa resulta sa pag-analisar sa palibot. Kini tinuod sa daghang gubat sa Daang Tugon. Mahimo ba kini nga ipadapat sa espiritu hanon nga paagi?

MGA MAGHUHUKOM

Ang libro sa Mga Maghuhukom talaan sa kasaysayan sa mga hari nga nagmando sa katawhan sa Dios. Ang ubang mga hari maayo ug ang uban dautan. Ang basahon nagtala usab sa mga istorya sa diosnong mga maghuhukom nga gibangon sa Dios sa pagluwas sa iyang katawhan gikan sa pagkaulipon. Ang impluwensya sa diosnon ug dili diosnon nga pagpangulo sa mga tawo ug sa ilang mga palibot gihatagan ug gibug-aton. Kon giunsa sa katawhan sa Dios pagtu bag kini nga mga impluwensya sa ilang palibot nagtino kon giunsa sa Dios pagtubag ngadto kanila sa espirituwal.

RUTH

Basaha kining mubo nga libro ug timan-i kon sa unsang paagi si Noemi mianalisar sa iyang kahimtang sa pagkawalay kadasig samtang si Ruth misanong diha sa pagtoo (kapitulo 1). Matikdi usab kon giunsa ni Naomi pag-analisar ug pagtubag ngadto sa kahimtang ni Boaz ug sa iyang pagtuki sa kahimtang ni Ruth. Si Boaz nagtrabaho sulod sa kultura sa iyang palibot sa pagtubos kang Ruth (kapitulo 4).

1 SAMUEL

2: 11-3: 21: Si Eli wala tarunga pag-analisar ang espirituhanon nga kahimtang sa iyang kauga lingong panimalay.

15: 1-35: Si Saul mianalisar basi sa natural nga kaalam kay sa mga sugo sa Dios. Siya nawad-an sa iyang gingharian tungod niini.

II SAMUEL

Kapitulo 12: Usa ka gamhanan nga espirituhanon nga pagtuki pinaagi kang Nathan ang mana lagna. Kini miresulta nga si David nagahinulsol gikan sa sala.

Mga kapitulo 13-19: Ang istorya sa pagrebelde ni Absalom. Kon giunsa ba siya pag-impluwensya sa iyang palibot? Si David ba midumili sa pagtan-aw sa kahimtang ingon nga kini mao gayud?

1 MGA HARI

9: 1-10: 29: Sa unsa ang natural nga palibot ni Solomon mahisama?

11: 1-43: Sa unsa nga paagi nga ang palibot ni Solomon nakaapekto sa espirituhanon?

II MGA HARI

Kini nga basahon maoy talaan sa mga nagkalain-laing mga hari nga nagmando sa katawhan sa Dios. Matikdi kon sa unsang paagi nga ang palibot naapektohan sa diosnon ug sa dautan nga mga lider. Sa unsa nga paagi nga ang mga katawhan naapektohan?

1 UG II CRONICAS

Ang relihiyosong kasaysayan sa katawhan sa Dios narekord niini nga mga libro. Samtang kamo magbasa niini nga mga basahon, bantayi kon sa unsang paagi nga ang palibot nakaapekto sa espirituhanon ug sa dautan nga mga lider.

ESDRAS

Si Esdras mianalisar sa palibot sa Jerusalem ug nakaamgo sa panginahanglan alang sa pagtukod pag-usab sa Templo. Atol sa pagtukod pag-usab, iyang nasugatan ang daghan nga pagsu pak gikan sa iyang palibot. Uban sa espirituhanon nga pagsabot, siya mianalisar sa matag sitwasyon ug mitubag sa husto nga paagi. Matikdi ilabi na sa iyang pagtuki ug pagtubag sa mga sala sa katawhan sa Dios diha sa mga kapitulo 9-10

NEHEMIAS

Ang makakahimtangang pagtuki gihatagan ug gibug-aton niini nga libro nga may kalabutan sa pagtukod pag-usab sa mga paril sa palibot sa Jerusalem pinaagi sa usa ka tawo nga ginganlan 'g si Nehemias. Ilabi na timan-i ang 2: 11-20 sa iyang pagtuki sa mga kahimtang sa Jerusalem. Sa tibook basahon, si Nehemias nagpadayon sa pag-analisar sa palibot ug sa pagtubag pinaagi sa pagtoo sa negatibo nga mga butang nga mahimong makababag sa iyang buluhaton alang sa Ginoo.

ESTER

Kapitulo 2: Ang pagtuki ni Mardocheo sa usa ka kahimtang miresulta nga si Ester anaa sa husto nga dapit nga magamit sa Dios.

Mga kapitulo 3-9: Si Ester mianalisar sa usa ka sitwasyon ug naghimo'g usa ka plano sa pagluwas sa tibook nga nasud.

JOB

Kini nga libro nagtala sa istorya sa usa ka matarung nga tawo nga ginganlan'g si Job nga giatake ni Satanas sa pisikal, kaisipan, sa materyal, sosyal, ug sa espirituwal. Si Job mianalisar sa iyang kaugalingon nga kahimtang, ang iyang mga higala nagpahigayon ug sayop nga pagtuki basi sa natural nga pangatarungan, ug ang basahon natapos sa pagtuki sa Dios.

MGA SALMO

1: 1-3: Ang palibot sa tawo nga diosnon gianalisar.

3: 6: Ayaw kahadlok sa pwersa sa palibot.

11: 4-5; 14: 2-3; 17: 3: Ang Dios nag-analisar sa tanan nga mga paglalang.

19: 12, 14; Mga kapitulo 26, 51, 69; 40: 2-3; 119: 59: Si David migahin ug daghang panahon sa pag-analisar sa iyang kaugalingon. Kini pipila lang ka mga ehemplo sa daghan nga makita diha sa mga Salmo.

Mga kapitulo 78, 105-107: Pagtuki sa nasud sa Israel.

115: 4-8; 135: 15-18: Pagtuki sa mga mini nga mga dios-dios.

PROVERBIO

Daghang mga tudling niini nga libro mianalisar ug mipasidaan batok sa kinaiyahan sa mga dautan. (Tan-awa 1: 10-19; 2: 10-22; 4: 14-19; 7: 6-27; 9: 13-18).

Kapitulo 5; 14: 7: Kita kinahanglan mokalagiw gikan sa pipila ka mga dapit. (Timan-i ilabi na sa 5: 8.)

6: 6-11: Tun-i ang palibot sa hulmigas ug tan-awa kon unsa ang inyong makat-onan.

6: 27-28; 22: 24-25: Ang palibot, parehong natural ug espirituhanon makaapekto kanato.

20: 4: Ayaw itugot nga ang inyong makakahimtangang pagtuki mopugong kaninyo gikan sa pagbuhat sa inyong buluhaton.

21: 2: Ang Dios nag-analisar sa atong mga kasingkasing.

21:29; 4:26: Kita gisultihan sa "paghunahuna sa atong mga dalan" ug "sa pagpamalandong sa alagianan sa atong mga tiil." personal nga pagtuki.

24: 30-34: Ang uma sa tapulan gianalisar.

27:23: "Hibaloi ang kahimtang sa inyong mga panon sa karnero" nagpasabot nga kita mahiba lo niadtong kita adunay responsibilidad.

ECCLESIASTES

Kini nga basahon mao ang usa ka pagtuki sa kinabuhi "ilalum sa adlaw" sa ibabaw sa yuta nga halayo sa Dios. Ang magsusulat (Solomon) mianalisar sa tanang butang diha sa palibot sa karon nga kalibutan, ug nakaplagnan nga kining tanan mga kakawangan. Ang konklusyon sa iyang pagtuki gihatag diha sa Ecclesiastes 12: 13-14.

AWIT NI SOLOMON

Kini nga libro nagpakita sa relasyon tali ni Kristo ug sa Simbahan ingon sa gihulagway sa relasyon sa kaminyoon. Matikdi ang personal nga pagtuki sa pangasaw-onon ug pamanhonon.

ISAIAS-DANIEL

Ang mga libro sa Isaias hangtud sa Daniel gitawag nga "dagko nga mga propeta." Sila nagla kip sa taas nga tagna nga gihatag sa nagkalain-laing mga nasud sa mga propeta ubos sa inspi rasyon sa Dios. Ribyuha kini nga mga libro ug timan-i ang mga paghulagway sa makasasala nga mga palibot diin ang mga tawo niini nga mga nasud nagpuyo. Timan-i ang mga tagna kon sa unsang paagi giplano sa Dios ang pagdumala kanila tungod niining makasasala nga mga palibot. Aduna bay mga butang diha sa palibot sa mga nasud nga inyong makita nga dayag diha sa kalibutan karon?

Timan-i usab ang istorya ni Daniel ug sa iyang tulo ka mga higala sa mga kapitulo 1-3 ug 6. Sila wala motugot sa ilang makasasala nga palibot nga makaapekto sa ilang espirituhanon nga relasyon sa Dios.

OSEAS-MALAQUIAS

Ang mga libro ni Oseas hangtud sa Malaquias gitawag nga "gagmay nga mga propeta" tungod sa ilang ka mubo, dili tungod kay ang ilang mensahe dili kaayo importante.

Kini nga mga manalagna, ubos sa inspirasyon sa Dios, nag-analisar sa palibot sa mga nagka lain-laing mga nasud. Ribyuha kini nga mga basahon, nagatagad sa deskripsyon sa makasa sala nga palibot niini nga mga nasud ug sa unsa nga paagi giplano sa Dios sa pagdumala kani la tungod niini.

Aduna bay mga butang diha sa palibot niini nga mga nasud nga inyong makita sa dayag diha sa atong kalibutan karon? Matikdi ang Amos 4: 6-13 nga nagpatin-aw kon sa unsang paagi ang Dios migamit sa palibot sa pagdumala sa iyang kaugalingong katawhan. Kon sila adunay husto nga paagi sa pag-analisar sa ilang mga palibot ug naghinulsol, ang Dios misanong sa ka pasayloan ug sa pag-ayo.

PADAYON SA INYONG PAGTUON

Kining hamubo nga ribyu sa Daang Tugon naghulagway sa kamahinungdanon sa pagsabot ug sa husto nga paagi sa pagtubag sa palibot. Ang katawhan sa Dios

... nangapildi sa diha nga sila mianalisar sa palibot nga adunay mga kinaiya sa kahadlok ug pagkawalay pagtoo o sa diha nga sila napakyas sa pag-analisar sa tanan.

... nidaug sa dako nga mga kadaugan sa diha nga sila mianalisar sa palibot uban sa espi-ri tuhanon nga salabutan.

... nitugot sa ilang mga palibot sa pag-impluwensya kanila sa espirituwal, sa parehong positibo ug negatibo.

... apektado sa mga palibot diin sila nagpuyo, nagtrabaho, ug nangalagad.

... nagtrabaho sa sulod sa kultura sa ilang mga palibot sa pagtuman sa plano sa Dios.

Adunay daghang ubang mga panig-ingnan sa makakahimtangang pagtuki diha sa Daang Tu gon. Ipadayon kini nga pagtuon ug ipalapad ang leksyon sa inyong personal nga mubo nga mga sulat sa hilisgutan.

KAPITULO 4

ANG BIBLIYANHONG BASIHAN: BAG-ONG TUGON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pag-ila sa Bag-ong Tugon nga mga panig-ingnan sa makakahimtangang pagtuki.

PASIUNA

Sa miagi nga kapitulo kamo nagtuon sa Bibliyanhong basihan sa makakahimtangang pagtuki diha sa Daang Tugon. Niini nga leksyon, kamo moribyu sa Bag-ong Tugon nga mga basihan.

(Sama sa miagi nga kapitulo, tungod sa pormat sa pagtuon nga gigamit sa leksyon, walay "sag-ulohong bersikulo," "kinaugalingong eksamen," o "Alang sa Dugang Pagtuon" nga seksyon.)

Ania ang pipila ka Bag-ong Tugon nga mga ehemplo sa makakahimtangang pagtuki:

ANG MGA EBANGHELYO

Mateo, Marcos, Lucas, ug Juan

Ang mga Ebanghelyo susama nga mga asoy sa palibot sa panahon sa ministeryo ni Jesus ug sa iyang paggamit sa makakahimtangang pagtuki. Tungod niini nga rason, kini nga mga libro giisip nga managsama. Nagtumbok sa ministeryo ni Jesus diha sa mga Ebanghelyo. Matikdi ilabi na kon sa unsang paagi si Jesus...

... nag-analisar sa palibot sa pag-ila ug sa pagtubag sa mga panginahanglan sa mga tawo.

... nag-analisar sa mga pangutana sa iyang mga kritiko aron dili siya malimbongan.

... nag-analisar sa mga hunahuna ug mga lihok sa mga tawo. (Pananglitan, ang batan-on nga lalaki nga wala motubag sa tawag ni Jesus tungod sa mga bahandi; mga motibo ug plano ni Judas; ang tinuod nga ang-ang sa pasalig ni Pedro, ug uban pa.)

...nag-analisar sa karon nga kahimtang sa mga ciudad diin siya nag-alagad. (Pananglitan, tan-awa sa Mateo 23: 37-39; Lucas 13: 34-35; ug Mateo 11: 21-24).

Ang mga Ebanghelyo naghatag ug pagtuki sa relihiyosong mga palibot sa panahon ni Kristo. Unsa ba ang gipadayag mahitungod sa relihiyosong mga lider sa relihiyon basi sa impormasyon nga gihatag mahitungod sa mga escriba, mga Fariseo, ug mga Saduceo?

Ania ang pipila sa ubang mga ginagmay nga mga pakisayran mahitungod sa makakahimta ngang pagtuki:

Mateo 7: 15-20: Giunsa pag-analisar ang tinuod ug bakak nga mga pagministeryo.

Mateo 13: Naga-analisar alang sa madinawaton nga yuta.

Mateo 10: 5-15; Marcos 6: 10-11: Analisaha ang palibot sa diha nga kamo moalagad ug motubag sumala niana.

Marcos 13: 5-37: Pagtuki sa umaabot nga mga kahimtang sa yuta.

Lucas 14: 7-14, 28-32: Ehemplo nga naghatag ug gibug-aton sa kamahinungdanon sa makaka himtangan pagtuki.

MGA BUHAT

2: 41-47; 5:42: Kini nga mga bersikulo nag-analisar sa espirituhanon nga palibot sa unang Simbahan sa Jerusalem.

6: 1-6: Pagtuki sa mga kahimtang nga miresulta sa pagpili sa unang mga diakono.

6: 7: Pagtuki sa Jerusalem.

8: 17-24: Pagtuki ni Pedro sa usa ka tawo nga ginganlan'g si Simon.

10: 34-11: 18: Pagtuki ni Pedro sa pagpamuhat sa Dios taliwala sa mga Gentil.

11: 27-30: Pagtuki sa mga kahimtang sa Judea.

Mga kapitulo 13-28: Niini nga mga kapitulo, si Pablo miduaw sa daghan nga mga ciudad ug nag-alagad sa daghang lain-laing matang sa mga grupo. Matikdi kon sa unsang paagi gianali sar ni Pablo ug gipahiangay, ang Ebanghelyo ngadto sa nagkalain-laing mga palibot.

Kapitulo 27: Duha ka magkaatbang nga pag-analisar ug ang mga resulta.

MGA TAGA ROMA

1: 7-8: Si Pablo nag-analisar sa Romanong mga magtotoo. Unsa ang tulo ka butang nga iyang giingon mahitungod kanila?

1: 21-32: Paghulagway sa palibot sa dautan nga mga tawo nga nakabsan sa himaya sa Dios.

3: 9-19, 23; 5:12: Pagtuki sa usa ka kalibutan nga walay Dios.

10: 1-3, 21: Pagtuki sa nasud sa Israel.

35 11: 2-4: Pagtuki sa profeta nga si Elias nahinumdoman.

16: 17-18: Pagtuki sa mga tawo nga maoy hinungdan sa pagkabahin sa Simbahan.

1 MGA TAGA CORINTO

Kapitulo 8: Si Pablo nag-analisar sa mini nga mga dios (mga larawan).

9: 19-22: Ang personal nga pagtuki ni Pablo.

10: 27-33: Analisaha ang inyong palibot pag-ayo. Ayaw pagsakita ang uban pinaagi sa inyong mga lihok.

16: 8-9: Pagtuki sa ciudad sa Efeso.

II MGA TAGA CORINTO

1: 8-9: Pagtuki sa Asya.

2: 12-13; 7: 5; 8: 1-5; 11: 9: Pagtuki sa Macedonia.

4: 7; 5:17: Pagtuki sa mga magtotoo diha kang Kristo.

9: 1-4: Pagtuki sa Acaya.

Si Pablo nag- analisar sa Simbahan sa Corinto diha sa mga libro sa I ug II Mga Taga Corinto. Unsay inyong nakat-onan mahitungod sa Simbahan gikan sa iyang pagtuki?

MGA TAGA GALACIA

1: 6-7; 3: 1-5; 4: 9-20; 5: 1, 7-8; 6:15: Unsa ang gipadayag mahitungod sa Simbahan sa Galacia basi sa impormasyon nga gihatag niini nga mga bersikulo?

1: 4: Pagtuki sa karon nga kalibutan.

1: 11-2: 21: Kaugalingong pagtuki ni Pablo.

Kapitulo 3: Ang pagtuki ni Abraham.

5: 16-21; 6: 7-8: Pagtuki sa kinabuhi nga kontrolado sa unod.

5: 22-26: Pagtuki sa kinabuhi nga kontrolado sa Espiritu sa Dios.

6: 3: Pagbantay sa unsa nga paagi kamo moanalisar sa inyong kaugalingon!

MGA TAGA EFESO

1: 3: Pagtuki ni Pablo sa espirituhanon nga mga panalangin diha kang Kristo nga iya sa mag totoo. Siya nagpaila sa daghan niini diha sa libro sa Mga Taga Efeso. Paghimo ug usa ka lis tahan niini, basi sa pagtuki ni Pablo niini nga mga kapitulo.

2: 1-3, 11-12: Pagtuki sa unsay atong sama sa "mga panahon nga nangagi" sa wala pa kita nasayud sa Ginoo.

2: 4-10, 13-22: Unsa ang atong sama karon nga kita nasayud na kang Jesus?

3: 7-8; 4: 1; 6: 19-20: Personal nga pagtuki ni Pablo.

4: 3-6: Pagtuki sa usa ka tinuod nga Lawas ni Kristo.

4: 11-16: Pagtuki sa mga katuyoan sa espirituhanong mga gasa.

4: 17-5: 9: Tun-i ang pagtuki ni Pablo sa atong panggawi sa "Nangaging mga panahon" Itandi kini sa mga panudlo alang sa atong panggawi ingon nga mga magtotoo.

6: 11-18: Unsa ang gipadayag niini nga pagtuki mahitungod sa atong tinuod nga espirituhanon nga mga kaaway?

MGA TAGA FILIPOS

1: 12-14, 19: Pagtuki ni Pablo sa iyang mga kahimtang.

1: 15-18: Pagtuki sa nagkalain-laing mga motibo sa ministeryo.

1: 20-25: Pagpangtuki sa mga benepisyo sa kinabuhi ug kamatayon.

2: 5-8: Pagtuki sa mga hunahuna ni Jesus.

2: 25-30: Pagtuki ni Pablo sa iyang higala, si Epafrodito.

3: 3-14: Personal nga pagtuki ni Pablo.

3: 18-21: Pagtuki sa mga kaaway sa krus.

4: 11-13: Sa unsang paagi gianalisar ni Pablo ug gidumala ang iyang mga kahimtang.

4: 14-18: Unsa ang inyong nakat-onan mahitungod sa Simbahan sa Filipos basi sa impormasyon nga gihatag ni Pablo niini nga mga bersikulo?

MGA TAGA COLOSAS

Sa Simbahan sa Colosse adunay grupo sa mga nagapangankon nga mga magtotoo nga nagdala ug bakak nga pagtulon-an.

Unsa ang gisulti kaninyo sa pagtuki ni Pablo mahitungod sa kahimtang sa Simbahan sa Colosse? Sa unsang paagi ang iyang pagtuki nakatabang kaniya sa pag-atubang sa mga kahimtang didto? Unsay mga sugo nga gihatag ni Pablo sa pagtul-id sa mga kahimtang ug magbantay batok sa bakak nga mga doktrina?

1 UG II TESALONICA

Unsay inyong nakat-onan mahitungod sa Simbahan sa Tesalonica basi sa impormasyon nga gihatag niini nga mga libro? Unsa ang pipila ka maayo nga mga butang mahitungod niini nga mga kongregasyon nga gidayeg ni Pablo? Sa unsang mga dapit nga sila nagkinahanglan ug ka lamboan?

1 TIMOTEO

Ang 1 ug II Timoteo gisulat ngadto sa usa ka batan-on nga alagad nga si Timoteo. Basaha ang parehong mga libro ug matikdi kon unsa ang naanalisa ni Pablo ingon nga gikinahanglan nga mga kinaiya aron mahimong malampusong ministro sa Ebanghelyo.

1: 4-7: Pagtuki sa hinungdan sa pipila ka mga tawo nga malihis gikan sa tinuod nga Ebanghelyo.

1: 8-10: Pagtuki sa mga katuyoan sa balaod.

1: 11-16; 2: 7: Kaugalingong pagtuki ni Pablo.

1: 18-20: Unsa ang inyong nakat-onan bahin kang Himeneo ug Alejandro sa pagtuki nga giha tag ni Pablo niini nga mga bersikulo?

3: 1-13: Pagtuki sa mga kinahanglanon alang sa mga lider sa Simbahan.

4: 1-5: Pagtuki sa mga kahimtang sa katapusan nga mga panahon.

4: 6-6: 21: Tun-i ang pagtuki ni Pablo sa mga butang nga makahimo kang Timoteo nga usa ka maayong ministro sa Dios.

II TIMOTEO

1: 5-6, 13-14; 3:15: Basi sa impormasyon nga gihatag niini nga mga bersikulo, unsa ang inyong mahimong makat-onan mahitungod sa palibot ni Timoteo.

1: 11-12; 2: 9-10; 3: 10-11; 4: 6-8, 18: Kaugalingong pagtuki ni Pablo.

1: 15-18: Pagtuki sa kahimtang sa Asya ug sa usa ka tawo nga ginganlan 'g si Onesiforo.

38 3: 1-9, 13; 4: 3-5: Pagtuki sa katapusan nga mga panahon.

3: 16-17: Pagtuki sa mga katuyoan sa Pulong sa Dios.

4: 9-17: Pagtuki sa lain-laing mga tawo nga may kalabutan si Pablo.

TITO

Ang libro ni Tito gisulat usab ni Pablo ngadto sa usa ka batan-on nga alagad. Unsa ang naa lisar ni Pablo nga gikinahanglan aron mahimong malampuson nga ministro sa Ebanghelyo? Dugang pa, tun-i kini nga mga tudling usab:

1: 9-16; 3: 10-11: Pagtuki sa dili diosnon nga mga tawo.

3: 3-7: Pagtuki kon unsa kita "kaniadto" ug itandi sa kita "karon" diha kang Kristo.

FILEMON

Basaha kining mubo nga basahon nga usa ka kapitulo. Makahimo ba kamo sa pag-analisar sa sitwasyon nga gidumala ni Pablo nga basi sa mga impormasyon nga gihatag niini nga mga bersikulo?

MGA HEBREOHANON

Mga kapitulo 3-4: Pagtuki nganong ang Israel dili makasulod sa maayo nga mga butang sa Dios.

5: 12-14: Pagtuki sa mga magtotoo nga dili batid sa Pulong sa Dios.

Kapitulo 7: Pagtuki sa mga pakigbisog sa kinabuhi diha sa unod.

Kapitulo 8: Kalainan nga pagtuki sa kinabuhi diha sa Espiritu.

Kapitulo 11: Pagtuki sa pagtoo ug ang kamahinungdanon niini sa mga kinabuhi sa mga dagkong lalaki ug mga babaye sa Dios.

Kapitulo 12: Pagtuki sa mga katuyoan sa silot.

Ang libro sa Hebreohanon nagpresentar sa daan ug sa bag-ong pakigsaad sa Dios ngadto sa tawo, sa pag-analisar niining lain-laing mga plano sa iyang relasyon sa tawo.

SANTIAGO

1: 6-8: Pagtuki sa usa ka tawong tagurhag panghunahuna.

1: 12-14: Pagtuki sa mga dapit sa tintasyon.

39 1:17: Pagtuki sa mga tinubdan sa maayong mga gasa.

- 1: 27: Pagtuki sa mga sukaranan sa lunsay nga relihiyon.
- 2: 1-9: Sayop nga paggamit sa pagtuki.
- 2: 20-24: Personal nga pagtuki kang Abraham.
- 2: 25-26: Personal nga pagtuki kang Rahab.
- 3: 1-13: Makahahadlok nga pagtuki sa atong kaugalingon nga dila nga makaapekto sa atong palibot.
- 3: 14-16: Pagtuki sa mga dapit diin ang kalibog maoy makita.
- 4: 1-3: Pagtuki sa mga kahimtang nga moresulta sa mga gubat ug sa pakig-away.
- 5: 1-6: Pagtuki sa mga dato nga mga tawo.
- 5: 16-18: Personal nga pagtuki kang Elias.

1 PEDRO

Si Pedro naghisgot sa palibot sa pag-antos niini nga mga kapitulo. Unsa ang iyang gipadayag diha sa iyang pagtuki sa iyang mga katuyoan, mga resulta, ug hustong kinaiya sa mga magto too diha sa maong mga palibot? Basaha ang libro pag-usab ug matikdi ang mga panudlo nga gihatag ngadto sa mga magtotoo aron sa paghimo sa usa ka tukma nga palibot sa Simbahan pinaagi sa diosnon nga pagkinabuhi.

II PEDRO

Mga kapitulo 2-3: Pagtuki sa pipila ka mga tawo nga mga malimbongan. Itandi ang pagtuki ni Pedro ngadto sa kang Judas.

1 JUAN

Si Juan nagtala sa daghan nga mga paagi nga kamo makaanalisa sa inyong kaugalingon aron sa pagtino kon kamo ba gayud nakaila sa Dios. Basaha ang tibook libro sa 1 Juan ug ilista kini.

- 1: 6-10: Ang kamahinungdanon sa kaugalingong pagtuki.
- 2: 15-17; 5:19: Pagtuki sa kalibutan.
- 2: 18-19: Unsaon sa pag-analisa ug pag-ila sa espiritu sa mga tawo nga mga anti-Kristo.
- 4: 1-6: Analisaha ang mga espiritu basi niini nga mga panudlo.
- 40 5: 4: Unsaon sa pagbuntog sa bisan unsa nga palibot.

II JUAN

Bersikulo 4: Pagtuki sa mga magtotoo nga iyang gisulatan.

Mga bersikulo 7-11: Pagtuki sa mga limbongan.

III JUAN

Mga bersikulo 1, 3-8: Pagtuki sa usa ka tawo nga ginganlan'g si Gayo.

Mga bersikulo 9-12: Pagtuki sa lainlain nga mga ehemplo ni Demetrio ug Diotrefes.

JUDAS

Bersikulo 4: Pagtuki sa pipila ka "mga tawo" nga nagsugod, diin ang tibook nga kapitulo nakatumong. Unsay inyong nakat-onan mahitungod niini nga mga tawo gikan sa pagtuon niini nga kapitulo?

Bersikulo 5: Pagtuki sa Egipto.

Bersikulo 6: Pagtuki sa dautan nga mga manolonda.

Bersikulo 7: Pagtuki sa Sodoma ug Gomorra.

PINADAYAG

Ang libro sa Pinadayag mao ang usa ka pagtuki sa mga kahimtang sa yuta sa panahon sa katapusan nga mga adlaw sa kapanahonan ingon sa atong nahibaloan. Basaha ang tibook nga libro ug timan-i kini nga mga kahimtang.

Mga kapitulo 2-3: Pagtuki sa mga palibot sa pito ka mga iglesia sa Asya. Inyo bang makita ang bisan unsa niini nga mga hiyas diha sa modernong mga kasimbahanan?

Mga kapitulo 21-22: Pagtuki sa palibot sa bag-o nga langit ug yuta nga pagalalangon sa Dios.

KAPITULO 5

PERSONAL NGA MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa "personal nga makakahimtangang pagtuki."
- Pagpasabot kon unsa ang gilakip sa personal nga makakahimtangang pagtuki.
- Pag-ila sa mga katuyoan sa personal nga makakahimtangang pagtuki.
- Paghimo ug usa ka personal nga makakahimtangang pagtuki.
- Paggamit sa mga resulta sa inyong pagtuki sa pagtuman sa inyong ministeryo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Susiha ninyo ang inyong kaugalingon: kon anaa ba kamo sa pagtoo; Sulayi ang inyong kaugalingon ... (II Mga Taga Corinto 13: 5)

PASIUNA

Kamo nakadawat sa pasiuna sa makakahimtangang pagtuki ug gisusi ang Bibliyanhong basihan. Niini nga kapitulo kamo magsugod sa usa ka serye sa mga leksyon nga magpatin-aw kon unsaon sa pag-analisar sa nagkalain-laing palibot. Siguroha sa pagkompleto ang matag pagtuon sa dili pa kamo mopadayon sa unahan ingon nga ang leksyon magsunod-sunod sa usag usa. Niini nga leksyon makakat-on kamo unsaon sa paghimo sa usa ka personal nga makakahimtangang pagtuki.

PERSONAL NGA MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

Ang usa ka personal nga makakahimtangang pagtuki maoy pagtuon sa inyong kaugalingon nga palibot. Kini naglakip sa usa ka pagtuki sa matag dapit sa inyong kinabuhi lakip na sa inyong mga relasyon ug sa inyong pisikal, sa edukasyon, sa pinansyal, ug espirituhanon nga mga dapit.

ANG KATUYOAN SA PERSONAL NGA PAGTUKI

Ania ang mga katuyoan sa personal nga pagtuki:

SA PAGTINO SA INYONG ESPIRITUHANON NGA KAHIMTANG:

Ang Biblia nag-ingon nga kamo mosusi sa inyong kaugalingon aron sa pagtino sa inyong kaugalingon nga espirituhanon nga kahimtang:

Susiha ninyo ang inyong kaugalingon: kon anaa ba kamo sa pagtoo; Sulayi ang inyong kaugalingon ... (II Mga Taga Corinto 13: 5)

Apan ang tagsatagsa magsusi sa iyang kaugalingon... I Mga Taga Corinto 11:28)

Kamo mosusi sa inyong kaugalingon nga adunay relasyon sa "pagtoo." Kini nagpasabot sa pag-analisar sa inyong espirituhanon nga kahimtang basi sa Pulong sa Dios. "Sulayi" maoy laing pulong alang sa pagsusi. Ang Biblia nag-ingon:

Apan sulayan ninyo ang tanan nga mga butang; batonan ninyo ang maayo. (I Mga Taga Tesalonica 5:21)

Ang pagsusi sa kaugalingon naglakip sa pag-analisar sa espirituhanon nga mga dapit sa inyong kinabuhi, apan kini usab naglakip sa pagtuki sa praktikal nga mga dapit. Kini naglakip sa mga butang sama sa inyong pisikal nga kahimtang, panalapi, edukasyon, ug uban pa. Ka mo kinahanglan gayud nga "mosulay" o mosusi "sa tanan nga mga butang" diha sa inyong kinabuhi.

Ang tawo adunay usa ka lawas, kalag, ug espiritu. Unsay mahitabo sa lawas makaapekto sa inyong espirituhanon nga kahimtang. Ang kahimtang sa kalag ug sa espiritu makaapekto sa espirituhanon nga lawas. Kini maoy rason nga kamo mosusi "sa tanan nga mga butang."

Kini importante nga masusi ang matag dapit sa kinabuhi tungod kay ang praktikal nga mga kabalaka sa kinabuhi mahimong makabalda sa plano sa Dios alang kaninyo. Ang mga butang sa kalibutan makababag sa buluhaton sa Pulong sa Dios diha sa inyong kinabuhi:

Apan ang kabalaka dinhi sa kalibutan, ug ang limbong sa mga bahandi ug ang kaibog sa ubang mga butang, mosulod ug magalumog sa pulong, ug kini dili makapamunga. (Marcos 4:19)

Ang praktikal nga mga kabalaka sa kinabuhi makapugong sa espirituhanon nga pagkamabunghahon:

Ug ang nahulog sa taliwala sa kasampinitan, mao kadto sila, nga nanagpakadungog, ug sa diha nga nagapadayon sila sa ilang panaw, gilumsan sila sa mga kaguol ug sa mga bahandi ug sa mga kalipayan niining kinabuhia ug wala maghatag ug bunga sa kahingpitan. (Lucas 8:14)

Ang pag-apil sa mga detalye sa kinabuhi makababag sa espirituhanon nga pagpakig-away:

Walay si bisan kinsa nga nagaalagad sa pagkasundalo nga nagapagapus sa iyang kaugalingon tungod sa mga patigayon niining kinabuhia; aron siya makapahi muot niadtong nagdawat kaniya sa pagkasundalo. (II Timoteo 2: 4)

Ang praktikal nga mga kabalaka sa kinabuhi mahimong makabuntog kaninyo aron kamo dili husto nga makapangandam alang sa pagbalik sa Ginoo:

Apan magmatngon kamo sa inyong kaugalingon tingali unya ang inyong mga kasingkasing matugob sa kaulit ug kahubog, ug sa KABALAKA NIINI NGA KINABUHI, ug kadtong adlaw moabot kaninyo nga hinanali ingon sa usa ka lit-ag. (Lucas 21:34)

"Magmatngon kamo sa inyong kaugalingon" nagpasabot sa pagsusi sa inyong kaugalingon aron makasigurado nga sa tanang dapit sa kinabuhi kamo andam sa pagbalik sa Ginoo.

SA PAG-ILA SA INYONG ESPIRITUHANON NGA MGA KALUYAHON:

Ang kinaugalingong kalamboan dili maoy katuyoan sa pag-ila sa inyong mga kahuyang. Basaha ang Roma kapitulo 7 sa pagtan-aw kon giunsa ni Pablo sa pagsulay niini ug napakyas. Kamo walay mahimo sa inyong kaugalingon sa pag-usab sa inyong mga kahuyahon.

Ang katuyoan sa pag-ila sa inyong mga kaluyahon mao ang pagtugot kaninyo sa pagkoooperar sa proseso sa Dios sa pag-usab sa inyong kinabuhi. Ang kausaban magsugod sa kasinatian sa bag-ong-pagkatawo:

Busa kon ang tawo anaa kang Kristo, siya bag-o nang binuhat; ang daang mga butang nanagpangagi na; tan-awa, ang tanang mga butang nangabag-o. (II Mga Taga Corinto 5:17)

Ang kausaban nagpadayon pinaagi sa pagsugid sa inyong mga sala ug mga kaluhayon ug sa pagdawat sa kapasayloan sa Dios:

Kon kita moingon nga wala kitay sala, gilimbongan nato ang atong kaugalingon, ug ang kamatuoran wala kanato.

Kon isugid ta ang atong mga sala, siya kasaligan ug makatarunganon nga mopa saylo kanato sa atong mga sala ug magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon. (1 Juan 1: 8-9)

Kamo mausab samtang kamo mokooperar sa Dios diha sa proseso sa pag-usab kaninyo pinaagi sa mga sirkumstansya sa kinabuhi:

Ug nahibalo kita nga ang tanan nga mga butang masigtabang alang sa kaayohan ngadto kanila nga nahigugma sa Dios kanila nga mga tinawag sumala sa iyang katuyoan.

Kay kadtong mga giila na niya nga daan gipili niya usab nga daan, aron mahisama sa dagway sa iyang Anak ... (Roma 8: 28-29)

"Ang tanan nga mga butang," maayo ug dili maayo nga mga sirkumstansya sa kinabuhi, maoy gigamit sa Dios aron mahisama kamo sa larawan ni Jesus. Kamo mausab samtang kamo mahisama sa mga sumbanan sa Dios kay sa mga sumbanan sa kalibutan:

Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, nga ihalad ninyo ang inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan, ug nahamut-an sa Dios, nga mao ang inyong makatarunganon nga pag-alagad.

Ug dili kamo magpahiuyon niining panahona sa kalibutan; kondili pag-usab kamo pinaagi sa pagbag-o sa imong salabutan, aron inyong hisayran kon unsa ang maayo ug hinangponon ug hingpit nga kabubut-on sa Dios. (Roma 12: 1-2)

Ang kausaban moabot lamang pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. Si Pablo napakyas sa kinaugalingong kalamboan diha sa Roma kapitulo 7. Siya milampos sa kausaban pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. Ang iyang kadaugan narekord sa Roma kapitulo 8. Kini maoy hinungdan ngano nga mitaho si Pablo:

Ug siya (si Jesus) miingon kanako: Ang akong grasya igo alang kanimo; kay ang akong kalig-on ginahingpit diha sa kahuyang. Busa sa dakong kalipay palabihon ko ang paghimaya sa akong mga kaluyahon aron ang gahum ni Kristo magapabi lin kanako.

Tungod niana gikalipay ko ang mga kaluyahon, ang mga panamastamas ang mga kawalad-on, ang mga paglutos, ang mga kagul-anan tungod kang Kristo ... kay sa diha nga maluya ako, nan ako malig-on. (II Mga Taga Corinto 12: 9-10)

Si Pablo nakaila sa iyang mga kaluhayon. Apan wala niya tugoti sila nga makapaluya kaniya. Siya nakaamgo nga ang gahum sa Dios makausab niini nga mga kaluyahon. Kon kamo dili moila sa inyong mga kaluyahon ug mokooperar sa proseso sa Dios sa pagbag-o sa inyong kinabuhi, nan kamo magpadayon nga mapakyas nga pabalik-balik.

SA PAG-ILA SA INYONG ESPIRITUHANONG KALIG-ON:

Kamo dili epektibo sa ministeryo pinaagi sa pagtutok sa inyong mga kaluyahon. Kamo epektibo pinaagi sa paghatag ug pagtagad sa kalig-on nga gihatag sa Dios kaninyo. Sa sambingay sa mga talento sa Mateo 25: 14-30, ang matag alagad motumong sa unsay anaa kaniya, dili kon unsa ang wala siya.

Aron sa pag-ila sa inyong espirituhanon nga mga kalig-on alang sa katuyoan sa ministeryo, dili lang sa paghimaya sa inyong mga abilidad. Ang matag kalig-on nga aduna kamo hinatag sa Ginoo, sama sa sambingay. Ingon sa mga ulipon niini nga sambingay, kamo responsable sa paggamit sa espirituhanon nga mga kalig-on, mga talento, ug mga abilidad alang sa himaya sa Dios. Hinumdumi usab nga bisan unsa ka daghang ang mga kalig-on nga inyong maila, aduna kanunay lawak alang sa kalamboan. Si Pablo mianalisar sa iyang mga kalig-on, apan miingon nga siya nagpuyo...

Dili tungod kay nadawat ko na, kon ako nahingpit na: kondili nga nagapadayon ako, kon mahimo nga magakupot ako sa mga butang nga tungod kaniya gikup tan usab ako ni Kristo Jesus.

Mga igsoon, wala ko pa gayud isipa nga ako nagakupot na; apan usa ka butang ang akong gibuhay, ginakalimtan ko ang mga butang nga gitalikdan, ug naga kab- ot ako sa mga mga butang nga nagauna.

Nagapadayon ako paingon sa dag-anan ngadto sa ganti sa labing hataas nga pagtawag sa Dios diha kang Kristo Jesus.

Tungod niini, kitang tanan nga mga hingpit, magbaton niini nga hunahuna ... (Filipos 3: 12-15)

Samtang kamo moila sa inyong espirituhanon nga mga kalig-on, hinumdumi nga ang kalam pusan dili masukod sa unsa kamo. Kini gisukod pinaagi sa unsa kamo kon itandi sa mahi mong kamo diha sa Dios. Ang yawing mensahe sa libro ni Job diha sa Biblia mao nga bisan ang usa ka matarung nga tawo makabenepisyo gikan sa dugang pa nga kasinatian uban sa Dios.

SA PAG-ILA SA INYONG ESPIRITUHANON NGA GASA:

Ang espirituhanon nga mga gasa maoy espesyal nga mga abilidad nga gihatag sa Espiritu Santo nga makapahimo sa mga buhat sa pangalagad. Ang hilisgutan importante nga ang Harvestime International Institute naggahin sa usa ka tibook nga manwal niini.

Ang kurso nga "Ministryo sa Balaan nga Espiritu" nagpatin-aw sa espirituhanon nga mga gasa sa detalye. Kung wala pa kamo makasabot sa espirituhanon nga mga gasa o wala pa maila ang mga gasa nga gihatag sa Dios kaninyo, kini nga kurso makatabang kaninyo niining dapita sa espirituhanon nga kalamboan.

Ang Biblia nagtudlo nga ang matag usa ka magtotoo adunay labing menos usa ka espirituhanong gasa (I Corinto 12: 4-11) ug nga kamo ang responsable nga modiskobre ug mopalambo sa inyong mga gasa (II Timoteo 1: 6).

Ania ang usa ka listahan sa espirituhanon nga mga gasa:

Espesyal nga mga Gasa: Kini nga mga gasa gihatag aron gamiton sa pagsangkap sa mga tawo sa Dios alang sa buluhaton sa ministryo.

-Mga Apostoles	-Mga Pastor
-Mga Propheta	-Mga Magtutudlo
-Mga Evangelista	

Pamulong nga mga Gasa: Kini nga mga gasa nagpatin-aw sa kamatuoran sa Dios:

-Propesiya	-Pulong sa Kaalam
-Pagtudlo	-Pulong sa Kahibalo
-Pagpanambag	

Pang-alagad nga mga Gasa: Kini nga mga gasa makatabang sa buluhaton sa Dios

-Pag-alagad	-Pagpakita'g Kalooy
-Pagtabang	-Pag-ila sa Espiritu
-Pagpangulo	-Pagsalig
-Pagdumala	-Pag-abiabi
-Paghatag	

Pang-ilhanan nga mga Gasa: Kini nga mga gasa nagtukod sa awtoridad sa Dios:

-Pagsulti'g mga pinulongan	-Interpretasyon
-Mga Milagro	-Mga kaayohan

SA PAGTINO SA INYONG DAPIT SA MINISTERYO:

Ang pag-ila sa inyong espirituhanon nga gasa mao ang unang lakang lamang ngadto sa pag pangita sa inyong dapit sa ministeryo. Human kamo makadiskobre sa inyong mga gasa, kamo kinahanglan gayud nga makakaplag diin ang Dios gusto nga mogamit kaninyo diha sa Lawas ni Kristo.

Basaha ang I Mga Taga Corinto 12 diha sa inyong Biblia. Kini nga kapitulo nagsaysay sa un- sa nga paagi nga ang Simbahan susama sa usa ka lawas sa tawo. Sama nga ang matag bahin sa usa ka lawas sa tawo adunay usa ka espesyal nga buluhaton, ingon man usab ang matag sakop sa Lawas ni Kristo. Aron mahimong epektibo, kamo kinahanglan gayud nga modisko bre sa inyong dapit sa ministeryo sa Lawas sa Kristo. Sa pagdiskobre sa kabubut- on sa Dios, kamo kinahanglan gayud nga mohalad sa inyong kaugalingon ingon nga usa ka halad nga magamit ingon sa iyang makita nga haum:

Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, nga ihalad ninyo ang inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan, ug nahamut-an sa Dios, nga mao ang inyong makatarunganon nga pag-alagad.

Ug dili kamo magpahiuyon niining panahona sa kalibutan; kondili pag-usab kamo pinaagi sa pagbag-o sa inyong salabutan, aron inyong hisayran kon unsa ang maayo ug hinangponon ug hingpit nga kabubut-on sa Dios. (Roma 12: 1-2)

Kamo kinahanglan nga modiskobre sa inyong espirituhanong mga gasa, moanalisa sa inyong espirituhanon nga mga kalig-on ug mga kahuyang, ug mopamatuod o mosusi sa kabubut-on sa Dios alang sa inyong kinabuhi. Ang (Harvestime International Institute adunay usa ka kurso nga nag-ulohang "Ang Pag-ila sa Tingog sa Dios" nga motabang kaninyo niini nga proseso.)

Usa sa mga sala sa unod sa Galacia 5:20 mao ang "mga pangabugho." Ang pagpangabugho mao ang paghimo sa inyong kaugalingong sundanan sa laing tawo ug sundogon sila. Ang Dios dili gusto nga kamo mosunod sa ministeryo sa uban. Siya gusto nga kamo modiskobre sa inyong kaugalingon nga dapit sa pag-alagad, ang ministeryo nga iyang giplano alang inyong kinabuhi:

Apan pasagdi nga ang tagsatagsa magasusi sa iyang kaugalingong buhat, ug unya may kapasanginlan siya sa paghimaya sa iyang kaugalingon lamang, ug dili sa uban. (Galacia 6: 4)

SA PAGHAN-AY UG PLANO SA PAGTUMAN SA INYONG MINISTERYO:

Ang husto nga pagtuki sa inyong espirituhanon nga kahimtang, mga kalig-on, mga kaluya hon, ug espirituhanong mga gasa nga modala ngadto sa pagdiskobre sa inyong dapit diha sa Lawas ni Kristo. Kini mogiya sa pagpadayag sa inyong dapit diha sa ministeryo.

Apan ang pagkahibalo sa inyong dapit dili igo. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo ug mga plano sa pagtuman sa ministeryo sa Dios alang kaninyo, ug unya kamo motuman sa mga plano:

Ug kadttong ulipona, nga nahibalo sa kabubut-on sa iyang Agalon, ug wala mag-andam sa iyang kaugalingon, bisan magbuhat sumala sa iyang kabubut-on, paga bunalan ug daghan. (Lucas 12:47)

Ang personal nga pagtuki dili epektibo gawas kon kamo mogamit kon unsa ang inyong ma kat-onan sa pagtuman sa inyong ministeryo.

UNSAON SA PAGTAPOK SA IMPORMASYON

PAG-AMPO:

Hangyoha ang Dios sa pagpadayag sa inyong espirituhanong kahimtang, mga kalig-on, mga kahuyang, ug sa inyong dapit diha sa iyang plano. Si David mibuhat niini:

Susiha ako, Oh Jehova, ug sulayan mo ako; Sulayi ang akong kasingkasing ug ang akong salabutan. (Salmo 26: 2)

PAGTUON SA PULONG SA DIOS:

Ang Pulong sa Dios mao ang dili mausab nga sumbanan sa inyong pagsusi sa inyong kauga lingon:

Sa walay katapusan, Oh Jehova, ang imong pulong nahamutang sa langit. (Salmo 119: 89)

PAGGAMIT SA ESPIRITUHANONG MGA GASA:

Ang espirituhanon nga mga gasa motabang sa inyong mga pagtuki. Pananglitan, ang Ginoo mohatag kaninyo'g pag-ila bahin sa kahuyang sa inyong espirituhanong kinabuhi o sa paggamit sa usa ka tawo nga adunay gasa sa pag-ila o pulong sa kahibalo sa pag-alagad kaninyo.

PAGPANGITA SA TAMBAG GIKAN SA ESPIRITUHANONG MGA LIDER:

Hangyoha ang inyong espirituhanong lider sa pagtabang sa inyong pagtuki. Ang Dios naghatag ug mga lider aron sa paggiya kaninyo. Hangyoha ang inyong lider sa pag-analisar sa inyong espirituhanon nga mga kalig-on ug mga kaluyahon. Hangyoha siya sa pag-ampo uban kaninyo mahitungod sa inyong piho nga dapit sa ministeryo.

PAGKONSULTA SA SINULAT NGA MGA TALAAN:

Kamo makahimo sa paggamit sa pipila ka mga sinulat nga mga talaan sa inyong pagtuki. Pananglitan, usa ka sinulat nga badyet, mga pahayag sa bangko, o cheque nga mga rekord ang mahimong magamit diha sa inyong personal nga pinansyal nga pagtuki.

PAGPAHIGAYON UG MGA INTERBYU:

Mokonsulta sa usa ka suod nga membro sa pamilya ug / o higala mahitungod sa inyong espirituhanong mga kaluyahon ug mga kalig-on.

PAGPANIID SA INYONG KAUGALINGON:

Panid-i ang inyong kaugalingon diha sa nagkalain-laing mga sitwasyon sa ministryo. Matik di ang inyong mga kalig-on, mga kahuyang, ug pagka-epektibo sa pag-alagad. Unsay espiritu hanon nga mga gasa ang dayag?

Panid-i ang inyong kaugalingon sa nagkalain-lain nga mga sitwasyon sa tinuod nga kinabuhi. Unsay inyong reaksiyon ubos sa kabug-at o kakapoy? Ang espirituhanong bunga ba makita sa inyong kinabuhi?

PERSONAL NGA MAKAKAHIMTANGANG PAGTUKI

Gamita ang mosunod nga latid sa pagbuhat sa inyong personal nga pagtuki:

SUSIHA ANG INYONG MGA RELASYON

Ang Pulong sa Dios ug ang tibook Kristohanong kinabuhi gibasi sa mga relasyon. Tungod niini, importante nga ianalisa ang inyong relasyon sa Dios ug sa uban:

Si Jesus miingon kaniya: Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibook mong kasingkasing, ug sa tibook mong kalag, ug sa tibook mong salabutan.

Kini mao ang nahauna ug dakong sugo.

Ug ang ikaduha sama niini: Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.

Niining duha ka mga sugo nagasukad ang tibook nga kasugoan ug ang mga propeta. (Mateo 22: 37-40)

Susiha ang inyong mga relasyon sa mga mosunod:

DIOS:

-Kamo ba natawo na pag-usab nga magtotoo?

-Nabautismohan na ba kamo sa tubig?

-Kamo ba nagalakaw sa pakig-ambitay sa Dios? Aduna bay nailhan nga sala sa inyong kina buhi nga inyong kinahanglan atubangon?

-Nabautismohan na ba mo sa Espiritu Santo?

-Gibasa ba ninyo ang Biblia kanunay?

-Unsaon ninyo sa pagpalambo sa inyong mga kinaiya sa pagtuon sa Biblia?

-Nag-ampo ba kamo kanunay?

-Unsaon ninyo pagpalambo ang inyong kinabuhi sa pag-ampo?

-Kamo ba aktibo bahin sa usa ka lokal nga pakig-ambitay sa Simbahan?

-Ang inyong kinabuhi ba adunay ebidensiya sa bunga sa Balaang Espiritu? (Alang sa listahan niini tan-awa ang Mga Taga Galacia 5: 22-23).

-Sa unsang mga bahin sa inyong espirituhanon nga relasyon sa Dios nga inyong gibati nga kamo dili pa hamtong ug nanginahanglan sa kalamboan?

KAPIKAS SA KINABUHI:

-Kamo aduna bay maayo nga relasyon sa inyong kapikas? (Kamo ba nagkasinabot, nag-istoryahanay, ug naggahin ug panahon nga managsama, ug uban pa)

-Kamo ba nag-ampo, nagtuon sa Pulong sa Dios, ug nagsimba nga managsama? Kon dili, unsay inyong mahimo aron ilakip kini nga mga buhat sa inyong relasyon?

-Unsa ang pipila sa mga kalig-on sa inyong relasyon sa inyong kapikas?

-Unsa ang pipila sa mga kaluyahon diha sa inyong relasyon sa inyong kapikas?

-Unsaon ninyo sa pagpalambo niini nga mga kaluyahon?

-Kini bang inyong relasyon sa inyong kapikas nakababag sa inyong ministryo?

-Unsay inyong himoon sa relasyon sa inyong kapikas nga makaayo kay sa makababag sa buluhaton sa Dios?

INYONG AMO:

-Kamo aduna bay usa ka maayo nga relasyon sa inyong amo?

-Kon wala, unsaon ninyo kini sa pagpalambo?

-Kamo ba naghatag kaniya ug pagtahod ug pagpasidungog?

-Inyo bang gibuhad ang tanang mga butang sa inyong trabaho ingon nga ngadto sa Dios? (Tan-awa sa I Mga Taga Corinto 10:31.)

INYONG MGA ANAK:

-Kamo aduna bay maayo nga relasyon sa inyong mga anak?

-Unsaon ninyo sa pagpalambo sa inyong relasyon sa inyong mga anak?

-Ang inyong mga anak ba disiplinado?

- Sa unsa nga dapit sila dili maayo ang pagkadisiplina?
- Unsay inyong buhaton aron mapalambo kini nga dapit?
- Ang inyo bang mga anak midawat na ba kang Jesus ingon nga Manluluwas?
- Unsay inyong buhaton aron sa pagtabang sa inyong mga anak sa paghimo niini nga desisyon?

-Analisa ang espirituhanon nga pag-uswag sa inyong mga anak ingon nga mga magtotoo. Sa unsang paagi nga kamo makatabang kanila sa dugang pa nga espirituhang kalamboan?

-Kon kamo lider sa Simbahan, ang inyo bang panimalay ubos sa pagdumala ingon sa gipakita sa Tito 1: 6 ug 1Timoteo 3: 4-5? Kon dili, unsang mga kausaban ang kinahanglan nga pagahi moon aron sa pagtagbo niini nga sumbanan?

UBANG MGA SAKOP SA PAMILYA:

-Kamo ba adunay kalisud sa mga relasyon sa bisan kinsa nga sakop sa pamilya? Kon mao, kinsa ug ngano?

-Unsay inyong mahimo sa pagpalambo niini nga relasyon?

ANG UBAN DIHA SA LAWAS NI KRISTO:

-Kamo aduna bay kalisud sa mga relasyon uban sa laing mga sakop diha sa Lawas ni Kristo? Kon mao, kang kinsa man kamo adunay kalisud?

-Unsay inyong buhaton aron sa pagpasig-uli sa inyong relasyon niining igsoong lalaki o igsoon nga babaye? (Kasulatanhong mga paagi alang sa pagpasig-uli sa pakig-ambitay sa laing magtotoo gihatag sa Mateo 18: 15-17.)

SA MGA DILI-MAGTOTOO:

-Kamo ba adunay kalambigitan sa mga dili-magtotoo o gilibutan ang inyong kaugalingon sa mga Kristohanon lamang? (Kamo dili makadala sa nawala kong kamo walay kalambigitan uban kanila.)

-Unsay mga lakang nga inyong buhaton aron ang mga dili-magtotoo nga inyong mga kaila madala sa Ginoo?

-Unsaon pa ninyo pagtukod ug dugang nga mga kontak sa mga dili-magtotoo alang sa katu yoan sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo?

-Kamo aduna bay bisan unsa nga mga relasyon sa mga magtotoo nga dili kasulatanhon ug nakasakit sa inyong kaugalingon nga relasyon sa Dios? Kon mao, unsa ang inyong mahimo aron sa pagtul-id niini nga mga kahimtang?

TUKIA ANG INYONG PISIKAL NGA KONDISYON

-Ang Biblia nag-ingon nga ang inyong lawas templo sa Balaang Espiritu sa Dios. Tungod kay ang inyong lawas mao ang puloy-anan sa Dios, kamo nagkinahanglan sa husto nga pag-ati man niini (I Mga Taga Corinto 3: 16-17).

-Ang inyong pisikal nga kondisyon makaapekto kaninyo sa espirituwal tungod kay ang tawo lawas, kalag, ug espiritu. Sa diha nga kamo dili moatiman pag-ayo sa pisikal, kamo mahimo nga daling maluya sa espirituwal. Kamo mawad-an sa enerhiya ug kusog sa pagbuhat sa bulu haton sa Dios.

-Kamo ba sa seryoso lang tambok?

-Kamo ba sa seryoso lang niwang?

-Kamo ba migamit ug makadaut nga mga butang sama sa alkohol, sigarilyo, o mga droga?

-Kamo ba misulay sa pagkaon nga ang inyong badyet ug / o palibot nagtugot?

-Kamo ba nag-ehersisyo kanunay?

-Kamo ba adunay bisan unsa nga pisikal nga mga kondisyon nga makababag sa inyong mga buluhaton alang sa Ginoo. Kon mao, unsa ang inyong mahimo mahitungod kanila? (Ang ubang mga butang nga inyong mapalambo pinaagi sa pagkaon ug ehersisyo. Ang uban ang Dios ang moayo.)

TUKIA ANG INYONG LEBEL SA EDUKASYON

-Unsa ang inyong karon nga lebel sa edukasyon?

-Unsay inyong mahimo aron mapalambo ang inyong edukasyon nga makapabeneplisyo sa buhat sa ministeryo? (Ang pagtuon sa Harvestime International Institute nga mga kurso maoy usa ka paagi!)

(Ayaw kaluya kon kamo walay oportunidad sa pagdawat sa igo nga edukasyon. Si Jesus mipili sa komon nga mga tawo sama sa mga mangingisda ug gigamit sila sa hilabihan diha sa ministeryo. Kon kamo adunay oportunidad sa pagpalambo sa inyong edukasyon ug kamo mibati nga kini mao ang plano sa Dios alang kaninyo, kami moawhag kaninyo sa pagbuhat sa ingon.)

TUKIA ANG INYONG MGA PANALAPI

-Kamo ba naghatag ug ikapulo kanunay? (Ang ikapulo mao ang 10% sa tanan nga salapi nga inyong kinita ug ihatag sa Dios. Kini usa ka Bibliyanhong prinsipyo.)

-Kamo ba mihatag ug mga halad dugang pa sa inyong ikapulo?

-Pila ang kinatibuk-ang kantidad sa inyong paghatag sa Simbahan sa miaging tuig?

-Pila ang inyong gihatag sa misyon?

-Unsay kausaban nga inyong mahimo sa inyong pamaagi sa pagkinabuhi nga moresulta sa inyong labaw pa nga paghatag sa buluhaton sa Ginoo?

-Kamo aduna bay utang? Kon mao, unsa ang inyong mahimo sa pagwagtang niini nga mga utang?

-Kamo ba adunay maayo nga pagpamatuod mahitungod sa inyong pagdumala sa mga pana lapi, sa pagtagana alang sa inyong pamilya, pagbayad sa mga balayronon, ug uban pa?

-Kon wala, sa unsa nga paagi nga kamo makapalambo niini nga dapit?

-Kamo ba sobrang nabalaka sa pag-angkon sa bahandi ug sobrang nalangkob sa materyal nga mga butang? Kini ba nga mga butang miokupar sa kadaghanan sa inyong panahon ug kusog?

TUKIA ANG INYONG ESPIRITUHANON NGA MGA ABILIDAD

-Kamo ba maalamon nga migamit sa inyong panahon alang sa espirituhanon nga mga katu yoan ug sa buhat sa ministryo?

-Unsay mga kalihokan nga inyong tangtangan nga mohatag kaninyo sa dugang nga panahon sa pag-alagad?

-Kamo ba nahibalo sa piho nga pangalagad nga gihatag sa Ginoo alang kaninyo diha sa Lawas ni Kristo?

-Kamo ba nagatuman niini karon? Kon dili, nganong wala?

-Kamo ba nasayud unsa ang espirituhanong mga gasa nga gihatag kaninyo? Kon dili, sunda ang mga mosunod nga mga lakang:

UNANG LAKANG: Magpakatawo pag-usab.

Kamo kinahanglan gayud nga matawo pag-usab. Ang espirituhanon nga mga gasa moabot pinaagi sa bag-o nga pagkatawo sama sa natural nga mga talento nga moabot pinaagi sa natural nga pisikal nga pagkatawo. Kon kamo wala pa natawo sa natural nga kalibutan, kamo dili makabaton sa natural nga mga talento. Kon kamo wala matawo pag-usab diha sa espirituhanon nga kalibutan, kamo dili mahatagan sa espirituwal nga mga gasa:

Paghinulsol, ug pabautismo ang matag usa kaninyo sa ngalan ni Jesu-Kristo alang sa kapasayloan sa mga sala, ug kamo makadawat sa gasa sa Espiritu Santo. (Buhat 2:38)

IKADUHANG LAKANG: Dawata ang bautismo sa Espiritu Santo.

Mga sumbanan alang sa paagi sa pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo gihatag sa Harvest International Institute sa kurso nga, "Ministryo sa Balaang Espiritu."

IKATULONG LAKANG: Hibaloi ang espirituhanon nga mga gasa.

Kamo kinahanglan gayud nga masayud kon unsa ang espirituhanong mga gasa. Kon kamo wala masayud niini, kamo dili makahimo sa pag-ila sa espirituhanon nga gasa nga gihatag sa Dios kaninyo.

IKAUPAT NGA LAKANG: Pangitaa ang espirituhanon nga gasa.

Apan tinguhaa (pangandoya, pangitaa) hinoon ninyo pag-ayo ang labing maayo nga mga gasa. (I Mga Taga Corinto 12:31)

Kita sa matag-usa aduna nay labing menos usa ka gasa, apan kita makapangita ug dugang nga mga gasa. Kini nga bersikulo nagpasabot nga kamo makadawat sa usa ka gasa nga wala mo pa karon mapagpanag-iya.

IKALIMANG LAKANG: Pagpandong sa mga kamot.

Ang inyo bang espirituhanon nga lider nagpandong sa mga kamot sa ibabaw ninyo, ug nag-ampo sa Dios sa pagpadayag kaninyo sa inyong espirituhanon nga gasa:

Ayaw pasagdi ang hiyas nga anaa kanimo, nga gikahatag kanimo pinaagi sa gipamulong sa profesiya, uban sa pagpandong sa mga kamot sa mga anciano. (1Timoteo 4:14)

Ingon nga resulta sa unang lakang hangtud sa ikalima ang Dios mahimong mopadayag sa inyong espirituhanong gasa. Kon kini dili mahitabo, mopadayon sa sunod nga mga lakang.

IKAUNOM NGA LAKANG: Tukia ang inyong espirituhanon nga mga interes.

Unsa nga mga gasa ang gusto ninyong makita nga maugmad diha sa inyong kinabuhi? Unsa nga mga gasa nga nagdala kaninyo sa labing hingpit nga kalipay sa paghunahuna mahitungod kanila o sa paggamit kanila. Kamo ba malingaw sa pagpanudlo? Kamo ba malingaw sa pagka maabiabihon sa mga tawo sa inyong panimalay? Kamo ba sa kanunay molihok sa paghatag ug dako nga kantidad sa salapi ngadto sa buluhaton sa Dios?

IKAPITO NGA LAKANG: Pagtuki sa Kristohanong lider.

Pagbaton ug usa ka Kristohanong lider nga moanalisa sa inyong espirituhanon nga mga abilidad. Unsay ilang namatikdan mahitungod sa inyong Kristohanong pag-alagad? Kamo nakita ba nila nga maayong administrador, magtutudlo, ug uban pa? Sa ilang opinyon, sa unsa nga mga gasa o mga pagministeryo kamo epektibo?

IKAWALONG LAKANG: Tukia ang inyong nangagi nga Kristohanong pag-alagad.

Sa unsa nga mga dapit sa mga gasa / mga ministeryo nga kamo nakasinati ug dakong kalipay samtang kamo nag-alagad? Sa unsa nga mga lugar nga kamo labing epektibo?

IKASIYAM NGA LAKANG: Ilha ang mga gasa nga sa inyong hunahuna aduna kamo.

Paghimo ug usa ka listahan sa mga gasa nga sa inyong hunahuna aduna kamo. Kini nga listahan gibasi sa:

- Kahibalo sa mga gasa nga inyong naangkon pinaagi sa pagtuon.
  - Unsay gipadayag sa Dios kaninyo pinaagi sa pag-ampo.
  - Unsay naobserbahan sa yawing mga Kristohanong lider sa inyong kinabuhi.
  - Pagtuki sa inyong pagkaepektibo sa mga dapit sa ministeryo nga kamo kaniadto nag-alagad.
- (Ang Harvestime International Institute nga kurso nga nag-ulohng "Ministeryo sa Balaan nga Espiritu" makatabang kaninyo sa pag-ila sa inyong mga gasa.)

IKANAPULO NGA LAKANG: Tan-awa ang espirituhanon nga mga panginahanglan sa inyong palibot.

Unsa nga mga panginahanglan ang wala natagbo sa inyong kasilinganan, komunidad, o sa simbahan? Aduna bay panginahanglan alang sa mga magtutudlo, mga ebanghelista, mga tig dumala, ug uban pa. Paghimo ug usa ka listahan niini nga mga panginahanglan.

IKAONSE NGA LAKANG: Hulipi ang espirituhanon nga panginahanglan.

Itandi ang listahan sa mga espirituhanon nga mga panginahanglan ngadto sa listahan sa mga gasa nga inyong gitooan nga gihatag sa Dios kaninyo. Ang pag-ila sa panginahanglan wala magpasabot nga kamo anaay gasa sa pagtagbo sa maong panginahanglan. Apan kamo maka tino diin ang espirituhanon nga panginahanglan katumbas sa gasa nga inyong gitooan nga gihatag sa Dios kaninyo.

Paghimo ug pasalig sa paghulip niini nga panginahanglan. Pananglitan, kon adunay panginahanglan alang sa mga magtutudlo diha sa inyong simbahan ug kamo nagtoo nga kamo adunay gasa sa pagtudlo, boluntaryo sa pagtagbo niini nga panginahanglan.

IKADOSE NGA LAKANG: Timbang-timbanga ang inyong ministeryo.

Human sa pag-alagad sa hamubong panahon niini nga dapit uban sa inyong gasa, timbang-timbanga ang inyong ministeryo. Kamo ba epektibo sa paggamit niini nga gasa? Kini ba nag dala ug dako nga kalipay kaninyo? Kamo ba nakakita ug mga resulta? Ang inyo bang pastor o espirituhanon nga lider nakakita ug mga resulta? Kon mao, ang Dios nagmando kaninyo sa pagdiskobre sa inyong espirituhanong gasa.

Kon ang dapit nga inyong gipili wala mohaum sa inyong espirituhanon nga mga kapabilidad ug kamo dili epektibo, ribyuha ang inyong mga listahan sa posible nga mga gasa ug hangyoha ang Dios aron sa pagpakita kaninyo sa laing dapit diin makaalagad.

IPADAPAT ANG RESULTA SA INYONG PAGTUKI

Ang pagtuki nga inyong gibuhay walay kaayohan gawas kon ipadapat kini sa inyong kinabuhi ug ministeryo. Ang "pagpadapat" sa usa ka butang nagpasabot sa paggamit niini sa epektibo nga paagi, sa tinuod nga pagbuhay sa usa ka butang.

Bisan unsang panahon nga gusto ninyong matapos ang usa ka butang.... sa pagbuhat sa bisan unsa nga buluhaton alang sa Dios ... kamo kinahanglan gayud nga adunay usa ka plano. Ang Dios mao ang Dios sa pagplano. Siya nagplano niini nga kalibutan ug gibuhat ang iyang plano diha sa paglalang, Sukad sa pagtukod sa kalibutan gihimo sa Dios ang usa ka plano sa kaluwasan alang sa makasasala nga katawhan. Sa diha nga husto na ang panahon, iyang gituman ang plano pinaagi sa pagpadala kang Jesus sa kalibutan aron mamatay alang sa mga sala sa tanan nga mga katawhan.

Sa matag higayon nga si Jesus molihok diha sa kinabuhi sa mga lalaki ug sa mga babaye, siya nagtawag kanila sa pagpangandam. Siya misulti sa buta nga mga tawo sa pag-adto ug manghi lam-os sa mga linaw sa tubig. Siya nagsugo sa mga tinun-an sa pagdala ngadto kaniya sa mga tinapay ug mga isda. Siya misulti sa mga bakol sa pagbitbit sa ilang mga higdaanan.

Kamo kinahanglan gayud nga mokooperar sa mga buhat sa Dios diha sa inyong kinabuhi. Aron sa pagsiguro nga kamo mobuhay niini, kamo kinahanglan nga magplano sa pagbuhay. Sa diha nga kamo mopadapat sa mga resulta sa inyong personal nga pagtuki, kamo moplano sa paggamit kon unsa ang inyong nakat-onan mahitungod sa inyong kaugalingon alang sa himaya sa Dios.

Gamita ang mosunod nga giya sa paggamit sa mga resulta sa inyong mga pagtuki. Hinumdomi sa pag-ampo mahitungod sa matag seksyon. Hangyog ang Dios sa pagpadayag sa iyang plano alang kaninyo, unya isulat ang matag plano sa mga luna nga gihatag.

1. PAGTINO SA INYONG ESPIRITUHANON NGA KONDISYON:

Ribyuha ang inyong pagtuki ug isulat sa parapo nga nagatingob sa inyong karon nga espirituhanon nga kahimtang. Ilakip niini nga katingbanan ang mga paagi nga ang inyong espirituhanon nga kahimtang apektado sa inyong mga relasyon, sa inyong pisikal nga kahimtang, sa inyong mga panalapi, edukasyon, mga kalig-on, ug mga kaluyahon.

Paghimo ug plano: Unsay inyong mahimo sa pagkooperar sa Dios sa pagpalambo sa inyong espirituhanon nga kahimtang, sa pagdugang sa pagtubo ug pagkahamtong?

Akong himoon ang:

---

2. PAG-ILA SA INYONG ESPIRITUHANON NGA MGA KALUYAHON:

Ribyuha ang inyong pagtuki ug ilista ang inyong espirituhanong mga kaluyahon. Sa tupad sa matag kaluyahon isulat ang inyong mga plano alang sa pagdumala niana nga kaluyahon:

KALUYAHON

AKONG PLANO SA PAGDUMALA NIINI
AKONG HIMOON ANG...

---

3. PAG-ILA SA INYONG ESPIRITUHANONG MGA KALIG-ON:

Ribyuha ang inyong pagtuki ug ilista ang inyong espirituhanong mga kalig-on. Sa tupad sa matag kalig-on isulat ang inyong plano alang sa paggamit niini alang sa himaya sa Dios:

KALIG-ON

AKONG PLANO SA PAGGAMIT NIINI
ALANG SA HIMAYA SA DIOS
AKONG HIMOON ANG...

---

4. PAG-ILA SA INYONG ESPIRITUHANONG MGA GASA:

Ribyuha ang mga resulta sa inyong espirituhanong mga gasa nga pagtuki. Ilista ang mga espirituhanon nga mga gasa nga inyong gitooan nga aduna kamo. Sa tupad sa matag gasa isulat ang inyong plano nga magamit ang maong gasa alang sa himaya sa Dios:

ESPIRITUHANONG GASA

UNSAON NAKO PAGGAMIT KINI NGA
GASA
AKONG HIMOON ANG...

---

5. PAGDISKOBRE SA INYONG DAPIT SA MINISTERYO:

Ribyuha ang inyong tibook nga personal nga pagtuki. Sa mainampon, ikonsiderar ug ikompleto kini nga pamahayag:

Ako nagtoo nga ang akong dapit sa ministeryo sa Lawas ni Kristo mao ang:

---

6. PAGHIMO UG PLANO SA PAGTUMAN SA INYONG MINISTERYO:

Unsaon ninyo pagsugod aron matuman ang ministeryo nga inyong gitooan nga gihatag sa Dios kaninyo? Pagtuon sa kapitulo onse aron makatabang sa paghimo sa plano.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipaila ang termino nga "personal nga makakahimtangang pagtuki."

---

3. Unsa ang kalakip sa personal nga makakahimtangang pagtuki?

---

4. Ilista ang unom ka mga katuyoan sa personal nga makakahimtangang pagtuki.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Basaha ang istorya ni Samson diha sa Mga Maghuhukom 13-16. Ania ang usa ka tawo nga makabenepisyo sa personal nga pagtuki. Siya wala makaamgo sa iyang kaugalingong tinuod nga espirituhanong kahimtang sa diha nga siya miadto aron sa pagpakig-away sa mga Filistehanon. Kon si Samson naghimo sa usa ka personal nga pagtuki...

-Unsa ang pipila sa espirituhanon nga mga problema nga ang iyang pagtuki unta mopadayag?

-Siya ba makahimo sa kausaban nga makaapekto sa padulngan sa iyang kinabuhi?

-Unsay mga kausaban nga iya utang mahimo?

2. Basaha ang Salmo 51 diin si David nag-analisar sa iyang personal nga espirituhanong kahimtang human sa iyang sala uban kang Bath-sheba. Gikan sa inyong pagtuon niini nga kapitulo, tubaga kini nga mga pangutana:

-Unsa ang espirituhanong kahimtang ni David sa dihang siya misulat niini nga kapitulo?

-Unsay gibuhay ni David mahitungod sa iyang sala?

-Unsay gihangyo ni David nga buhaton sa Dios?

3. Basaha ang istorya ni Belshazar sa Daniel 5. Ania ang laing tawo nga makabenepisyo gikan sa personal nga pagtuki.

-Unsa ang iyang espirituhanon nga kahimtang? (Tan-awa sa mga bersikulo 22-23.)

-Unsay gibuhay sa Dios mahitungod niini? (Tan-awa sa mga bersikulo 25-28.)

-Kon si Belshazar nahibalo sa iyang kaugalingong personal nga espirituhanon nga kahimtang, unsa nga mga kausaban ang mahimo sa iyang kinabuhi nga unta malikayan ang paghukom sa Dios?

4. Basaha ang istorya ni Nabucodonosor sa Daniel kapitulo 4. Dinhi ang usa ka tawo nag-analisar sa iyang palibot nga sayop ug nag-antus tungod niini.

-Itandi ang iyang makakahimtangang pagtuki sa bersikulo 29-30 sa mga bersikulo 34-35. Unsay kalainan nila?

-Unsay nahitabo aron mahimo siyang mabinantayon sa iyang tinuod nga espirituhanong kahimtang? (Tan-awa sa mga bersikulo 31-33.)

-Unsay nahitabo sa dihang si Nabucodonosor nag-analisar sa iyang personal nga kahimtang sa husto nga paagi ug miila nga ang tanan nga aduna siya gikan sa Dios? (Tan-awa sa mga bersikulo 34-37.)

5. Sa Lucas 12: 16-21 basaha ang istorya sa dato nga batan-ong tawo nga mibiya sa espiritu hanong mga butang gikan sa iyang personal nga pagtuki. Ang iyang personal nga pagtuki gibasi sa materyal nga mga butang niini nga kalibutan kay sa mga butang nga walay kata pusan ang bili.
6. Basaha ang Lucas 18: 9-14. Itandi ang personal nga pagtuki sa mga Fariseo ngadto sa usa ka makasasala. Kang kinsang pagtuki ang matinud-anon?
7. Ang libro sa mga Maghuhukom sa Biblia naghatag sa rekord sa pipila ka mga hari nga nag mando sa katawhan sa Dios. Ang uban kanila maayo nga mga hari, ang uban mga dautan. Basaha hangtud sa libro sa mga Maghuhukom ug pagbuhat sa usa ka personal nga pagtuki sa matag hari. Unsay mga kalig-on ug mga kaluyahon? Sa unsa nga paagi nga sila nakabe nepisyo gikan sa personal nga pagtuki? Unsa nga mga kausaban nga ilang mahimo nga unta makaapekto sa ilang destinasyon?
8. Basaha ang Numeros 12. Si Miriam ug Aaron wala moanalisar nga tukma sa ilang kaugali ngong espirituhanon nga posisyon diha sa Dios. Unsay nahitabo ingon nga resulta?
9. Si Kore ug ang iyang mga sumusunod mihimo sa susamang sayop diha sa Numeros 16. Unsay nahitabo ingon nga resulta sa ilang sayop nga pagtuki?
10. Basaha ang I Mga Hari 19. Sa unsang paagi si Elias mianalisar sa iyang palibot niini nga panahon? Giunsa sa Dios pagtul-id ang iyang pagtuki?

KAPITULO 6

PAG-ANALISAR SA GRUPO SA KATAWHAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa termino nga "grupo sa katawhan."
- Pagpasabot kon unsa ang kalakip sa grupo sa katawhan nga pagtuki.
- Pagpa-ila sa mga katuyoan sa grupo sa katawhan nga pagtuki.
- Pagtuki sa grupo sa katawhan.
- Paggamit sa inyong pagtuki sa pagpakaylap sa Ebanghelyo niini nga grupo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Ug walay binuhat nga dili madayag sa iyang atubangan: apan ang tanan nga mga butang mga hubo ug binuksan sa atubangan sa mga mata niya kang kinsa magahatag ra unya kita'g husay. (Hebreohanon 4:13)

PASIUNA

Sa miaging kapitulo kamo nag-analisar sa inyong kaugalingon pagpangandam alang sa minis teryo. Kini nga kapitulo nagsugod sa usa ka sunod-sunod nga mga leksyon nga nagpatin-aw kon unsaon pag-analisar sa lain-laing mga palibot diin kamo mangalagad.

Niini nga kapitulo kamo makakat-on unsaon sa pag-analisar sa grupo sa katawhan. Kamo makakat-on sa sunod nga kapitulo unsaon sa pag-analisar sa mga dapit, mga nasud, ug mga rehiyon sa kalibutan nga gilangkoban sa daghan nga lain-laing mga grupo sa katawhan.

USA KA GRUPO SA KATAWHAN

Ang mga tawo sa kalibutan gibahin sa gidaghanon sa mga babag nga makaapekto sa pagkay lap sa Ebanghelyo. Adunay heyograpikanhong babag sama sa mga kabukiran, mga kadaga tan, ug mga kawalogan. Adunay politikanhong mga utlanan usab nga nagbulag sa mga nasud.

Apan ang mga tawo usab nabulag pinaagi sa kultura nga mga babag. Sa kinatibuk-an, ang kultura naghigot sa nagkalainlaing mga paagi diin ang mga tawo nagpuyo sa atong kalibutan. Ang kultura naglakip sa mga butang nga sama sa pinulongan, tinoohan, mga prinsipyo, kati lingbanong estruktura, mga kostumbre, ug uban pa.

Kini nga mga babag sa kultura miresulta sa paglambo sa nagkalain-laing "mga grupo sa katawhan" sa atong tibook kalibutan. Ang usa ka grupo sa katawhan mao ang bisan unsa nga pundok sa mga tawo diin ang kaminyoon ug ang suod nga pagkinabuhi sa kinatibuk-an mahi tabo lamang sulod sa katilingban. Pananglitan, ang grupo sa katawhan mao ang piho nga banay, kasta, panimalay, o kaliwatan.

Sa diha nga si Jesus miingon sa iyang mga tinun-an sa pagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa tanang nasud, ang pulong nga iyang gigamit alang sa "nasud" mao ang Gregong pulong nga "ethnos." Ang nasud gilangkoban sa daghan nga mga grupo sa mga "ethnos" o "grupo sa mga katawhan."

Dili lang igo nga maabot ang usa ka nasud sa kinatibuk-an sa Ebanghelyo. Kamo kinahanglan gayud nga makasigurado nga ang matag grupo sa katawhan sulod sa nasud makadungog sa Maayong Balita. Sa diha nga kini mabuhat, ang tibook nasud masangyawan sa Maayong Balita. Si Jesus nagsugo nga ang Ebanghelyo isangyaw ngadto sa tanan nga mga katawhan. Kon kamo motuman niini nga sugo, kamo kinahanglan moanalisa sa grupo sa katawhan aron sa pagtino kon sa unsang paagi sila maabot, mohimo ug plano sa pag-abot kanila, ug unya moak syon sa plano.

PAGTUKI SA GRUPO SA KATAWHAN

Sa diha nga kamo moanalisa sa grupo sa katawhan, inyong tun-an ang piho nga grupo sa mga indibiduwal nga kabahin sama sa tribo, pamilya, o kaliwatan. Kamo magtuon kanila sa katilingbanon, kulturahanon, politikanhon, ug espiritanon. Kamo usab moanalisa sa pwersa sa gawas sa ilang grupo nga makaapekto sa ilang pagdawat sa Ebanghelyo.

ANG KATUYOAN SA PAG-ANALISA SA GRUPO SA KATAWHAN

Ang katuyoan sa inyong pagtuon mao ang pag-abot sa grupo sa katawhan sa Ebanghelyo. Kini mao ang pagsusi alang sa katuyoan sa pag-ebanghelyo, dili lamang tungod sa pagduki-duki. Pagbantay nga dili kamo mogahin sa tanan nga mga panahon sa pagtuon ug dili na molihok sa pagtuman sa katuyoan nga sa sinugdanan maoy nagdasig sa inyong pagtuon!

Ang inyong pagtuon sa kultura sa grupo sa mga tawo makatabang kaninyo sa pagtino kon sa unsang paagi labing maayo nga maabot sila. Kamo makahimo sa pagpresentar sa Ebanghelyo sa paagi nga naghatag ug kabug-aton kon unsay inyong nakat-onan bahin sa ilang kultura.

Panaglitan, sa dihang si Pablo nagministeryo sa mga Judio, siya naghatag ug gibug-aton sa Judihanon kaliwatan ni Kristo ug gipresentar siya ingon nga Mesias sa Israel. Sa diha nga siya nagministeryo ngadto sa mga Gentil (uban nga mga nasud), siya mitataw sa lain-laing mga aspeto sa Ebanghelyo.

Lain pang mga panig-ingnan mao ang mga libro ni Mateo, Marcos, Lucas, ug Juan. Silang tanan naghatag ug gibug-aton sa lain-laing mga bahin sa Ebanghelyo nga may kalabutan sa kultura sa piho nga mga grupo diin sila gisulat.

Sa diha nga kamo mogamit sa kultura sa mga tawo ingon nga usa ka tulay sa pagpresentar sa Ebanghelyo kini mas daling madawat. Ang pagsabot sa kultura makahatag kaninyo sa espiritanon nga mga yawi nga moabli sa pultahan sa partikular nga mga tawo. Kamo moanalisa sa grupo sa katawhan sa pagtubag niini nga mga pangutana:

UNSA NG MGA TAWHANAN ANG MAABOT?

Kinsa ang inyong gipaningkamotan nga maabot sa ebanghelyo? Asa kini nga grupo nahimu tang?

UNSAY SAMA KANILA?

Unsay inyong kinahanglan mahibaloan mahitungod sa ilang mga kostumbre, mga problema, katilingbanong gambalay, espirituhanong kahimtang, ug uban pa, aron maabot sila?

KINSAY MOABOT KANILA?

Kini ba nga mga tawo daling maabot pinaagi sa usa ka lalaki o babaye, pinaagi sa usa sa ilang kaugalingon nga mga katawhan o sa usa ka dumuloong? Unsay mga kwalipikasyon sa tawo ang gikinahanglan aron makaabot kanila? Ang Dios adunay espesyal nga mga mensahero alang sa pagkab-ot sa piho nga grupo sa mga tawo. Si Pablo gigamit sa Dios sa pag-abot sa mga Gentil. Si Pedro gigamit nga labing epektibong paagi sa pag-abot sa mga Judio.

UNSAON SILA SA PAG-ABOT?

Unsa nga mga paagi ang gamiton? Unsay labing epektibo? Ang mga tubag niini nga mga pangutana makatabang kaninyo sa pagtino sa inyong papel sa pag-abot niini nga mga katawhan ug sa paghimo sa usa ka plano sa pag-abot kanila sa Ebanghelyo.

UNSAON SA PAGTIGOM UG IMPORMASYON

Kamo makahimo sa pagtigom ug impormasyon alang sa inyong pagtuki pinaagi sa:

PAG-AMPO:

Hangyos ang Dios sa pagpadayag kon unsay inyong kinahanglan nga mahibaloan bahin niini nga grupo nga makatabang kaninyo sa pag-abot kanila sa Ebanghelyo. Ang Dios adunay balaan nga kahibalo sa tanan nga mga katawhan (Hebreohanon 4:13).

PAGTUON SA SINULAT NGA MGA MATERYAL:

Tun-i ang mga libro ug sinulat nga mga materyal mahitungod sa grupo sa mga tawo. Usa ka listahan sa posible nga tinubdan sa impormasyon gilakip sa Pakapin niini nga manwal.

OBSERBASYON:

Sa personal obserbahi ang grupo sa inyong kaugalingon.

INTERBYU:

Pangutana sa mga tawo nga mga lider ug mga sakop sa grupo nga inyong gitun-an. Kon adunay mga magtotoo nga nagministeryo niini nga mga tawo, interbyuha sila sa pagdiskobre sa ilang nakat-onan mahitungod sa mga katawhan. (Sampol sa interbyu gilakip diha sa Pakapin niini nga kurso.)

Gamita ang mosunod nga latid sa pag-analisar sa usa ka grupo sa katawhan. Kamo tingali dili makahimo sa pagtubag sa tanan nga mga pangutana mahitungod sa usa ka piho nga grupo sa mga tawo, apan tubaga kadtong makaangkon kamo ug mga impor masyon.

UNSANG MGA TAWHANA ANG ABOTON?

1. Kinsa ang mga tawo nga inyong gipaningkamotang aboton?
2. Unsay naghimo kanila nga usa ka "grupo sa katawhan"? Sila kinahanglan nga aduna sa pipila sa mosunod nga mga hinungdan nga kasagaran. I-tsek ang mga magamit sa grupo nga inyong gitun-an:

- Samang pinulongan.
- Parehong politikanhong pagkamaunongon.
- Rasa o etnikong kaamgiran.
- Gipakig-ambitan nga relihiyosong mga pagtoo.
- Kasagaran adunay kadugo nga relasyon.
- Parehong lebel sa edukasyon.
- Parehong dapit ang gipuy-an.
- Pareho ang katilingbanong hut-ong o kasta.
- Gipakig-ambitan nga kultura (gidawat nga mga paagi sa pagbuhat sa mga butang).
- Gipakig-ambitang espesyal nga interes.
- Gipakig-ambitang ekonomikanhong lebel (ie, ang tanang mga kabus, tunga-tunga nga klase o dato).
- Dili kasagaran nga panglawas nga kahimtang.
- Managlahi nga subay sa balaod nga kahimtang (ie, sa tanan nga mga binilanggo, mga lalin, dili subay sa balaod nga mga residente, ug uban pa).
- Managsamang pangidaron.
- Parehong mahinungdanon nga mga problema.
- Kasinatian sa diskriminasyon sa uban tungod kay sila dili kabahin niini nga grupo.

Unsa ang ubang kasagaran nga mga hinungdan nga moila kanila ingon nga grupo?

3. Pila ang gidaghanon sa mga tawo ang anaa niini nga grupo? Paghimo ug kinatibuk-ang ba nabana sa populasyon kon ang eksakto nga gidaghanon dili magamit. Kini makatabang sa pagtino sa gidaghanon sa mga magbubuhat nga gikinahanglan aron maabot sila sa Ebanghelyo.

HEYOGRAPIKANHONG PAGTUKI

1. Unsa ang piho nga dapit nga ang kadaghanan niini nga mga katawhan nagpuyo?
2. Unsa ang uban pang heyograpikanhong dapit diin sila hingkaplagan?

(Pahinumdom: Sa pagtubag niini nga mga pangutana ilha ang mga tawo sa piho, dili lang ingon nga "ang tanan nga mga tawo sa India. "Kinsa nga mga tawo? Pananglitan, sa India inyong ilhon ang piho nga kasta sa usa ka piho nga balangay. Ang mga paagi nga gamiton ninyo sa pag-abot sa matag kasta ug sa matag balangay mahimo nga managlahi.)

3. Pagbaton o pagdibuho ug usa ka mapa sa nasud ug timan-i ang nahimutangan sa piho nga grupo nga inyong gustong maabot.
4. Pagbaton o pagdibuho ug usa ka mapa sa mga lokal nga dapit diin kini nga mga tawo nag puyo. Sugdi sa pag-ampo kini nga mga mapa nga ang Dios moabot sa mga tawo sa mga lugar nga inyong gitiman-an. Usab gamita kini nga mga mapa sa pagtubag sa mosunod nga mga pa ngutana:
5. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo? (Pananglitan, ang dapit diin sila nagpuyo lisud ba nga maabot?)
6. Unsa ang heyograpikanhong mga butang nga mahimong gamiton sa pagtabang sa pagpa kaylap sa Ebanghelyo? (Pananglitan, aduna bay natural nga mga ruta sa patigayon o pag biyahe sa mga simbahan nga matukod?)
7. Ang nahimutangan ba niini nga grupo adunay pipila ka mga panahon sa tuig nga labing maayo alang sa pagsulod ug pag-abot sa mga tawo? (Pananglitan, ang pagbiyahe ngadto sa usa ka hilit nga dapit sa panahon nga kusog ang ulan dili ingon ka praktikal sama sa pagsu lod sa panahon sa ting-init, gawas kon ang Dios sa piho mogiya kaninyo sa pagbuhat sa ingon. Ang mga dalan mahimong maagian.)
8. Pagbaton ug impormasyon sa mosunod nga mga hinungdan nga makababag o makatabang sa pag-abot niini nga mga tawo diha sa ilang nahimutangan karon:
  - Distansya sa labing duol nga dakong ciudad:
  - Distansya sa kapitolyo sa nasud;
  - Distansya sa establisado nga tugpahanan sa eroplano:
  - Distansya sa magamit nga sakyanan sa kahanginan o lapyahan:
  - Sila ba adunay serbisyo sa telepono o Internet?
  - Sila ba adunay serbisyo sa telegrapo?
  - Distansya sa labing duol nga estasyon sa tren:
  - Distansya sa labing duol nga magamit nga sakyanan:
  - Distansya sa labing duol nga malawigang suba o dagat ("malawigan" nagpasabot nga kamo mahimong mogamit ug sakayan sa pagbiyahe):

UNSA ANG SAMA KANILA?

SOSYAL NGA PAGTUKI

1. Unsa ang nag-unang mga sosyal nga yunit sa grupo niini nga mga katawhan? Pananglitan, kini adunay usa ka bana / usa ka asawa ug ang ilang mga anak o adunay daghang mga asawa? Ang mga tawo ba naglain pagpuyo sa nag-unang yunit sa pamilya sa usa ka ama han, inahan, ug mga anak? O ang paryente managsamang nagpuyo (mga iyaan, mga uyo-an, ug ubang mga paryente, ang tanan sa mao ra usab nga panimalay)?
2. Kinsa ang lider sa panimalay? Ang amahan ba, inahan, ugangan nga babaye, o uban pa? Kamo makagamit sa mga relasyon sa pamilya ingon nga tulay aron ang Ebanghelyo mapa kaylap.

Pananglitan, kon sa usa ka kultura ang amahan nagmando sa panimalay, siya mao ang inyong unang target sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo. Ang iyang pamilya lagmit mosunod human siya modawat sa mensahe.

3. Kinsa ang mga lider sa komunidad? Kinsa ang pangulo sa tribo, ulo sa mga kaliwat o kasta, lider sa balangay o lungsod diin nagpuyo kini nga mga katawhan? Kon maabot sila sa Ebanghelyo sila makahimo sa paggiya sa uban ngadto sa pagdawat.
4. Kinsa ang makahimo sa mga desisyon niini nga grupo ug giunsa ang mga desisyon sa paghimo? Kamo kinahanglan nga masayud kon kinsa ang nagahimo sa desisyon ug sa unsa nga paagi sila mohimo niini kon kamo nagkinahanglan nga makabaton ug pagtugot sa pagsulod sa balangay o sa tribo sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo.
5. Unsa ang ilang kalambigitan sa komunidad? Unsa ang ilang balaka ingon nga usa ka grupo? Kamo makahimo sa paghatag ug gibug-aton niini nga mga kabalaka diha sa inyong presentasyon sa Ebanghelyo. Isaysay ang mensahe sa pagtagbo niini nga mga panginahanglan.
6. Unsa sila ka bukas sa mga "tagagawas" (mga tawo nga dili kabahin sa ilang kaugalingon nga mga grupo sa katawhan)? Ang pagkahibalo niini moandam kaninyo alang sa lebel sa pagdawat nga inyong masinati sa diha nga kamo una nga mosulod niini nga grupo sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo.
7. Unsa ang ilang sosyal nga lebel? Sila ba anaa sa hataas nga klase, tunga-tunga nga klase, ubos nga klase? Kon ang mga tawo anaa sa ubos nga klase uban sa dako nga pisikal o materyal nga mga panginahanglan, kamo mahimong mogamit sa usa ka medikal nga pagministeryo o pagpakaon nga programa ingon nga usa ka paagi sa pagsulod sa ilang grupo sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo ngadto kanila.
8. Unsay mga trabaho ang gihulagway? Sa unsa nga paagi kini nga mga tawo nanginabuhi? Hunahunaa kon sa unsa nga paagi kamo makahimo sa paggamit sa ilang mga trabaho aron makasulod sa ilang grupo. Pananglitan, kamo gusto nga mosugod sa pagtuon sa Biblia diha sa ilang dapit sa trabaho o tingali kamo makahimo sa pagpakigbahin sa lain-laing mga paagi sa agrikultura sa mga mag-uuma, ug uban pa.
9. Kinsa ang nagkontrolar sa pinansyal ug materyal nga mga kapanguhaan sa grupo ug / o sulod sa matag yunit sa pamilya (utang, pangmerkado, mga yuta, mga trabaho)? Kamo nagkinahanglan sa ilang tabang sa pag-angkon ug kabtangan alang sa simbahan ug panalapi alang sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

KULTURAHANONG PAGTUKI:

Tun-i ang kulturahanong mga buhat nga makaapekto sa ilang pagdawat sa Ebanghelyo. Ania ang pipila nga ikonsidera:

I. Mga Tinoohan ug mga Prinsipyo:

- a. Unsa ang mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga buhat sa mga tawo nga makatabang kanila sa pagsabot sa Ebanghelyo?

(Pananglitan, kon ang mga tawo adunay lig-on ug positibong mga pagbati mahitungod sa kamahinungdanon sa pamilya, ang gibug-aton sa Ebanghelyo diha sa pamilya mahimo nga usa ka tulay ngadto kanila.)

- b. Unsa ang mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga buhat sa mga tawo nga makababag sa ilang pagsabot sa Ebanghelyo?

2. Kulturahanong mga Buhat:

Aduna bay pipila ka komon nga kulturahanong mga buhat nga tin-aw nga gidili sa Kasulatan? Kon mao, unsa sila? Ang mga buhat dili sayop tungod lang kay sila lahi kay sa paagi sa inyong pagbuhat sa mga butang. Ang mga binuhatan sayop kon sila supak sa Pulong sa Dios. Ang makasasala inyong dumalahon sa pag-abot ninyo niini nga mga tawo sa Ebanghelyo. Ang ubang kulturahanong mga buhat dili kinahanglan nga mausab. Ang mga tawo dili kinahanglan nga modawat sa inyong kultura sa pagdawat sa Ebanghelyo.

3. Mga Panginahanglan:

- a. Unsa ang kinatibuk-ang mga kabalaka, mga kinaiya, mga motibo, mga pagbati, mga pasalig sa mga katawhan? Hain sa mosunod ang ilang giisip ingon nga importanting mga panginahanglan? Sila aduna bay ...

_____ Dili igo nga pagkaon.

_____ Luya nga panglawas ug medikal nga mga pagserbisyo.

_____ Ubos nga edukasyon.

_____ Dili hustong patubig ug / o hinay nga suplay niini.

_____ Dili igo nga pinansyal nga mga kapanguhaan.

_____ Dili igo nga heyograpikanhong mga kapanguhaan.

_____ Lisod nga transportasyon.

_____ Lisod nga mga sistema sa komunikasyon.

_____ Dili igo nga pabalay.

_____ Walay kakayahan sa pagsagubang sa kausaban.

_____ Politikanhong pagpanglupig.

_____ uban pa: _____

Ang inyong presentasyon sa Ebanghelyo ug tingali ang inyong mga paagi sa ministeryo sa ilang kultura mahimong may kalabutan niini nga mga panginahanglan.

- b. Unsa nga mga panginahanglan ang makita nga maayong natagbo? Unsa ang ilang mga panginahanglan nga wala matagbo? Importante nga masayud sa mga panginahanglan nga natagbo ingon man sa mga wala natagbo. Pananglitan, dili ninyo magamit ang pagpakaon nga programa ingon nga usa ka paagi sa pagsulod sa usa ka grupo sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo kon walay mga gigutom nga mga tawo ug ang tanan maayo nga nakakaon.

4. Edukasyon:

Unsa ang ilang lebel sa edukasyon? Unsa ang lebel sa kahibalo? Pila ka mga tawo ang maka-

basa ug makasulat sa ilang kaugalingong pinulongan? Importante nga masayud niini tungod kay kamo dili gusto nga modesinyo sa pag-ebanghelyo sa gawas basi sa mga literatura kon ang mga tawo dili makabasa ug makasulat.

5. Komunikasyon:

- a. Unsa nga pinulongan (o mga pinulongan) ang labing angay alang sa presentasyon sa Ebanghelyo? Kon kamo gusto nga unang maabot ang kinadak-ang gidaghanon sa mga tawo diha sa usa ka grupo, nan pilia ang pinulongan nga kadaghanan sa mga tawo makasulti.

Ang nag-unang pinulongan nga masulti sa mga tawo niini nga kultura mao ang _____. Ang ubang mga pinulongan nga gikinahanglan sa ulahi aron maabot ang nahibilin sa mga tawo: _____.

- b. Unsa ang mga nag-unang paagi sa dili pormal ug sosyal nga komunikasyon? Ang komunikasyon ba labing maayo pinaagi sa tribo o sa komunidad nga mga lider? Duyog sa linya sa pamilya? Ang matag grupo adunay usa ka kutay sa komunikasyon diin ang importante nga balita mapakaylap sa nagkalain-laing lebel.

- c. Kini ba nga mga tawo ang maabot pinaagi sa:

_____Mantalaan (sila ba modawat sa Kristohanong pahibalo?)
_____Pinatik nga mga literatura (Ang mga tawo ba nga maabot makabasa?)
_____Radyo (Ang mga estasyon sa radyo motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
_____Telebisyon (Ang mga estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
_____Mga teyp rekording (Ang mga tawo ba adunay teyp recorders?)
_____Mga salida, video teyps (Adunay bay ekipo niini nga dapit?)
_____Telepono o Internet (Ang mga tawo ba adunay mga telepono o Internet?)

- d. Unsa ang nag-unang paagi sa komunikasyon?

MGA IMPLUWENSYA SA GAWAS:

1. Unsa nga mga kausaban ang nagakahitabo niini nga grupo ingon nga resulta sa mga politikanhon nga sistema o sa gawas nga pwersa sa modernisasyon?
2. Mahimo ba nga bisan unsa niini nga mga kausaban gamiton sa pagtabang sa pagsangyaw sa Ebanghelyo?
3. Aduna bay gidili sa gobyerno sa bisan unsa nga paagi nga nagdili sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga mga tawo? Kon mao, unsa sila?
4. Unsa nga mga paagi ang mahimong magamit sa pag-abot niini nga grupo nga dili supak niini nga mga regulasyon?
5. Unsay organisado nga mga grupo o mga ahensya nga mahimong mosupak sa pagkaylap sa

Ebanghelyo sa taliwala niini nga grupo sa katawhan? Ngano? Ayaw gayud itugot nga ang pag dili o pagsupak makapugong kaninyo sa pagministeryo sa usa ka grupo nga inyong gibati nga gitawag kamo sa Dios. Kon kamo wala gitugotan sa pag-abot kanila sa pipila ka mga paagi, gamita ang uban nga mga pamaagi.

POLITIKANHONG PAGTUKI:

1. Sa hamubo ihulagway ang mga politikanhon nga sistema niini nga mga tawo.
2. Unsa nga politikanhon nga mga grupo sa taliwala niini nga mga katawhan ang makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
3. Unsa nga politikanhon nga mga grupo taliwala niini nga mga katawhan nga makatabang sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
4. Unsa nga mga regulasyon sa gobyerno nga makababag sa inyong ministeryo niini nga mga katawhan?
5. Unsa nga mga regulasyon sa gobyerno ang makatabang sa inyong pagministeryo niini nga mga tawo?
6. Kinsa ang yawi sa politikanhong mga lider sa taliwala niini nga mga katawhan? Kamo tingali mosulay sa pagpakigkita ug mosulay sa pag-angkon sa ilang pabor alang sa inyong pangalagad niini nga mga tawo.

ESPIRITUHANON NGA PAGTUKI:

1. Unsay relihiyosong pundok ang makaplagan taliwala niini nga mga katawhan?
2. Unsay gidaghanon sa mga katawhan nga misunod sa matag relihiyon?
3. Unsay naghimo kanila nga dili malipayon sa ilang kasamtangan nga relihiyon? Pananglitang, mga mahika nga mga buhat nga dili makaayo sa sakit, ug uban pa. Kamo makahimo sa pagtumong sa mensahe sa Ebanghelyo sa pagtumbok niini nga mga kakulangan.
4. Ang batasan ba sa ilang relihiyon nagadugang o nagakunhod?
5. Ang ila bang relihiyon adunay bisan unsa nga sinulat nga mga kasulatan, (ie, ang mga Muslim nga adunay Koran, ug uban pa)? Kon mao, sa unsang paagi kamo makahimo sa paggamit kanila ingon nga usa ka tulay sa pagpresentar sa mensahe sa Ebanghelyo? (Kini mahimo nga posible sa pipila, ug dili mahimo sa uban.)
6. Unsa ang kinaiya niini nga mga katawhan ngadto sa relihiyosong mga kausaban sa bisan unsa nga matang? Ang tubag niini nga pangutana makaandam kaninyo alang sa relihiyosong pagsupak nga mahimo ninyong masagubang.
7. Tubaga ang mosunod nga mga pangutana mahitungod sa ilang kahibalo sa Kristohanong pagtoo. Kini nga mga tubag makatabang kaninyo sa pagtino kon asa kamo magsugod diha sa inyong presentasyon sa ebanghelyo:

Unsa ang kinaiya niini nga mga katawhan ngadto sa...

Dios:

- Sila nagtoo nga ang Dios naglungtad.
- Sila naglimod sa pagkaanaa sa Dios.
- Sila nakahibalo mahitungod sa matuod nga Dios nga gipadayag diha sa Biblia.
- Sila wala mahibalo mahitungod sa matuod nga Dios.
- Sila nasayud mahitungod sa matuod nga Dios apan walay pagtagad kaniya.
- Sila nasayud bahin sa matuod nga Dios, ug mga masupilon kaniya.

Jesu-Kristo:

- Sila nagtoo nga si Jesus naglungtad.
- Sila milimod sa paglungtad ni Jesus.
- Sila nasayud nga si Jesus namatay alang sa ilang mga sala.
- Sila wala mahibalo nga si Jesus namatay alang sa ilang mga sala.
- Sila nasayud mahitungod kang Jesus apan walay pagtagad kaniya.
- Sila nasayud bahin kang Jesus ug mga masulipon kaniya.

Ang Balaan nga Espiritu:

- Sila nagtoo nga ang Espiritu Santo naglungtad.
- Sila milimod sa paglungtad sa Espiritu Santo.
- Sila wala gayud nakadungog mahitungod sa Espiritu Santo.
- Sila wala makasabot sa ministryo sa Balaang Espiritu.
- Sila nakasabot sa ministryo sa Balaang Espiritu apan walay pagtagad kaniya.
- Sila nakasabot sa ministryo sa Balaang Espiritu, apan mga masupilon kaniya.

Ang Ebanghelyo:

- Sila walay kahibalo sa Ebanghelyo.
- Sila diutay nga kahibalo sa Ebanghelyo.
- Sila nakasabot sa nag-unang mga kamatuoran sa Ebanghelyo.
- Sila nakasabot nga gikinahanglan ang personal nga pagtubag sa Ebanghelyo.
- Sila nakaila sa ilang mga panginahanglan sa Ebanghelyo.
- Sila midawat sa Ebanghelyo.

Ang Biblia:

- Sila wala gayud nakadungog mahitungod sa Biblia.
- Sila nakahibalo nga ang Biblia naglungtad.
- Sila nagtoo nga kini mao ang Pulong sa Dios.
- Sila masinupakon sa Pulong sa Dios.
- Sila walay pagtagad sa Biblia.

Unsa ang kahimtang sa paghubad sa Kasulatan diha sa pinulongan nga labing angay alang sa pag-abot niini nga mga tawo? Unsa nga mga bahin sa Kasulatan nga nagpa bilin nga gihubad sa ilang kaugalingon nga pinulongan?

Bag-ong Tugon:

Daang Tugon:

Mga Kristohanon:

Unsay ilang nahibaloan mahitungod sa mga Kristohanon?

___ Sila wala gayud nakadungog bahin sa Kristohanon.

___ Sila nakadungog, apan wala nakahimamat ug usa.

___ Nakahimamat sa pipila ka Kristohanon.

___ Adunay matuod nga mga magtotoo nga nagpuyo sa taliwala nila.

8. Kon adunay mga Kristohanon niini nga grupo, tubaga kini nga mga pangutana:

-Pila ka mga tawo niini nga grupo nag-angkon nga mga Kristohanon?

-Pila niini ang nalakip sa usa ka kapunungan sa mga magtotoo (simbahan)?

-Pila niini ang aktibo sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

-Pila ang mga Kristohanon apan mitalikod sa pagsunod kang Kristo?

-Unsay mga rason nga daw nagpalikod kanila gikan sa Dios?

-Kinsa ang yawi nga mga Kristohanon sa taliwala niini nga grupo?

-Aduna bay bisan kinsa nga "toldang magbubuhat" nga mga magtotoo nga nagpuyo sa taliwala niini nga mga katawhan? (Mga magtotoo nga nagtrabaho sa sekular nga trabaho taliwala niini nga mga tawo samtang aktibong nakigbahin sa Ebanghelyo.)

9. Sa kinatibuk-an, kamo ba nagtoo nga kini mao ang panahon alang sa pagsabwag sa Ebanghelyo sa taliwala niini nga mga tawo o panahon alang sa pag-ani? Kasagaran, dugang pa nga magbubuhat ang gikinahanglan sa diha nga ang usa ka dapit hinog na sa espirituhanong pag-ani.

10. Unsa nga mga simbahan sa Kristohanon o mga misyon nga misulay niini nga grupo ug napakyas? Unsay inyong gitooan nga mga rason alang sa ilang kapakyasan? Kamo maka kat-on gikan sa mga kapakyasan sa uban ug dili balikon ang sama nga mga sayop.

11. Unsa nga mga simbahan sa Kristohanon o mga misyon nga aktibo karon sa sulod sa dapit diin ang kadaghanan sa mga grupo sa katawhan nagpuyo? Pagbaton sa ilang mga ngalan ug adres.

12. Hain niini ang epektibo ug nganong sila epektibo? Kamo makakat-on gikan sa mga kalampusan niini nga mga grupo. Kamo usab mokooperar uban kanila sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga mga tawo. Unsaon ninyo pagkoooperar kanila sa pag-abot niini nga grupo sa mga tawo?
13. Kon adunay Kristohanong saksi nga presente, unsa nga pinulongan o mga pinulongan ang gigamit? Kamo mahimong giyahan sa pag-abot niini nga grupo sa mga tawo nga nagsulti sa laing mga pinulongan ug sa pagkakaran wala pa naabot sa Kristohanong saksi.
14. Unsa mga matang sa Kristohanong ministeryo nga sa karon ginahimo sa taliwala niini nga mga katawhan? Pananglitan, kon aduna nay epektibo nga pagpakaon nga programa alang sa gigutom nga gigamit ingon nga saksi sa Ebanghelyo, ayaw pagbuhat sa susama nga mga paningkamot. Ang inyong tumong mao ang pagkab-ot sa mga wala pa nawalihi ug / o magpadako sa mga paningkamot sa pagkab-ot niini nga mga tawo, dili modoble sa susamang mga paningkamot o makigkompetensiya sa kasamtangang mga ministeryo.
15. Unsay tinagdan sa mga tawo niining nagalungtad nga Kristohanong nga mga misyon?
       _____Kaaway   _____Walay Pagtagad   _____Mahigalaon
16. Kon adunay tinuod nga mga iglesia sa Ebanghelyo sa taliwala niini nga grupo, tubaga kini nga mga pangutana:
       -Pila ka tinuod nga mga iglesia sa Ebanghelyo nga natukod niini nga mga katawhan?
       -Unsa ang gikusgon sa ilang pagtubo?
       -Unsay mga kalisdanan nga ilang nasinati ug ngano?
       -Hain ang malampuson ug ngano?
       -Aduna bay panginahanglan sa pagtukod sa dugang nga mga simbahan?
17. Kon walay kasamtangang saksi nga Kristohanon sa taliwala niining mga tawo nga inyong gitun-an, aduna bay laing Kristohanong ahensya nga may kasinatian sa pag-abot sa susama nga grupo? Kamo makagamit sa ilang kasinatian sa susama nga grupo sa pag-abot sa grupo nga inyong gitun-an.
18. Makahimo ba kamo sa pagtino kon unsa ang mga punoan ug mga gahum ni Satanas nga aktibo sa mga tawo niini nga grupo? Ang Biblia nagtudlo nga adunay mga pipila ka mga espirituhanon nga mga pwersa nga aktibo sa taliwala sa pipila ka mga grupo ug sa ibabaw sa pipila ka mga lugar. (Tan-awa sa Daniel 10. Matikdi ilabi na ang bersikulo 13. Tan-awa usab ang Efeso 6:10-17)

Ang pag-ampo kasagaran mopadayag kon unsa ang mga punoan ug mga kagamhanan nga naglihok. usahay ang obserbasyon ug pagtuon sa kasaysayan sa katawhan, dapit, nasud, o rehiyon makatabang usab sa pag-ila sa espirituhanon nga mga pwersa nga naglihok.

Pananglitan, sa usa ka dapit sa Estados Unidos adunay daghang mga bayot ug tomboy. Kini sayon sa pag-ila pinaagi sa obserbasyon sa nagharing espiritu sa mga bayot ug tomboy sa grupo sa katawhan ug sa ilang ciudad.

Ang laing ciudad sa Estados Unidos naugmad tungod sa pagdagsa sa mga tawo nga nagsusi sa dapit alang sa bulawan. Ang espiritu sa kahakog sa gihapon naghari sa maong ciudad hangtud karon. Sa diha nga kamo moila niining espirituha non nga mga pwersa, kamo kinahanglan gayud nga mogapos kanila sa pag-ampo ug mohubad sa mga gahum sa Espiritu Santo sa paglihok taliwala niini nga mga tawo. Ang Harvestime International Institute nga kurso nga nag-ulohang "Espirituhanong Mga Estratihiya: Usa ka Manwal sa Espirituhanong Pakiggubat" naghatag ug dugang pagtuon niini nga hilisgutan.

KINSA ANG MOABOT KANILA?

Kinsa ang mowali niini nga mga tawo? Kinsa ang makasulti sa ilang pinulongan? Kinsa ang madawat sa ilang kultura ug sosyal nga estruktura? Gamita ang impormasyon nga inyong nahipos sa ilang kultura ug sa sosyal nga estruktura sa pagtabang kaninyo sa pagtino niini. Usab gamita ang impormasyon sa Kristohanong mga ahensya nga misulay ug nagmalampuson o misulay ug napakyas. Kon kinsa ang ilang gigamit tingali nakaapekto sa ilang kalampusan o kapakyasan.

Bisan kinsa nga molakaw aron sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo kinahanglan nga...

-Mahimong magtotoo nga adunay ebidensiya sa ilang estilo sa kinabuhi, mga pamatasan, ug mga kinaiya.

-Adunay maayong kinaiya sa personal nga pag-ampo ug pagtuon sa Biblia.

-Adunay espirituhanon nga mga gasa nga haum sa mga paagi nga gigamit sa pag-abot sa mga tawo.

-Magpagamit: Ang abilidad walay pulos kon dili gamiton. Ang tawo ba gusto ug andam sa paglakaw?

-Mahusto ang paagi sa pagpahiangay diha sa lawas (andam sa pagkooperar sa ubang mga miyembro alang sa tumong sa pag-abot niini nga mga tawo sa Ebanghelyo).

-Mahimong tinawag sa Dios sa pag-alagad niining piho nga mga tawo. Ang Dios mitawag sa mga tawo sa piho nga mga grupo, sama kang Pablo nga gitawag sa pag-abot sa mga Gentil ug si Pedro sa mga Judio.

-Mangandam sa pisikal, espirituwal, ug sa edukasyon sa pag-abot niining piho nga grupo. Hinumdumi nga si Gideon mipakunhod sa iyang kasundalohan ngadto sa pipila nga husto ang pagpangandam.

UNSAON SILA PAG-ABOT?

Sa unsa nga paagi kini nga mga tawo maabot? Unsa nga mga metodo ang gamiton? Aron sa pagtubag niini nga pangutana, gamita ang inyong nakat-onan mahitungod sa ilang kultura ug sosyal nga estruktura. Itumbok ang mga pamaagi sa pagtagbo sa ilang mga panginahanglan. Gamita ang labing maayo nga mga pamaagi sa komunikasyon. Siguroha nga ang inyong mga pamaagi Kasulatanhon.

Ayaw paggamit sa bisan unsa nga pamaagi nga supak sa mga prinsipyo sa Biblia. Ania ang usa ka listahan sa mga nagkalain-laing mga pamaagi nga magamit ingon nga kabahin sa pag-ebanghelyo nga estratihiya sa nagkalain-laing mga dapit sa kalibutan. Hain niini ang mahimong epektibo sa pag-abot sa grupo sa mga tawo?

- _____ Pagsibya sa radyo.
- _____ Mga programa sa Telebisyon.
- _____ Kristohanong literatura (mga libro, mga magasin, mga basahon).
- _____ Audio cassettes.
- _____ Video cassettes.
- _____ Mga salida.
- _____ Mga klase sa pagtuon sa Biblia (Sa balay, sa simbahan, o sa usa ka dapit sa komunidad).
- _____ Pakipagsinulatay nga kurso.
- _____ Mga eskwelahan sa Biblia ug mga kolehiyo.
- _____ Pagbansay alang sa Kristohanong mga layko.
- _____ Sekular nga mantalaan / magasin.
- _____ Pagsangyaw sa balay-balay.
- _____ Mga konsyerto sa musika.
- _____ Espesyal nga serbisyo sa pag-ebanghelyo diha sa simbahan.
- _____ Sa gawas nga panagtigom (mga krusada, mga kadalanan, mga parke).
- _____ Kristohanong mga eskwelahan alang sa mga bata nga nagtanyag sa elementarya ug sekondarya nga edukasyon.
- _____ Pag-atiman sa panglawas.
- _____ Pangdinalian nga kahupayan (pag-atiman nga gihatag sa panahon sa gutom, mga katalagman, ug uban pa).
- _____ Panarbaho ug kahanas sa trabaho nga tabang (diin ang kawalay trabaho maoy dako nga problema).
- _____ Pang-apod-apod ug mga pagkaon.
- _____ Tabang pang-agrikultura.
- _____ Kristohanong pag-arte ug drama.
- _____ Espesyal nga tim sa pag-abot sa mga batan-on, mga bata, mga lalaki, mga babaye, ug uban pa.
- _____ Buhat pang-edukasyon (Pagtabang sa mga tawo aron makakat-on sa pagbasa ug pagsulat).
- _____ Pagtabang alang sa pag-atiman sa mga bata sa nagtrabaho nga mga ginikanan.
- _____ Ministeryo sa bilanggoan.
- _____ Ministeryo sa espesyal nga mga grupo (Pisikal o kakulang sa pangisip, mga adik sa droga, mga palahubog, wala makasal nga mga inahan, mga tigulang, ug uban pa).

Human ninyo matino ang mga pamaagi sa pag-ampo ug sa pagtuki, pangutana niini nga mga pangutana: Unsa nga pagsupak ang mahimo batok niini nga mga pamaagi diha sa bisan asa nga mga grupo sa mga tawo o sa gawas nga pwersa? Unsaon ninyo sa pag-atubang kini nga pagsupak?

PAGPAHIMUTANG UG PLANO

Ang pagtuki nga inyong nahuman walay kaayohan gawas kon kamo mogamit sa unsay inyong nakat-onan mahitungod sa mga tawo nga inyong gitun-an. Kini nga mga tawo dili maabot pinaagi sa pagtuon lamang. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo ug plano sa pag-abot kanila sa Ebanghelyo. Sa katapusan nga kapitulo kamo mohimo sa usa ka plano sa pag-tuman sa inyong kaugalingon nga personal nga ministryo. Niini ug sa sunod pa nga mga kapitulo kamo mohimo sa usa ka plano sa pag-abot sa mga tawo, mga heyograpikanhong lugar, mga nasud, ug mga rehiyon sa kalibutan. Ang Kapitulo Onse, "Estratihiya sa Pagplano," makatabang kaninyo sa pagbuhat niini. (Pahinumdom: Ang pipila sa mga pangutana gikuha gikan sa "Ang Tanan Mopatalinghug" ni Edward R. Dayton.)

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang termino nga "grupo sa katawhan."

---

3. Unsa ang kalakip sa pagtuki sa usa ka grupo sa katawhan?

---

4. Unsa ang mga katuyoan sa pagtuki sa usa ka grupo sa katawhan?

---

5. Ingon nga kabahin sa inyong pagtuon niini nga leksyon, sa tinuod lang nakompleto ba ninyo ang pagtuki sa usa ka grupo sa katawhan?

---

6. Kamo ba naghimo ug plano nga magamit ang inyong nakat-onan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga grupo?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Pagtuon sa Oseas kapitulo Siete. Kini nga kapitulo mao ang espirituhanon nga pagtuki sa Dios sa mga grupo sa mga tawo nga nailhan ingon nga Ephraimanhon, ug ang mga Samarianhon nga kabahin sa nasud sa Israel. Kini nga mga tawo wala makaamgo sa ilang tinuod nga espirituhanon nga kahimtang (bersikulo 9). ".Ang mga buhok nga ubanon," sa diha nga ipa dapat sa espirituwal, maoy usa ka ilhanan sa mikunhod nga espirituhanong kalig-on ug nagsi ngabot nga espirituhanong kamatayon.

Sa natural nga kalibutan lahi nga butang kon adunay mga buhok nga ubanon, lahi ra pod kon aduna kamo niini ug wala mahibalo niini. Kini sukwahi sa kinaiya sa usa ka tawo nga adunay ubanon nga buhok, ug wala mahibalo niini. Ang problema sa Dios sa iyang mga katawhan dili tungod kay sila adunay mga buhok nga ubanon, apan nga sila anaa niini ug wala mahibalo niini. Ang pagkaadunay mga buhok nga ubanon, ug wala mahibalo nga kini anaa maoy usa ka panig-ingnan sa usa ka kinabuhi nga wala masusi. Bersikulo 2 nagrekord nga sila "wala mokonsiderar sa ilang mga kasingkasing." Sa ilang kaugalingon nga mga kasingkasing, wala sila makaila sa mga timailhan sa pagkunhod sa espirituhanong kalig-on ug sa nagsingabot nga kamatayon sa espirituwal (mga buhok nga ubanon).

Ania ang pipila ka mga butang nga hinungdan sa ilang pagkunhod sa espirituhanong kalig-on. Susiha ang inyong kaugalingon nga kasingkasing samtang inyong tun-an kini nga listahan:

1. MALIMBONGON NGA PANAGWAY:

Ang Dios migamit sa usa ka hudno sa paghulagway niini diha sa mga bersikulo 6-7. Ang kala yo sa hudno nagpakita nga nagakaut-ut na, apan sa reyalidad nagabaga. Nakahibalo ka ba sa mga tawo kansang panagway sa gawas maayo? Sila molihok sama sa Kristohanon, makig-istorya nga sama sa Kristohanon, nagbuhat sa maayo nga mga buhat, apan sa sulod ang kalayo nagakaut-ut. Adunay kasakit, kayugot, kasuko, pagpanaway, kasina, kahakog, ug dili maka pasaylo. Ang Dios nag-abli sa pultahan sa hudno sa pagpadayag sa problema. Siya nagtugot sa mga sirkumstansya nga moabot sa atong mga kinabuhi aron kita makadiskobre nga kita wala nay mga kadaugan nga atong gihunahuna nga aduna.

2. MAPIHIGON NGA PAGTUMAN:

Ang Dios migamit sa usa ka sopas nga wala mabali aron sa paghulagway niini sa bersikulo 8. Sila nagbuhat sa pipila ka mga butang nga gisugo sa Dios apan gibiyaa ang uban nga wala buhata. Ang dili bug-os nga pagsugot maoy kinatibuk-ang pagkadili-masinugtanon. Ang usa ka babaye nga 85% nga matinud-anon sa iyang bana sa tinuod lang 100% nga dili matinud-anon ngadto kaniya.

3. MABALHINON NGA PAGKAMAUNONGON:

Kini gihulagway pinaagi sa panig-ingnan sa usa ka salampati nga buangbuang sa bersikulo 11. Kini nga mga tawo misunod sa bisan unsa nga tingog nga nagsaad ug tabang, ie, sa Egipto, Asiria, ug uban pa. Ang pagtan-aw dinhi ug didto dili makasulbad sa atong mga problema. Ang solusyon wala diha sa Ehipto o sa Asiria. Kini anaa kang Ginoong si Jesukristo.

4. DILI KASALIGAN NGA PAG-ALAGAD:

Kini gihulagway pinaagi sa usa ka malimbongong pana diha sa bersikulo 16. Ang Dios nag tandi niini nga mga tawo ngadto sa usa ka tapulan nga pisi nga nawad-an sa iyang pagka-epektibo. Kon kita dili kasaligan sa atong Kristohanong pangalagad kita sa kanunay mahulog sa tumong. Kita wala gayud mamaneho sa gipunting. Kita dili gayud makaabot sa katuyoan sa Dios alang sa atong kinabuhi.

Ang Dios buot nga motul-id niini nga mga kalisdanan sa atong mga kinabuhi usab. Siya mii ngon sa bersikulo 1, "sila mibalik ... apan dili kanako." Ang Dios buot nga moayo, mopanum balik, mopanalangin, ug mogamit kanato apan kita nagpanuko sa pagtagbo sa kinahanglanon nga mao ang pagbalik ngadto kaniya. Kita usahay mobalik, apan igo lamang sa pagsulbad sa atong problema. Kita wala mobalik ngadto sa Dios. Dili igo ang pagbalik lang ngadto sa Dios, kita kinahanglan gayud nga mobalik kaniya sa bug-os nga pagtugyan.

KAPITULO 7

PAG-ANALISAR SA USA KA DAPIT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa termino nga "dapit" ingon sa gigamit niini nga pagtuon.
- Pagpasabot kon unsa ang kalakip sa usa ka dapit nga pagtuki.
- Pag-ila sa mga katuyoan sa usa ka dapit nga pagtuki.
- Pagsusi sa usa ka dapit.
- Paggamit sa inyong pagtuki sa pagsangyaw sa Ebanghelyo sa sulod niini nga dapit.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Tumindog ka, baktasa ang yuta sa iyang gitas-on niini ug sa iyang gilapdon; kay igahatag ko kini kanimo. (Genesis 13:17)

PASIUNA

Sa miaging kapitulo kamo mianalisar sa grupo sa katawhan. Niini nga leksyon inyong analisa hon ang piho nga dapit alang sa katuyoan sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

USA KA DAPIT

Alang sa katuyoan niini nga pagtuon, ang usa ka dapit gihubit ingon nga piho nga bahin sa usa ka nasud nga gitino sa heyograpikanhon, pinulongan, kulturahon, o sa politikanhon nga mga utlanan.

Ang heyoprapikanhong dapit, pananglitan, mahimo nga usa ka walog nga gilibutan sa mga bukid nga nagpabulag niini gikan sa nasud. Ang mga utlanan sa usa ka heyograpikanhong dapit napahimutang ang natural nga mga elemento.

Ang pinulongan nga dapit mao ang tanan nga teritoryo sa sulod sa usa ka nasud diin ang mga tawo nagsulti sa sama nga pinulongan.

Ang kulturahanong dapit mao ang teritoryo sa sulod sa usa ka nasud diin ang tanan nga mga grupo sa mga tawo susama. Pananglitan, silang tanan nga tribo nga mga grupo o ang tanan sumusunod sa usa ka relihiyon.

Ang politikanhong dapit mao ang usa ka lungsod, ciudad, lalawigan, probinsiya, o estado sa sulod sa usa ka nasud. Ang iyang mga utlanan gipahamutang sa gobyerno.

PAGTUKI SA USA KA DAPIT

Sa diha nga kamo mobuhat sa pagtuki sa usa ka dapit, kamo moanalisar sa detalye sa piho nga dapit sa sulod sa usa ka nasud. Kamo motino sa politikanhon, heyograpikanhon, pinulongan, ug kulturahon nga mga butang nga naghimo niini nga nalain nga dapit. Kamo moanalisar sa iyang espirituhanon nga kahimtang. Kamo usab moanalisar sa pwersa gikan sa gawas sa dapit nga tingali makaapekto sa pagdawat sa Ebanghelyo.

ANG KATUYOAN SA PAG-ANALISAR SA USA KA DAPIT

Ang katuyoan sa inyong pagtuon mao ang pag-abot sa piho nga dapit sa usa ka nasud sa Ebanghelyo. Kini maoy pagsusi alang sa katuyoan sa pag-ebanghelyo, dili lamang tungod sa pagduki-duki. Pagbantay nga kamo dili mogahin sa tanan ninyong panahon sa pagtuon ug dili makatuman sa katuyoan nga sa sinugdanan maoy nagdasig sa inyong pagtuon! Ang mga butang nga naghiusa sa usa ka dapit ug naghimo niini nga lahi makahatag kaninyo ug kinatibukang pamaagi sa pag-abot sa tibook nga dapit sa Ebanghelyo.

Kamo moanalisar sa usa ka dapit pinaagi sa pagtubag niini nga mga pangutana:

UNSA NGA MGA GRUPO SA MGA TAWO ANG ANAA SA SULOD NIINI NGA DAPIT?

Kinsa sila, pila ang ilang gidaghanon, ug asa sila nahimutang?

UNSAY KOMON NIINI NGA MGA GRUPO SA KATAWHAN?

Unsay naghiusa niining mga grupo sa katawhan ingon nga kabahin sa nalain nga dapit?

UNSA ANG SAMA NIINI NGA DAPIT?

Unsay inyong kinahanglan nga mahibaloan mahitungod niini nga dapit aron sa pag-abot sa mga tawo nga nagpuyo dinhi sa Ebanghelyo?

KINSA ANG MOABOT NIINI NGA DAPIT?

Unsa ang gikinahanglan nga mga kwalipikasyon alang sa mga magbubuhay sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga dapit?

UNSAON PAG-ABOT KINI NGA DAPIT?

Unsay kasagaran nga mga paagi nga magamit sa tibook nga dapit? Unsay mas labing epektibo? Ang mga tubag niining mga pangutanaha makatabang kaninyo sa pagtino sa inyong papel sa pag-abot sa usa ka dapit ug makatabang kaninyo sa paghimo ug usa ka plano sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

UNSAON SA PAGTIGOM SA IMPORMASYON

Kamo makahimo sa pagtigom sa impormasyon alang sa inyong pagtuki pinaagi sa:

PAG-AMPO:

Hangyoa ang Dios sa pagpadayag kon unsay inyong kinahanglan nga mahibaloan mahitu ngod niini nga dapit aron maabot kini sa Ebanghelyo.

PAGTUON SA SINULAT NGA MATERYAL:

Tun-i ang mga libro ug sinulat nga mga materyal mahitungod sa maong dapit. Ang usa ka listahan sa posibleng mga tinubdan sa impormasyon gilakip diha sa Pakapin niini nga manwal.

OBSERBASYON:

Personal nga mobyahe sa tibook dapit ug maniid sa iyang mga yuta ug mga katawhan.

INTERBYU:

Pangutan-a ang mga tawo nga mga lider ug mga residente sa maong dapit. Kon adunay mga magtotoo na nga nangalagad sa dapit, interbyuha sila sa pagdiskobre kon unsa ang ilang nakat-onan. Ang Sampol sa interbyu gilakip diha sa Pakapin niini nga kurso.

Gamita ang mosunod nga latid sa pag-analisar sa usa ka dapit. Kamo tingali dili maka himo sa pagtubag sa tanan nga mga pangutana mahitungod sa usa ka dapit, apan tuba ga kadtong makabaton kamo ug impormasyon.

PAG-ILA SA USA KA DAPIT

Una, seguradoha nga ang teritoryo nga inyong gipili usa ka nalain nga dapit. Ang usa ka dapit giisip nga nalain o nahimulag sa labing menos usa sa mosunod nga rason:

-Ang mga tawo sa maong dapit tanan nagsulti sa sama nga pinulongan.

-Ang mga grupo sa katawhan sa maong dapit tanan susama ug kultura. Pananglitan, ang tanan nga mga grupo sa mga tawo diha sa maong dapit grupo sa mga tribo, o silang tanan mga sakop sa usa ka relihiyon.

-Ang dapit nalain gikan sa uban nga mga nasud pinaagi sa natural nga heyograpikanhong mga elemento sama sa kabukiran, sa usa ka suba, ug uban pa.

-Ang dapit nalain sa politikanhon: Kini mahimong usa ka...

-Balangay

-Bayan

-Nasud

-Estado

-Probinsya

-Nalain nga teritoryo nga gipanag-iya sa usa ka nasud

-Uban pa: _____

UNSAY MGA GRUPO SA KATAWHAN ANG ANAA SA SULOD NIINI NGA DAPIT?

1. Unsa nga mga grupo sa katawhan ang nagpuyo niini nga dapit? Pagbaton ug ngalan ug gibanabana nga populasyon sa matag grupo sa maong dapit.
2. Pagbaton o pagdibuho ug usa ka mapa sa dapit ug pangitaa ang matag grupo sa mga tawo sa ibabaw niini. Sugdi sa pag-ampo kini nga dapit ug ang mga grupo sa lain-laing mga katawhan.
3. Pila ang kinatibuk-ang populasyon sa tanan nga mga tawo sa tibook nga dapit?

UNSAY KASAGARAN NIINI NGA MGA GRUPO SA MGA TAWO?

Sa kinatibuk-an, sa unsa nga paagi kini nga mga grupo managsama:

- a. katilingban: b. kultura: c. pinulongan: d. relihiyon: e. politika:

Sa unsa nga paagi nga kini nga mga grupo managlahi:

- a. katilingban: b. kultura: c. pinulongan: d. relihiyon: e. politika:

(Pahinumdom: Kamo tingali buot mobuhat sa usa ka "Pagtuki alang sa grupo sa mga ka tawhan" sa nagkalain-laing mga grupo diha niana nga dapit. Kini makatabang kaninyo sa pagsabot ug pagdisenyo sa usa ka paagi sa pag-abot kanila.)

UNSA ANG SAMA NIINI NGA DAPIT?

HEYOGRAPIKANHONG PAGTUKI:

1. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang makapapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo niini nga dapit?
2. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang mahimong gamiton sa pagtabang sa pagkaylap sa Ebanghelyo diha niini nga dapit? (Pananglitan, aduna bay natural nga mga ruta sa patigayon o pagbiyahe buyon sa mga simbahan nga matukod?)
3. Aduna bay sundanan sa panahon nga gihimo sa pipila ka mga panahon sa tuig nga labing maayo alang sa mga nagapanaw sa tibook nga dapit sa pag-alagad?
4. Pagbaton ug impormasyon sa mosunod nga mga hinungdan nga motabang kaninyo sa pag-abot niini nga dapit:
  - a. Dagko nga mga ciudad: Markahi sila sa inyong mapa. Niini nga mga dapit ang populasyon maoy kinadak-an, mao nga kamo gustong makasiguro nga makadi senyo sa usa ka paagi sa pag-abot kanila sa inyong plano.
  - b. Establisado nga tugpahanan: Markahi sila sa inyong mapa.

- c. Magamit nga tugpahanan o dunggoanan: Markahi sila sa inyong mapa.
- d. Ang dapit ba adunay telepono o Internet nga pagserbisyo?
- e. Ang dapit ba adunay telegrapo nga pagserbisyo?
- f. Ang dapit ba adunay tren o bus nga transportasyon?
- g. Aduna bay magamit nga kalsada sa sakyanan? Pangitaa sila sa inyong mapa.
- h. Aduna bay malawigan nga mga suba o dagat? ("Malawigan" nagpasabot nga makahimo kamo sa paggamit sa usa ka sakayan sa pagbiyahe). Pangitaa sila sa inyong mapa.

SOSYAL NGA PAGTUKI:

1. Unsa ka bukas ang mga katawhan sa "tagagawas" (mga tawo nga dili gikan sa sama nga dapit)? Ang pagkahibalo niini moandam kaninyo alang sa lebel sa pagdawat nga inyong masinati sa diha nga kamo unang mosulod niini nga dapit sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo.
2. Sa kinatibuk-an, kinsa ang nagkontrolar sa pinansyal ug materyal nga mga kapanguhaan sa maong dapit? Kamo tingali magkinahanglan sa ilang tabang sa pag-angkon ug kabtangan alang sa simbahan ug panalapi alang sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

KULTURAHANONG PAGTUKI:

Tun-i ang kultura niini nga dapit nga makaapekto sa pagdawat sa Ebanghelyo. Ania ang pipila nga ikonsidera:

1. Mga tinoohan Ug Prinsipyo:
  - a. Unsa nga mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga pamatasan sa dapit nga makatabang sa mga tawo sa pagsabot sa Ebanghelyo?
  - b. Unsa nga mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga pamatasan sa mga tawo nga makababag sa ilang pagsabot sa Ebanghelyo?

2. Batasan sa Kultura:

Aduna bay pipila ka komon nga mga batasan sa kultura niini nga dapit nga tin-aw nga gidili sa Kasulatan? Kon mao, unsa sila? Kamo moatubang kanila.

3. Panginahanglan:

- a. Tagda ang dapit ingon nga bug-os ug ilha ang labing importante nga mga panginahanglan:

- _____ Kulang sa pagkaon
- _____ Luya nga panglawas ug medikal nga serbisyo
- _____ Kulang sa edukasyon
- _____ Dili husto nga patubig ug / o kabus nga suplay niini
- _____ Kulang sa pinansyal nga mga kapanguhaan
- _____ Kulang sa heyograpikanhong mga kapanguhaan
- _____ Kulang sa transportasyon
- _____ Kulang sa mga sistema sa komunikasyon
- _____ Kulang sa pabalay
- _____ Walay kakayahan sa pagsagubang sa kausaban
- _____ Politikanhong pagpanglupig
- _____ Uban pa: _____

Ang inyong presentasyon sa Ebanghelyo ug ang mga paagi sa pagminister yo niini nga dapit mahimong may kalabutan niini nga mga panginahanglan.

- b. Unsa nga mga panginahanglan ang makita nga maayo ang pagtagbo niini nga dapit? Unsay panginahanglan nga wala ang maong dapit?

4. Edukasyon:

Unsa ang kinatibuk-ang lebel sa edukasyon sa kadaghanan sa mga tawo diha niini nga dapit? Unsa ang lebel sa kahibalo? Unsa ka daghan sa mga katawhan ang makabasa ug makasulat sa ilang kaugalingong pinulongan? (Importante nga masayud niini tungod kay kamo dili buot nga modisenyo ug pag-ebanghelyo sa gawas basi sa mga literatura kon kadaghanan sa mga tawo sa maong dapit dili makabasa ug makasulat.)

Kamo tingali buot usab nga mosusi:

- a. Pila ang pang-elementarya nga mga eskwelahan sa maong dapit?
- b. Pila ang pangsekondarya nga mga eskwelahan nga anaa sa maong dapit?
- c. Pila ang mga kolehiyo sa maong dapit?
- d. Pila ang mga eskwelahan sa Biblia sa maong dapit?

(Ang pang-edukasyon nga mga programa mahimo nga usa ka paagi nga inyong maga mit aron sa pag-abot niini nga dapit kon adunay panginahanglan alang sa dugang nga mga eskwelahan.)

5. Komunikasyon:

- a. Unsa nga pinulongan (o mga pinulongan) ang labing angay alang sa presentasyon sa Ebanghelyo niini nga dapit? Kamo tingali gusto nga unang aboton ang kinadak-ang gidaghanon sa mga tawo niini nga dapit, mao nga pilia ingon nga unang pagpili ang pinulongan nga kadaghanan sa mga tawo makasulti.

Ang nag-unang pinulongan sa mga tawo niini nga dapit mao ang _____.

Ang ubang mga pinulongan nga gikinahanglan sa ulahi aron sa pag-abot sa nahibilin sa mga katawhan: _____

- b. Unsa ang kahimtang sa paghubad sa Kasulatan diha sa pinulongan nga labing angay alang sa pag-abot niini nga dapit?

Bag-ong Tugon:

Daang Tugon:

- c. Mahimo ba nga ang mga tawo niini nga dapit maabot pinaagi sa:

- _____ Mantalaan (sila ba modawat sa Kristohanong pahibalo?)
- _____ Pinatik nga mga literatura (Ang mga tawo nga maabot makabasa ba?)
- _____ Radyo (Ang estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
- _____ Telebisyon (Ang estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
- _____ Teyp rekording (Ang mga tawo aduna bay teyp rekorders?)
- _____ Mga salida, video teyps (ang ekipo anaa ba niini nga dapit?)
- _____ Telepono (ang mga tawo aduna bay telepono o Internet nga serbisyo?)

- d. Unsa ang nag-unang paagi sa komunikasyon sa tibook dapit?

PANGGAWAS NGA MGA IMPLUWENSYA:

1. Unsa nga mga kausaban ang nagakahitabo niini nga dapit ingon nga resulta sa mga politikanhong sistema o sa gawas nga pwersa sa modernisasyon?
2. Mahimo ba nga bisan unsa niini nga mga kausaban magamit sa pagtabang sa pagsangyaw sa Ebanghelyo?
3. Unsay organisado nga mga grupo o mga ahensya nga gikan sa gawas sa maong dapit nga mahimong supak sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa sulod niini nga dapit? Ngano?

Ayaw gayud itugot nga ang pagdili o pagsupak makapugong kaninyo sa pagministeryo sa usa ka dapit nga kamo mibati nga ang Dios nagtawag kaninyo. Kon kamo wala tugoti sa pag-abot kanila sa pipila ka mga paagi, gamiti ug uban nga mga paagi.

POLITIKANHONG PAGTUKI:

1. Sa hamubo ihulagway ang politikanhong sistema niini nga dapit.
2. Unsay politikanhong grupo niini nga dapit nga makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
3. Unsay politikanhong grupo niini nga dapit nga makatabang sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
4. Unsay mga regulasyon sa gobyerno nga makababag sa inyong pagministeryo niini nga dapit?

5. Unsay mga regulasyon sa gobyerno nga makahimo sa pagtabang sa inyong ministeryo niini nga dapit?
6. Kinsa ang yawi nga mga ider sa politika niini nga dapit? Kamo mahimong makigkita ug mosulay sa pag-angkon sa ilang pabor alang sa inyong ministeryo sa maong dapit.

ESPIRITUHANONG PAGTUKI:

1. Unsay relihiyosong mga grupo nga makaplakan niini nga dapit?
2. Unsa ka daghan sa mga katawhan ang misunod sa matag relihiyon?
3. Unsa ang kinatibuk-ang kinaiya niini nga dapit ngadto sa relihiyosong kausaban sa bisan unsa nga matang? Ang tubag niini nga pangutana moandam kaninyo alang sa relihiyosong pagsupak nga mahimo ninyong sagubangon.
4. Unsa ang gidaghanon sa mga nagapangangkon nga mga Kristohanon?
5. Makahimo ba kamo sa pag-ila sa nag-unang Kristohanong mga lider niini nga dapit?
6. Kamo ba mikonsiderar niini nga dapit nga:
  - _____Wala pa gayud naebanghelyo.
  - _____Pinihig nga naebanghelyo.
  - _____Hustong naebanghelyo.
7. Sa kinatibuk-an, kamo ba nagtoo nga kini mao ang panahon alang sa pagsabwag sa Ebanghelyo niini nga dapit o panahon alang sa pag-ani?
8. Unsa nga mga simbahan sa Kristohanon o misyon nga misulay niini nga dapit ug napakyas? Unsay inyong gitoohan nga rason sa ilang kapakyasan? Kamo makakat-on gikan sa mga kapakyasan sa uban ug dili balikon ang sama nga mga sayop.
9. Unsa nga mga simbahan nga Kristohanon o misyon nga aktibo karon sa sulod sa maong dapit?
10. Hain niini ang mga epektibo ug nganong sila epektibo? Kamo makakat-on gikan sa mga kalampusan niini nga mga grupo. Kamo buot usab nga mokooperar uban kanila sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga dapit.
11. Unsaon ninyo sa pagkooperar uban kanila sa pag-abot niini nga dapit?
12. Sa unsa nga mga grupo sa mga tawo ang nagalungtad nga mga ministeryo nagatrabaho?
13. Aduna bay mga grupo sa mga tawo niini nga dapit nga wala pa makabaton sa Kristohanong pagsangyaw sa taliwala nila?
14. Kon adunay usa ka Kristohanong saksi karon niini nga dapit, unsa nga pinulongan o mga pinulongan ang gigamit?

Kamo mahimong magiyahan sa pag-abot niini nga dapit nga nagasulti sa laing mga pinulongan ug sa karon wala pa naabot sa Kristohanong saksi.

15. Unsa mga matang sa Kristohanong ministeryo nga karon gibuhat niini nga dapit? Ayaw dobleha o makipagkompetensiya sa kasamtangan nga mga paningkamot sa diha nga mag mugna kamo ug plano. Ang inyong tumong mao ang pag-abot sa wala pa nawalihi sa Ebanghelyo.
16. Unsay tinagdan sa mga tawo niini nga dapit sa nagalungtad nga Kristohanong misyon?
 Kaaway   Walay Pagtagad   Mahigalaon
17. Pila ang tinuod nga mga iglesia sa Ebanghelyo nga anaa niini nga dapit?
18. Unsa ka paspas ang ilang pagtubo?
19. Unsay mga kalisdanan ang ilang nasinati ug ngano?
20. Hain ang malampuson ug ngano?
21. Aduna bay panginahanglan sa pagtukod sa dugang pa nga mga simbahan?
22. Makahimo ba kamo sa pagtino kon unsa ang mga punoan ug mga gahum ni Satanas ang mga aktibo o nagmando niini nga dapit? (Ang nagadumala nga mga punoan ug mga gahum ni Satanas nga gipatin-aw sa Ikaunom nga Kapitulo.)

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang termino nga "dapit" ingon sa paggamit niini nga leksyon.

---

3. Unsa ang kalakip sa usa ka dapit nga pagtuki?

---

4. Unsa ang mga katuyoan sa pagtuki sa usa ka dapit?

---

5. Ingon nga kabahin sa inyong pagtuon niini nga leksyon, sa tinuod lang nakompleto ba ninyo ang pagtuki sa usa ka dapit?

---

6. Kamo ba naghimo ug usa ka plano nga magamit ang inyong nakat-onan sa pagsang yaw sa Ebanghelyo sulod niini nga dapit?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Pagtuon sa Genesis kapitulo 13 nga naghatag ug pagtuki sa duha ka nagkalain-laing mga dapit. Ang usa mao "Ang Kapatagan Sa Jordan, "ang lain mao ang" Yuta sa Canaan "Irekord ang mga resulta sa inyong pagtuki:

Kapatagan sa Jordan

Yuta Sa Canaan

KAPITULO 8

PAG-ANALISAR SA USA KA NASUD

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa termino nga "nasud."
- Pagpasabot kon unsa ang kalakip sa pagtuki sa nasud.
- Pag-ila sa mga katuyoan sa pagtuki sa nasud.
- Pag-analisar sa usa ka nasud.
- Paggamit sa inyong pagtuki sa pagsangyaw sa Ebanghelyo sulod niini nga nasud.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Ug nga ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala igawali diha sa iyang ngalan sa tanang mga nasud magsugod sa Jerusalem. (Lucas 24:47)

PASIUNA

Kamo nakakat-on kon unsaon sa pag-analisar sa grupo sa katawhan ug sa piho nga dapit sulod sa usa ka nasud. Niini nga leksyon kamo makakat-on kon unsaon sa pag-analisar sa tibook nga nasud alang sa katuyoan sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

USA KA NASUD

Ang usa ka nasud gilangkuban sa mga tawo nga nahiusa sa komon nga sistema sa politika. Kini usa ka teritoryo nga lig-on ang nasudnong mga utlanan.

PAGTUKI SA USA KA NASUD

Sa diha nga kamo moanalisa sa usa ka nasud kamo magtuon sa detalye sa pagtino sa politika, kultura, ekonomiya, pinulongan, kulturahonon, ug sa espirituhanon nga mga butang ug sa pwersa sa gawas nga makaapekto sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa tibook nasud.

ANG KATUYOAN SA PAG-ANALISAR SA NASUD

Ang katuyoan sa inyong pagtuon mao ang pagpadako gikan sa usa ka dapit diin kamo nagmi nisteryo sa pag-abot sa tibook nga nasud sa Ebanghelyo. Kini maoy pagsusi alang sa katuyoan sa pag-ebanghelyo, dili lamang tungod sa pagsusi. Pagbantay nga kamo dili mogahin sa tanan ninyong panahon sa pagtuon ug dili na molihok sa pagtuman sa katuyoan nga sa sinugdanan maoy nagdasig sa inyong pagtuon! Ang mga butang nga naghiusa sa usa ka nasud ug ang paghimo niini nga lahi gikan sa ubang mga nasud makahatag kanato ug kinatibuk-ang paagi sa pag-abot sa tibook nasud sa Ebanghelyo.

Kamo moanalisar sa usa ka nasud pinaagi sa pagtubag niini nga mga pangutana:

UNSAY MGA GRUPO SA MGA TAWO NGA ANAA SA SULOD NIINI NGA NASUD?

Kinsa sila, unsa ka daghang, ug diin sila nahimutang? Asa ang naabot sa Ebanghelyo ug asa ang wala pa?

UNSAY KOMON NIINI NGA GRUPO?

Unsay naghiusa niining mga grupo sa katawhan nga kabahin niini nga nasud? Sa unsa nga paagi sila managsama sa katilingbanon, kulturahanon, pinulongan, relihiyon, ug sa politikanhon?

UNSA ANG SAMA NIINI NGA NASUD?

Unsay kinahanglan natong mahibaloan bahin niini nga nasud aron sa pag-abot sa mga tawo nga nagpuyo dinhi sa Ebanghelyo?

KINSA ANG MOABOT NIINI NGA NASUD?

Unsa ang gikinahanglan nga mga kwalipikasyon alang sa mga magbubuhay nga mosangyaw sa Ebanghelyo niini nga nasud?

UNSAON SA PAG-ABOT NIINI NGA NASUD?

Unsay kinatibuk-ang mga paagi nga magamit sa tibook nasud? Hain ang labing epektibo? Ang mga tubag niining mga pangutanaha makatabang kaninyo sa pagtino sa inyong papel sa pag-abot sa usa ka nasud, ug makatabang kaninyo sa paghimo sa usa ka plano sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

UNSAON SA PAGTIGOM SA IMPORMASYON

Kamo makahimo sa pagtigom sa impormasyon alang sa inyong pagtuki pinaagi sa:

PAG-AMPO:

Hangyos ang Dios sa pagpadayag kon unsay inyong kinahanglan nga mahibaloan mahitu ngod niini nga nasud aron sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

PAGTUON SA SINULAT NGA MGA MATERYAL:

Tun-i ang mga libro ug sinulat nga mga materyal mahitungod sa nasud. Ang usa ka listahan sa posible nga tinubdan sa impormasyon gilakip diha sa Pakapin niini nga manwal.

OBSERBASYON:

Personal kamo nga magbiyahe sa tibook nasud ug maniid sa yuta ug sa mga katawhan.

INTERBYU:

Pangutana sa mga tawo nga mga lider ug mga lungsoranon sa nasud. Kon adunay na bay mga magtotoo nga nagministeryo sa nasud, interbyuha sila aron sa pagdiskobre kon unsa ang ilang nakat-onan. Sampol sa mga interbyu gilakip diha sa Pakapin niini nga kurso.

Gamita ang mosunod nga latid sa pag-analisar sa usa ka nasud. Kamo tingali dili maka himo sa pagtubag sa tanan nga mga pangutana mahitungod sa usa ka nasud, apan tuba ga kadtong makabaton kamo ug impormasyon.

UNSA NGA MGA GRUPO SA KATAWHAN ANG ANAA SA SULOD NIINI NGA NASUD?

1. Unsa nga mga grupo sa katawhan ang nagpuyo niini nga nasud? Pagbaton sa ngalan ug sa gibanabanang populasyon sa matag grupo sa maong nasud.
2. Pagbaton o pagdibuho ug mapa sa nasud ug pangitaa ang matag grupo sa mga katawhan sa ibabaw niini. Ang nasud ba nabahin ngadto sa pipila ka managlahi nga mga dapit basi sa nahimutangan sa nagkalain-laing mga grupo sa mga katawhan? Sugdi sa pag-ampo ang nasud ug ang mga grupo sa lain-laing mga katawhan.
3. Unsa ang kinatibuk-ang populasyon sa tanan nga mga katawhan sa tibook nasud?

UNSAY KASAGARAN NIINI NGA MGA GRUPO SA KATAWHAN?

Sa unsa nga paagi kining nagkalain-laing mga grupo niini nga nasud managsama:

b. katilingban: b. kultura: c. pinulongan: d. relihiyon: e. politika:

Sa unsa nga paagi kini nga mga grupo sa katawhan managlahi:

a. katilingban: b. kultura: c. pinulongan: d. relihiyon: e. politika:

(Pahinumdom: Kamo tingali buot mobuhat sa usa ka "Pagtuki alang sa grupo sa mga ka tawhan" sa matag lain-laing mga grupo diha sa nasud. Kini makatabang kaninyo nga ma kasabot ug makadisenyo sa usa ka paagi sa pag-abot kanila.)

UNSA ANG SAMA NIINI NGA NASUD?

HEYOGRAPIKANHONG PAGTUKI:

1. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo niini nga nasud?
2. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang mahimong gamiton sa pagtabang sa pagkay lap sa Ebanghelyo diha niini nga nasud? (Pananglitan, aduna bay natural nga mga ruta sa patigayon o pagbiyahe buyon sa mga simbahan nga matukod?)

3. Aduna bay sundanan sa panahon nga gihimo sa pipila ka mga panahon sa tuig nga labing maayo alang sa mga nagapanaw sa tibook nga nasud sa pag-alagad?
4. Bahina ang nasud ngadto sa mga dapit basi sa natural nga heyograpikanhong mga butang. Sa unsa nga paagi nga ang heyograpiya makaapekto sa inyong estratihiya sa matag dapit?
5. Pagbaton ug impormasyon sa mosunod nga mga hinungdan nga motabang kaninyo sa pag-abot niini nga nasud:
  - a. Dagko nga mga ciudad: Markahi sila sa inyong mapa. Ang populasyon hilabihan ka daghan niini nga mga ciudad, mao nga kamo gustong mosiguro nga makadi senyo sa usa ka paagi sa pag-abot kanila sa inyong plano.
  - b. Establisado nga mga tugpahanan: Markahi sila sa inyong mapa.
  - c. Magamit nga tugpahanan o dunggoanan: Markahi sila sa inyong mapa.
  - d. Unsa nga dapit ang adunay telepono o Internet nga pag-alagad?
  - e. Unsa nga dapit ang adunay telegrapo nga pag-alagad?
  - f. Ang dapit ang adunay tren o bus nga transportasyon?
  - g. Aduna bay magamit nga kalsada sa sakyanan? Pangitaa sila sa inyong mapa.
  - h. Aduna bay malawigan nga mga suba o dagat? ("Malawigan" nagpasabot nga makahimo kamo sa paggamit sa sakayan sa pagbiyahe). Pangitaa sila sa inyong mapa.

SOSYAL NGA PAGTUKI:

1. Unsa ka bukas ang mga katawhan niini nga nasud sa "tagagawas"? Ang pagkahibalo niini moandam kaninyo alang sa lebel sa pagdawat nga inyong masinati sa diha nga kamo una nga mosulod niini nga dapit sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo.
2. Sa kinatibuk-an, kinsa ang nagkontrolar sa pinansyal ug materyal nga mga kapanguhaan sa maong dapit? Kamo tingali magkinahanglan sa ilang tabang sa pag-angkon ug kabtangan alang sa usa ka simbahan ug panalapi alang sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

KULTURAHANONG PAGTUKI:

Tun-i ang kultura niini nga dapit nga makaapekto sa pagdawat sa Ebanghelyo. Ania ang pipila nga ikonsiderar:

1. Mga tinoohan Ug Prinsipyo:
  - a. Unsa nga mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga pamatasan sa nasud nga makatabang sa mga tawo sa pagsabot sa Ebanghelyo?

- b. Unsa nga mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga pamatasan sa mga tawo nga makababag sa ilang pagsabot sa Ebanghelyo?

2. Batasan sa Kultura:

Aduna bay pipila nga komon nga mga batasan sa kultura niini nga nasud nga tin-aw nga gidili sa Kasulatan? Kon mao, unsa sila? Kamo moatubang kanila.

3. Panginahanglan:

- a. Tagda ang mga nasud ingon nga bug-os ug ilha ang labing importante nga mga panginahanglan:

- _____Kulang sa pagkaon.
- _____Luya nga panglawas ug medikal nga serbisyo.
- _____Kulang sa edukasyon.
- _____Dili husto nga patubig ug / o kabus nga suplay niini.
- _____Kulang sa pinansyal nga mga kapanguhaan.
- _____Kulang sa heyograpikanhong mga kapanguhaan.
- _____Kulang sa transportasyon.
- _____Kulang sa mga sistema sa komunikasyon.
- _____Kulang sa pabalay.
- _____Walay kakayahan sa pagsagubang sa kausaban.
- _____Politikanhong pagpanglupig.
- _____ uban pa: _____

Ang inyong presentasyon sa Ebanghelyo ug ang mga paagi sa pagminister yo niini nga dapit mahimong may kalabutan niining mga panginahanglan.

- b. Unsa nga mga panginahanglan nga makita nga maayo ang pagtagbo niini nga nasud? Unsay panginahanglan nga wala ang maong nasud?

4. Edukasyon:

Unsa ang kinatibuk-ang lebel sa edukasyon sa kadaghanan sa mga tawo diha niini nga nasud? Unsa ang lebel sa kahibalo? Unsa ka daghan sa mga katawhan ang makabasa ug makasulat sa ilang kaugalingong pinulongan? Importante nga masayud niini tungod kay kamo dili buot nga modisenyo ug pag-ebanghelyo sa gawas basi sa mga literatura kon kadaghanan sa mga tawo sa maong nasud dili makabasa ug makasulat.

Kamo tingali buot usab nga mosusi:

- a. Aduna bay igong gidaghanon sa elementarya nga mga eskwelahan sa tibook nasud?
- b. Aduna bay igong gidaghanon sa pangsekondarya nga mga eskwelahan nga anaa sa tibook nga nasud?

- c. Pila ang mga kolehiyo nga anaa sa tibook nasud?
- d. Pila ang mga eskwelahan sa Biblia nga anaa sa tibook nasud?

Ang pang-edukasyon nga mga programa mahimo nga usa ka paagi nga inyong maga mit aron sa pag-abot niini nga nasud kon adunay panginahanglan alang sa dugang nga mga eskwelahan.

5. Komunikasyon:

- a. Unsa nga pinulongan (o mga pinulongan) ang labing angay alang sa presentasyon sa Ebanghelyo niini nga nasud? Kamo tingali gusto nga unang aboton ang kinadak-ang gidaghanon sa mga tawo niini nga nasud, mao nga pilia ingon nga unang pagpili ang pinulongan nga kadaghanan sa mga tawo makasulti.

Ang nag-unang pinulongan sa mga tawo niini nga dapit mao ang _____.

Ang ubang mga pinulongan nga gikinahanglan sa ulahi aron sa pag-abot sa nahibilin sa mga katawhan: _____

- b. Unsa ang kahimtang sa paghubad sa Kasulatan diha sa pinulongan nga labing angay alang sa pag-abot niini nga nasud?

Bag-ong Tugon:

Daang Tugon:

- c. Paghimo ug susama ng pagtuki sa kahimtang sa paghubad sa Biblia alang sa ubang pinulongan sa nasud:

Pinulongan:

Bag-ong Tugon:

Daang Tugon:

- d. Sa inyong mapa, markahi ang nahimutangan sa nagkalain-laing mga bahin sa pinulongan diha sa nasud. Asa nga dapit sila makasulti sa nagkalain-laing pinulongan?

- e. Ang kadaghanan ba niini nga nasud maabot pinaagi sa:

- _____ Mantalaan (sila ba modawat sa Kristohanong pahibalo?)
- _____ Pinatik nga mga literatura (Ang mga tawo nga maabot makabasa ba?)
- _____ Radyo (Ang estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
- _____ Telebisyon (Ang estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
- _____ Teyp rekording (Ang mga tawo aduna bay teyp recorders?)

- _____Mga salida, video teyps (ang ekipo anaa ba niini nga dapit?)
- _____Telepono (ang mga tawo aduna bay telepono o Internet nga serbisyo?)

f. Unsa ang nag-unang paagi sa komunikasyon nga kasagaran sa tibook nasud?

PANGGAWAS NGA MGA IMPLUWENSYA:

1. Unsa nga mga kausaban ang nagakahitabo niini nga nasud ingon nga resulta sa mga politikanhong sistema o sa gawas nga pwersa sa modernisasyon?
2. Mahimo ba nga bisan unsa niini nga mga kausaban magamit sa pagtabang sa pagsangyaw sa Ebanghelyo?
3. Unsay organisado nga mga grupo o mga ahensya nga gikan sa gawas sa maong nasud nga mahimong supak sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa sulod niini nga nasud? Ngano?

Ayaw gayud itugot nga ang pagdili o pagsupak makapugong kaninyo sa pagministeryo sa usa ka nasud nga kamo mibati nga ang Dios nagtawag kaninyo. Kon kamo wala tugoti sa pag-abot kanila sa pipila ka mga paagi, gamiti ug uban nga mga paagi.

POLITIKANHONG PAGTUKI:

1. Sa hamubo ihulagway ang politikanhong sistema niini nga nasud.
2. Unsay politikanhong grupo niini nga nasud nga makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
3. Unsay politikanhong mga grupo niini nga nasud nga makatabang sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
4. Unsay mga regulasyon sa gobyerno nga makababag sa inyong pagministeryo niini nga nasud?
5. Unsay mga regulasyon sa gobyerno nga makahimo sa pagtabang sa inyong ministeryo niini nga nasud?
6. Kinsa ang yawi nga mga ider sa politika niini nga nasud? Kamo mahimong makigkita ug mosulay sa pag-angkon sa ilang pabor alang sa inyong nasudnong ministeryo.

ESPIRITUHANONG PAGTUKI:

1. Unsay relihiyosong mga grupo nga makaplagan niini nga nasud?
2. Unsa ka daghan sa mga katawhan ang misunod sa matag relihiyon?
3. Unsa ang kinatibuk-ang kinaiya niini nga nasud ngadto sa relihiyosong kausaban sa bisan unsa nga matang? Ang tubag niini nga pangutana moandam kaninyo alang sa relihiyosong pagsupak nga mahimo ninyong sagubangon.

4. Unsa ang gidaghanon sa mga nagapangangkon nga mga Kristohanon?
5. Makahimo ba kamo sa pag-ila sa nag-unang Kristohanong mga lider niini nga nasud?
6. Kamo ba mikonsiderar niini nga dapit nga:
  - _____Wala pa gayud naebanghelyo.
  - _____Pinihig nga naebanghelyo.
  - _____Hustong naebanghelyo.
7. Sa kinatibuk-an, kamo ba nagtoo nga kini mao ang panahon alang sa pagsabwag sa Ebanghelyo niini nga nasud o panahon alang sa pag-ani?
8. Unsa nga mga simbahan sa Kristohanon o misyon nga misulay niini nga nasud ug napak yas? Unsay inyong gitoohan nga rason sa ilang kapakyasan? Kamo makakat-on gikan sa mga kapakyasan sa uban ug dili balikon ang sama nga mga sayop.
9. Unsa nga mga simbahang Kristohanon o misyon nga aktibo karon sulod sa maong nasud?
10. Hain niini ang mga epektibo ug nganong sila epektibo? Kamo makakat-on gikan sa mga kalampusan niini nga mga grupo. Kamo buot usab nga mokooperar uban kanila sa pag sangyaw sa Ebanghelyo niini nga nasud.
11. Unsaon ninyo sa pagkooperar uban kanila sa pag-abot niini nga nasud?
12. Sa unsang mga grupo sa mga katawhan ang nagalungtad nga mga ministeryo nagatra baho?
13. Aduna bay mga grupo sa mga tawo niini nga nasud nga wala pa makabaton sa Kristohanong pagsangyaw sa taliwala nila?
14. Aduna bay grupo sa pinulongan nga walay Kristohanong saksi?
15. Unsa nga matang sa Kristohanong ministeryo nga karon gibuhad niini nga nasud? Ayaw dobleha o makipagkompetensiya sa kasamtangan nga mga paningkamot sa diha nga magmugna kamo ug plano. Ang inyong tumong mao ang pag-abot sa wala pa nawalihi sa Ebanghelyo.
16. Unsay tinagdan sa mga tawo niini nga nasud sa nagalungtad nga Kristohanong misyon?
  - _____Kaaway   _____Walay Pagtagad   _____Mahigalaon
17. Pila ang tinuod nga mga iglesia sa Ebanghelyo nga anaa niini nga nasud?
18. Unsa ka paspas ang ilang pagtubo?
19. Unsay mga kalisdanan ang ilang nasinati ug ngano?

20. Hain ang malampuson ug ngano?
21. Aduna bay panginahanglan sa pagtukod sa dugang pa nga mga simbahan?
22. Makahimo ba kamo sa pagtino kon unsa ang mga punoan ug mga gahum ni Satanas ang mga aktibo o nagmando niini nga nasud? (Ang nagadumala nga mga punoan ug mga gahum ni Satanas nga gipatin-aw sa Ikaunom nga Kapitulo.)

KINSA ANG MOABOT NIINI NGA NASUD?

Kinsa ang moabot niini nga nasud? Pila ka mga magbubuhay ang gikinahanglan nga igong maabot kini nga nasud? Ang inyong pagbanabana sa populasyon makatabang kaninyo sa pagtino niini.

Unsa ang gikinahanglan nga mga kwalipikasyon alang sa mga magbubuhay sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga nasud? Bisan kinsa nga molakaw sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo niini nga nasud kinahanglan nga...

-Mahimong magtotoo nga may ebidensiya niini sa ilang estilo sa kinabuhi, mga pama-tasan, ug mga kinaiya.

-Adunay maayong kinaiya sa personal nga pag-ampo ug pagtuon sa Biblia.

-Adunay espirituhanon nga mga gasa nga haum sa mga paagi nga gigamit sa pag-abot sa mga tawo niini nga nasud.

-Magpagamit: Ang abilidad walay pulos kon dili gamiton. Ang tawo ba gusto ug andam sa paglakaw?

-Mahusto ang paagi sa pagpahiangay diha sa lawas (andam sa pagkooperar sa ubang mga miyembro alang sa tumong sa pag-abot niini nga nasud sa Ebanghelyo).

-Mahimong tinawag sa Dios sa pag-alagad niining piho nga nasud.

-Mangandam sa pisikal, espirituwal, ug edukasyon sa pag-abot niini nga nasud.

UNSAON PAG-ABOT KINI NGA NASUD?

Unsaon kini nga nasud sa pag-abot? Unsa nga paagi ang gamiton? Pila ka mga magbubuhay ang gikinahanglan aron igong maabot kini nga nasud? Aron sa pagtubag niini nga pangutana, gamita ang inyong nakat-onan diha sa inyong heyograpikanhon, pinulongan, kulturahanon, politikanhon, ug espirituhanon nga pagtuki niini nga nasud.

Unsa nga mga pagkasama tali sa mga grupo sa mga tawo niini nga nasud nga nagtugot sa komon nga mga paagi nga mahimong magamit? Unsa nga mga kalainan tali sa mga grupo sa mga tawo nga nagtawag alang sa laing mga paagi?

Unsaon sa nasud sa pagbahin ngadto sa gagmay nga mga dapit ug unya ang matag dapit maabot sa Ebanghelyo.(Tingali buot kamo nga mohimo ug pag-analisar sa usa ka dapit sa dako nga lugar nga anaa sa sulod niini nga nasud).

Siguradoha nga ang inyong mga paagi Kasulatanhon. Ayaw paggamit sa bisan unsa nga paagi nga supak sa mga prinsipyo sa Biblia. Tan-awa ang listahan sa mga pahina 75-76 sa nagkala in-laing paagi nga gigamit ingon nga kabahin sa pag-ebanghelyo nga estratihiya sa nagkalain-liang dapit sa kalibutan. Unsay bag-o nga paagi nga gusto ninyong sulayan?

Human ninyo matino ang mga paagi sa pag-ampo ug sa pagtuki, pangutana niini nga pangu tana: Unsa nga pagsupak ang mahimong mobatok niini nga mga paagi sa bisan asa niining mga grupo sa katawhan niini nga dapit o sa gawas nga pwera? Unsaon ninyo sa pag-atubang niini nga pagsupak?

PAGPAHIMUTANG UG PLANO

Ang pagtuki nga inyong nahuman walay kaayohan gawas kon kamo mogamit sa unsay inyong nakat-onan mahitungod sa nasud nga inyong gitun-an. Kining nasura dili maabot pinaagi sa pagtuon lamang. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo ug plano sa pag-abot niini sa Ebanghelyo. Ang Kapitulo Onse, "Ang Estratihiya sa pagplano," makatabang kaninyo sa paghimo ug plano sa pag-abot sa nasud nga inyong gianalisar.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang termino nga "nasud."

---

3. Unsay kalakip sa pagtuki sa usa ka nasud?

---

4. Unsa ang mga katuyoan sa pagtuki sa usa ka nasud?

---

5. Ingon nga kabahin sa inyong pagtuon niini nga leksyon, kamo ba sa tinuod lang mikompleto sa pagtuki sa usa ka nasud?

---

6. Kamo ba naghimo ug usa ka plano sa paggamit sa unsay inyong nakat-onan sa pag sangyaw sa Ebanghelyo sa tibook nasud?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Tun-i ang kasaysayan ug espirituhanong pagtuki sa nasud sa Israel diha sa Buhat kapitulo 7.

KAPITULO 9

PAG-ANALAISAR SA USA KA REHIYON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa termino nga "rehiyon."
- Pagpasabot kon unsa ang kalakip sa usa ka rehiyonal nga pagtuki.
- Pag-ila sa mga katuyoan sa usa ka rehiyonal nga pagtuki.
- Pagsusi sa usa ka rehiyon.
- Paggamit sa inyong pagtuki sa pagsangyaw sa Ebanghelyo sulod sa rehiyon.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Ug siya miingon kanila: Lumakaw kamo sa tibook nga kalibutan, ug iwali ang Maayong Balita ngadto sa matag binuhat. (Marcos 16:15)

PASIUNA

Kamo nakakat-on kon unsaon sa pag-analisar ang usa ka grupo sa katawhan, usa ka dapit, ug usa ka nasud. Niini nga leksyon kamo makakat-on kon unsaon sa pag-analisar sa tibook nga rehiyon sa kalibutan alang sa katuyoan sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

USA KA REHIYON

Alang sa katuyoan niini nga pagtuon, ang usa ka rehiyon mao ang usa ka bahin sa kalibutan nga gihimo sa pipila ka mga nasud nga nahimutang duol sa usag usa sa heyograpikanhon nga adunay mga susama nga pinulongan, kultura, relihiyon, o politika. Ang Sentrong Amerika nga rehiyon mao ang usa ka maayo nga panig-ingnan. Ang mga nasud niini nga rehiyon mao ang Guatemala, Nicaragua, Costa Rica, Honduras, Panama, Belize, ug San Salvador. Kini nga mga nasud anaa sa susamang heyograpikanhong lokasyon, nakigbahin sa susamang mga kultura ug relihiyon, ug ang Espanyol mao ang nag-unang pinulongan.

Tungod lang kay ang mga nasud anaa sa susama nga dapit wala makahimo kanila nga "rehiyon" alang sa mga katuyoan sa atong pagtuon. Pananglitan, ang Komunistang Tsina haduol sa mga isla sa Pilipinas, apan kining duha ka rehiyon lahi kaayo. Ang ilang pinulongan, kultura, relihiyon, ug mga sistema sa politika lahi kaayo. Dako kaayo ang kalainan sa mga paagi sa pag-ebanghelyo ang gikinahanglan niining duha ka mga rehiyon.

Sa atong rehiyonal nga pagtuki kita nagapangita sa mga rehiyon nga susama sa kultura, politika, relihiyon, ug pinulongan sama sa Sentrong Amerika nga Rehiyon. Ang atong tuyo mao ang pagdesinyo sa susama nga plano sa pag-abot kanila sa Ebanghelyo.

PAGTUKI SA USA KA REHIYON

Sa diha nga kamo moanalisar sa usa ka rehiyon kamo magtuon niini diha sa detalye sa pagtino sa politikanhon, heyograpikanhon, pinulongan, kulturahanon, ug sa espirituhanon nga mga butang ug sa gawas nga pwersa nga makaapekto sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa tibook nga rehiyon.

ANG KATUYOAN SA PAG-ANALISAR SA USA KA REHIYON

Ang katuyoan sa inyong pagtuon mao ang pagpadako gikan sa mga nasud nga inyong giminis teryohan sa pag-abot sa tibook nga rehiyon sa Ebanghelyo.

Ang rehiyonal nga pagtuki maoy pagsusi alang sa katuyoan sa pag-ebanghelyo, dili lamang tungod sa pagduki-duki. Pagbantay nga dili kamo mogahin sa tanan ninyong panahon sa pagtuon ug dili motuman sa katuyoan nga sa sinudganan maoy nagdasig sa inyong pagtuon!

Ang mga butang nga naghiusa sa usa ka rehiyon, ug naghimo niini nga lahi gikan sa ubang mga rehiyon makatabang kanato sa pagplano ug usa ka kinatibuk-ang paagi sa pag-abot sa tibook nga rehiyon sa Ebanghelyo. Ang kalibutan gilangkoban sa pipila ka mga rehiyon nga susama sa Sentrong Amerika nga rehiyon nga gigamit ingon nga usa ka panig-ingnan. Kon kita moabot sa igong rehiyon, sa katapusan kita nakaabot sa tibook kalibutan.

Kamo moanalisar sa usa ka rehiyon sa pagtubag niini nga mga pangutana:

UNSAY MGA NASUD UG MGA GRUPO SA KATAWHAN ANG ANAA SA SULOD SA REHIYON?

Unsay mga nasud ang anaa sa sulod niini nga rehiyon? Pila ka mga nasud, unsa ang ilang populasyon, ug unsa ang naghimo kanila nga usa ka rehiyon?

UNSAY KOMON NIINI NGA NASUD UG MGA GRUPO SA KATAWHAN?

Sa unsa nga paagi sila managsama sa katilingban, kultura, pinulongan, relihiyon, ug sa politika?

UNSAY SAMA NIINI NGA REHIYON?

Unsay atong gikinahanglan aron mahibalo mahitungod sa rehiyon sa pag-abot sa mga katawhan nga nagpuyo didto sa Ebanghelyo?

KINSA ANG MOABOT NIINI NGA REHIYON?

Unsa ang gikinahanglan nga mga kwalipikasyon sa mga magbubuhat nga mosangyaw sa Ebanghelyo niini nga rehiyon? Unsa ka daghan ang mga magbubuhat ang gikinahanglan?

UNSAON SA PAG-ABOT NIINI NGA REHIYON?

Unsay susama nga mga paagi nga magamit sa tibook nga rehiyon? Unsay labing epektibo?

Ang mga tubag niini nga mga pangutana makatabang kaninyo sa pagtino sa inyong papel sa pag-abot sa usa ka rehiyon, ug sa pagtabang kaninyo sa paghimo sa usa ka plano sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

UNSAON SA PAGTIGOM SA IMPORMASYON

Kamo makahimo sa pagtigom sa impormasyon alang sa inyong pagtuki pinaagi sa:

PAG-AMPO:

Hangyoha ang Dios sa pagpadayag kon unsay inyong kinahanglan nga mahibaloan mahitu ngod niini nga rehiyon aron sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

PAGTUON SA SINULAT NGA MGA MATERYAL:

Tun-i ang mga libro ug sinulat nga mga materyal mahitungod sa rehiyon. Ang usa ka listahan sa posible nga tinubdan sa impormasyon gilakip diha sa Pakapin niini nga manwal.

OBSERBASYON:

Personal kamo nga magbiyahe sa tibook rehiyon, Bisitahi ang matag nasud ug panid-i ang iyang yuta ug mga katawhan.

INTERBYU:

Pangutana sa mga tawo nga mga lider ug mga lungsoranon sa mga nasud sa rehiyon. Kon adunay na bay mga magtotoo nga nagministeryo sa rehiyon nga inyong gitun-an, interbyuha sila aron sa pagdiskobre kon unsa ang ilang nakat-onan. Sampol sa mga interbyu gilakip diha sa Pakapin niini nga kurso.

Gamita ang mosunod nga latid sa pag-analisar sa usa ka rehiyon. Kamo tingali dili ma kahimo sa pagtubag sa tanan nga mga pangutana mahitungod sa usa ka rehiyon, apan tubaga kadtong makabaton kamo ug impormasyon.

PAG-ILA SA USA KA REHIYON

Una siguroha nga husto ang inyong paagi sa pag-ila sa usa ka rehiyon. Ang usa ka rehiyon naglangkob sa mga nasud...

- Nga nahimutang duol sa usag usa sa heyograpikanhon.
- Diin ang kadaghanan sa mga tawo nagsulti sa sama nga pinulongan.
- Nga adunay susama nga mga sistema sa politika.

- Diin ang kadaghanan sa mga tawo nagsunod sa komon nga relihiyon.
- Diin ang mga nasud adunay susama nga mga sistema sa politika.
- Diin ang kadaghanan sa mga tawo adunay susama nga kultura.

Ang mga nasud dili managsama niining tanan, apan ang usa ka rehiyon kinahanglan nga siguro radong naglangkob sa mga nasud nga nahimutang duol sa usag usa sa heyograpikanhon. Kini kinahanglan usab nga managsama sa labing menos duha o labaw pa sa uban nga mga kapilian sa listahan aron sa pagplano sa usa ka komon nga estratihiya sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

UNSA NGA MGA NASUD UG MGA GRUPO SA KATAWHAN ANG ANAA SA SULOD NIINI NGA REHIYON?

1. Unsa nga mga nasud ug mga dagko nga mga grupo sa katawhan nga nagpuyo niini nga rehiyon? Ilha ang ngalan ug gibanabang populasyon sa matag nasud ug / o sa mga dagko nga grupo sa katawhan. (Kamo tingali magkinahanglan sa pag-analisar sa matag nasud sa pagtubag niini nga pangutana. Gamita ang Ikawalong Leksyon, "Pag-analisar sa usa ka nasud.")
2. Pangitaa ang mga dagko nga mga grupo sa katawhan sa ibabaw sa inyong rehiyonal nga mapa. Ang rehiyon ba nabahin ngadto sa pipila ka talagsaon nga mga dapit basi sa nahimutangan sa nagkalain-laing mga grupo sa katawhan? Kamo tingali buot modisenyo sa usa ka plano sa pag-abot niini nga rehiyon pinaagi sa mga dagko nga mga grupo sa katawhan. Sugdi sa pag-ampo sa rehiyon ug sa iyang mga lain-laing mga grupo sa katawhan. (Kamo tingali buot nga moanalisar niini nga mga grupo sa tagsa-tagsa. Gamita ang Ikawalong Leksyon, "Pag-analisar sa mga grupo sa Katawhan.")
3. Unsa ang kinatibuk-ang populasyon sa tanan nga mga katawhan diha sa nagkalain-laing mga nasud? Sa tibook nga rehiyon?

UNSAY KASAGARAN NIINI NGA MGA NASUD UG MGA GRUPO SA KATAWHAN?

Sa unsa nga paagi kining nagkalain-laing mga nasud ug grupo sa mga katawhan niini nga rehiyon managsama:

- c. katilingban: b. kultura: c. pinulongan: d. relihiyon: e. politika:

Sa unsa nga paagi nga kini nga mga nasud ug mga grupo sa katawhan managlahi:

- a. katilingban: b. kultura: c. pinulongan: d. relihiyon: e. politika:

UNSA ANG SAMA NIINI NGA REHIYON?**HEYOGRAPIKANHONG PAGTUKI:**

1. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo niini nga rehiyon?
2. Unsa ang heyograpikanhong mga butang ang mahimong gamiton sa pagtabang sa pagkaylap sa Ebanghelyo diha niini nga rehiyon?
3. Aduna bay sundanan sa panahon nga gihimo sa pipila ka mga panahon sa tuig nga labing maayo alang sa pagministeryo niini nga mga nasud o rehiyon?
4. Pagbaton ug mapa ug isulat ang mosunod nga mga hinungdan nga motabang kaninyo sa pag-abot niini nga rehiyon:
  - a. Mga nasud: Ilha ang nagkalain-laing mga nasud sa rehiyon. Sa matag nasud ilha ang mosunod:
  - b. Mga kapitolyo ug dagkong mga ciudad: Markahi sila sa inyong mapa. Ang populasyon daghan niini nga mga ciudad. Busa kamo gusto nga mosiguro sa pagdesinyo sa usa ka estratihiya sa pag-abot kanila sa inyong plano.
  - c. Establisado nga mga tugpahanan: Markahi sila sa inyong mapa.
  - d. Magamit nga mga tugpahanan o dunggoanan. Markahi sila sa inyong mapa.
  - e. Unsa nga mga nasud niini nga rehiyon ang adunay telepono o Internet nga pag-alagad?
  - f. Unsa nga mga nasud niini ang adunay telegrafo nga pag-alagad?
  - g. Unsa nga mga nasud ang adunay tren o bus nga transportasyon?
  - h. Asa nahimutang ang magamit nga kalsada sa sakyanan? Pangitaa sila sa inyong mapa.
  - i. Aduna bay malawigan nga mga suba o dagat? ("Malawigan" nagpasabot nga makahimo kamo sa paggamit sa usa ka sakayan sa pagbiyahe). Pangitaa sila sa inyong mapa.

SOSYAL NGA PAGTUKI:

1. Sa kinatibuk-an, unsa nga mga nasud niini nga rehiyon ang kasagaran bukas sa mga "taga gawas"? Ang pagkahibalo niini moandam kaninyo alang sa lebel sa pagdawat nga inyong masinati sa diha nga kamo una nga mosulod niini nga rehiyon sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo.

2. Sa kinatibuk-an, kinsa ang nagkontrolar sa pinansyal ug materyal nga mga kapanguhaan sa maong rehiyon?

KULTURAHANONG PAGTUKI:

1. Mga tinoohan Ug Prinsipyo:

- a. Unsa nga mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga pamatasan sa rehiyon nga makatabang sa mga tawo sa pagsabot sa Ebanghelyo?
- b. Unsa nga mga prinsipyo sa kultura, mga tinoohan, o mga pamatasan nga makabag sa ilang pagsabot sa Ebanghelyo?

2. Batasan sa Kultura:

Aduna bay pipila ka komon nga mga batasan sa kultura niini nga rehiyon nga tin-aw nga gidili sa Kasulatan? Kon mao, unsa sila? Kamo moatubang kanila.

3. Panginahanglan:

- a. Aduna bay mga panginahanglan nga kasagaran niining tanang mga nasud sa rehiyon?

- _____Kulang sa pagkaon.
- _____Luya nga panglawas ug medikal nga serbisyo.
- _____Kulang sa edukasyon.
- _____Dili husto nga patubig ug / o kabus nga suplay niini.
- _____Kulang sa pinansyal nga mga kapanguhaan.
- _____Kulang sa heyograpikanhong mga kapanguhaan.
- _____Kulang sa transportasyon.
- _____Kulang sa mga sistema sa komunikasyon.
- _____Kulang sa pabalay.
- _____Walay kakayahan sa pagsagubang sa kausaban.
- _____Politikanhong pagpanglupig.
- _____ uban pa: _____

Kon aduna may pipila ka mga panginahanglan nga komon sa tanang nasud, kamo makahimo sa paggamit niini nga panginahanglan ingon nga susi sa pag-abot niini nga rehiyon sa ebanghelyo.

- b. Unsa nga mga panginahanglan nga makita nga maayo ang pagtagbo niini nga rehiyon? Unsay panginahanglan nga wala ang maong rehiyon?

4. Edukasyon:

Unsa ang kinatibuk-ang lebel sa edukasyon sa kadaghanan sa mga tawo diha niini nga rehiyon? Unsa ang kinatibuk-ang lebel sa kahibalo? Unsa ka daghan sa mga katawhan ang ma kabasa ug makasulat sa pinulongan nga inyong pagagamiton niini nga rehiyon?

Importante nga masayud niini tungod kay kamo dili buot nga modisenyo ug pag-ebanghelyo sa gawas basi sa mga literatura kon kadaghanan sa mga tawo sa maong rehiyon dili makabasa ug makasulat.

Aduna bay kinatibuk-ang pangihanglan sa edukasyon sa tibook rehiyon. Pananglitan aduna bay daghan nga kakulangan sa elementarya, sekondarya, kolehiyo, o mga eskwelahan sa Biblia? Ang programa sa edukasyon tingali usa sa mga paagi nga magamit sa pag-abot niini nga rehiyon kon adunay komon nga panginahanglan alang sa dugang nga mga eskwelahan.

5. Komunikasyon:

- a. Unsa nga pinulongan (o mga pinulongan) ang labing angay alang sa presentasyon sa Ebanghelyo niini nga rehiyon? Kamo tingali gusto nga unang aboton ang kina dak- ang gidaghanon sa mga tawo niini nga dapit, mao nga pilia ingon nga unang pagpili ang pinulongan nga kadaghanan sa mga tawo makasulti.

Ang nag-unang pinulongan sa mga tawo niini nga rehiyon mao ang _____.

Ang ubang mga pinulongan nga gikinahanglan sa ulahi aron sa pag-abot sa nahibilin sa mga katawhan: _____

- b. Unsa ang kahimtang sa paghubad sa Kasulatan diha sa pinulongan nga labing angay alang sa pag-abot niini nga rehiyon?

Bag-ong Tugon:

Daang Tugon:

- c. Ang kadaghanan ba niini nga rehiyon maabot pinaagi sa:

- _____ Mantalaan (sila ba modawat sa Kristohanong pahibalo?)
- _____ Pinatik nga mga literatura (Ang mga tawo nga maabot makabasa ba?)
- _____ Radyo (Ang estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
- _____ Telebisyon (Ang estasyon motugot ba sa Kristohanong pagsibya?)
- _____ Teyp rekording (Ang mga tawo aduna bay teyp rekorders?)
- _____ Mga salida, video teyps (ang ekipo anaa ba niini nga dapit?)
- _____ Telepono (ang mga tawo aduna bay telepono o Internet nga serbisyo?)

- d. Unsa ang nag-unang paagi sa komunikasyon nga kasagaran sa tibook rehiyon?

PANGGAWAS NGA MGA IMPLUWENSYA:

1. Unsa nga mga kausaban ang nagakahitabo niini nga rehiyon ingon nga resulta sa mga politikanhong sistema o sa gawas nga pwersa sa modernisasyon?
2. Mahimo ba nga bisan unsa niini nga mga kausaban magamit sa pagtabang sa pagsangyaw sa Ebanghelyo?

3. Unsay mga nasud gikan sa gawas sa maong rehiyon nga mahimong supak sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa sulod niini nga rehiyon? Ngano?

Ayaw gayud itugot nga ang pagdili o pagsupak makapugong kaninyo sa pagministeryo sa usa ka nasud nga kamo mibati nga ang Dios nagtawag kaninyo. Kon kamo wala tugoti sa pag-abot kanila sa pipila ka mga paagi, gamiti ug uban nga mga paagi.

POLITIKANHONG PAGTUKI:

1. Analisisa ang politikanhong sistema niini nga rehiyon. Sa unsa nga paagi nga kini managsama sa matag nasud sa rehiyon? Unsa kini kalahi?
2. Unsa nga mga nasud ang adunay politikanhong mga sistema nga makapugong sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
3. Unsa nga nasud ang adunay politikanhong mga sistema nga makatabang sa pagkaylap sa Ebanghelyo?
4. Unsay mga regulasyon sa rehiyon nga makababag sa inyong ministeryo?
5. Unsay komon nga mga regulasyon sa gobyerno nga makahimo sa pagtabang sa inyong ministeryo niini nga rehiyon?
6. Kinsa ang yawi nga mga ider sa politika niini nga rehiyon? Kamo mahimong makigkita ug mosulay sa pag-angkon sa ilang pabor alang sa inyong rehiyonal nga ministeryo.

ESPIRITUHANONG PAGTUKI:

1. Unsay relihiyosong mga grupo nga kasagaran sa mga nasud niini nga rehiyon?
2. Unsa ka daghan sa mga katawhan ang misunod sa matag relihiyon?
3. Unsa ang kinatibuk-ang kinaiya niini nga nasud ngadto sa relihiyosong kausaban sa bisan unsa nga matang? Ang tubag niini nga pangutana moandam kaninyo alang sa relihiyosong pagsupak nga mahimo ninyong sagubangon.
4. Unsa ang gidaghanon sa mga nagapangangkon nga mga Kristohanon niini nga rehiyon?
5. Makahimo ba kamo sa pag-ila sa nag-unang Kristohanong mga lider niini nga rehiyon?
6. Kamo ba mikonsiderar niini nga rehiyon nga:

_____Wala pa gayud naebanghelyo.

_____Pinihig nga naebanghelyo.

_____Hustong naebanghelyo.

7. Sa kinatibuk-an, kamo ba nagtoo nga kini mao ang panahon alang sa pagsabwag sa Ebanghelyo niini nga rehiyon o panahon alang sa pag-ani?
8. Unsa nga mga simbahan sa Kristohanon o misyon nga misulay niini nga rehiyon ug napakayas? Unsay inyong gitooan nga rason sa ilang kapakyasan? Kamo makakat-on gikan sa mga kapakyasan sa uban ug dili balikon ang sama nga mga sayop.
9. Unsa nga mga simbahang Kristohanon o misyon nga aktibo karon sulod niini nga rehiyon?
10. Hain niini ang mga epektibo ug nganong sila epektibo? Kamo makakat-on gikan sa mga kalampusan niini nga mga grupo. Kamo buot usab nga mokooperar uban kanila sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga rehiyon.
11. Unsaon ninyo sa pagkooperar uban kanila sa pag-abot niini nga rehiyon?
12. Sa unsang mga grupo sa mga katawhan ang nagalungtad nga mga ministeryo nagatrabaho?
13. Aduna bay mga nasud o grupo sa mga tawo nga wala pa makabaton sa Kristohanong pagsangyaw sa taliwala nila?
14. Aduna bay grupo sa pinulongan niini nga rehiyon nga walay Kristohanong saksi?
15. Unsa nga matang sa Kristohanong ministeryo nga karon gibuhad niini nga rehiyon? Ayaw dobleha o makipagkompetensiya sa kasamtangan nga mga paningkamot sa diha nga magmugna kamo ug plano. Ang inyong tumong mao ang pag-abot sa wala pa nawa lihi sa Ebanghelyo.
16. Unsay tinagdanan sa mga tawo niini nga rehiyon sa nagalungtad nga Kristohanong misyon?
 Kaaway   Walay Pagtagad   Mahigalaon
17. Pila ang tinuod nga mga iglesia sa Ebanghelyo nga anaa niini nga rehiyon?
18. Unsa ka paspas ang ilang pagtubo?
19. Unsay mga kalisdanan ang ilang nasinati ug ngano?
20. Hain ang malampuson ug ngano?
21. Aduna bay panginahanglan sa pagtukod sa dugang pa nga mga simbahan?
22. Makahimo ba kamo sa pagtino kon unsa ang mga punoan ug mga gahum ni Satanas ang mga aktibo o nagmando niini nga nasud? (Ang nagadumala nga mga punoan ug mga gahum ni Satanas nga gipatin-aw sa Ikaunom nga Kapitulo.)

KINSA ANG MOABOT NIINI NGA REHIYON?

Kinsa ang moabot niini nga rehiyon? Pila ka mga magbubuhay ang gikinahanglan nga igong maabot kini nga rehiyon? Ang inyong pagbanabana sa populasyon makatabang kaninyo sa pagtino niini.

Unsa ang gikinahanglan nga mga kwalipikasyon alang sa mga magbubuhay sa pagsangyaw sa Ebanghelyo niini nga rehiyon? Bisan kinsa nga molakaw sa pagpakigbahin sa Ebanghelyo niini rehiyon kinahanglan nga...

-Mahimong magtotoo nga may ebidensiya niini sa ilang estilo sa kinabuhi, mga pama tasan, ug mga kinaiya.

-Adunay maayong kinaiya sa personal nga pag-ampo ug pagtuon sa Biblia.

-Adunay espirituhanon nga mga gasa nga haum sa mga paagi nga gigamit sa pag-abot sa mga nasud niini nga rehiyon.

-Magpagamit: Ang abilidad walay pulos kon dili gamiton. Ang tawo ba gusto ug andam sa paglakaw?

-Mahusto ang paagi sa pagpahiangay diha sa lawas (andam sa pagkooperar sa ubang mga miyembro alang sa tumong sa pag-abot niini nga rehiyon sa Ebanghelyo).

-Mahimong tinawag sa Dios sa pag-alagad niining piho nga rehiyon.

-Mangandam sa pisikal, espirituwal, ug edukasyon sa pag-abot niini nga rehiyon.

UNSAON PAG-ABOT KINI NGA REHIYON?

Unsaon kini nga rehiyon sa pag-abot? Unsa nga paagi ang gamiton sa tibook rehiyon? Unsa ang mas epektibo? Aron sa pagtubag niini nga pangutana, gamita ang inyong nakat-onan diha sa inyong heyograpikanhon, pinulongan, kulturahanon, politikanhon, ug espirituhanon nga pagtuki niini nga rehiyon.

Unsa nga mga pagkasama tali sa mga nasud niini nga rehiyon nga nagtugot sa komon nga mga paagi nga mahimong magamit? Unsa nga mga kalainan tali sa mga nasud niini nga rehiyon nga nagtawag alang sa laing mga paagi nga gamiton?

Siguradoha nga ang inyong mga paagi Kasulatanhon. Ayaw paggamit sa bisan unsa nga paagi nga supak sa mga prinsipyo sa Biblia. Tan-awa ang listahan sa nagkalain-laing paagi nga giga mit ingon nga kabahin sa pag-ebanghelyo nga estratihiya sa nagkalain-liang dapit sa kalibu tan sa Ikawalo nga Kapitulo. Asa ang mas epektibo niini nga rehiyon? Unsay bag-ong paagi ang inyong sulayan?

Human ninyo matino ang mga paagi sa pag-ampo ug sa pagtuki, pangutana niini nga mga pangutana: Unsa nga pagsupak ang mahimong mobatok niini nga mga paagi sa bisan asa nga mga grupo sa katawhan niini nga dapit o sa gawas nga pwera? Unsaon ninyo sa pag-atubang niini nga pagsupak?

PAGPAHIMUTANG UG PLANO

Ang pagtuki nga inyong nahuman walay kaayohan gawas kon kamo mogamit sa unsay inyong nakat-onan mahitungod sa rehiyon nga inyong gitun-an. Kini nga rehiyon dili maabot pinaagi sa pagtuon lamang. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo ug plano sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.

Tun-i ang Kapitulo Onse, "Ang Estratihiya sa pagplano," makatabang kaninyo sa paghimo ug plano sa pag-abot sa rehiyon nga inyong gianalisar.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang termino nga "rehiyon."

---

3. Unsa ang kalakip sa usa ka rehiyonal nga pagtuki?

---

4. Unsa ang mga katuyoan sa usa ka rehiyonal nga pagtuki?

---

5. Ingon nga kabahin sa inyong pagtuon niini nga leksyon, kamo ba sa tinuod lang mikompleto sa pagtuki sa usa ka rehiyon?

---

6. Kamo ba naghimo na ug usa ka plano nga magamit ang inyong nakat-onan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo sa tibook rehiyon?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Ang mosunod nga plano sa pag-ani (REAP) sa organisasyon makatuman sa katuyoan sa pagpaabot sa Ebanghelyo ngadto sa mga nasud sa kalibutan.

R ... (Regions) Mga rehiyon: Bahina ang kalibutan ngadto sa mga dagko nga mga rehiyon. Pagtudlo sa usa ka REHIYONAL NGA KORDINETOR sa pag-alagad sa matag rehiyon.

E ... (Every Nation) Ang matag nasud: Ang matag nasud sulod sa matag rehiyon kinahanglan nga maabot. Ang NASYONAL NGA DIREKTOR kinahanglan nga itudlo sa matag nasud sa pag-alagad ilalum sa mga Rehiyonal Kordinetor.

A ... (Areas within Nations) Mga dapit sulod sa mga Nasud: Tungod sa kultura, pinulongan, ug heyograpikanhong mga kalainan sulod sa mga nasud, ang matag nasud kinahanglan nga bahinon ngadto sa mga dapit basi niini nga mga hinungdan. Usa ka REPRESENTANTE SA USA KA DAPIT moalagad ilalum sa mga Nasyonal Direktor.

P ... (People Group) Grupo sa katawhan: Ang modernong kalihokan sa misyonaryo nga pagtan-aw sa hagit sa mga wala pa nawalihi sa termino nga mga grupo sa katawhan. Ang mga grupo sa katawhan mahimong representaran sa usa ka GRUPO SA MGA SUPERBISOR.

Ang **REAP** nga plano sa organisasyon nagsunod sa organisasyonal nga plano sa pagpadako sa gihatag ni Ginoong Jesu-Kristo:

... ug kamo mahimong akong mga saksi sa Jerusalem, ug sa tibook nga Judea, ug sa Samaria, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta. (Buhat 1: 8)

Ang plano ni Jesus naglakip sa mga rehiyon, ang matag nasud, mga dapit, ug ang mga grupo sa katawhan:

Mga Dapit

Kinatumyang mga bahin sa yuta:

Samaria:

Judea:

Jerusalem:

Representante sa

Mga rehiyon

Ang matag nasud

Dapit libot sa Jerusalem

Ang mga grupo sa katawhan

KAPITULO 10

PAG-ANALISAR SA NAGALUNGTAD NGA KRISTOHANONG ORGANISASYON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpasabot kon unsa ang kalakip sa pagtuki sa usa ka Kristohanong organisasyon.
- Pag-ila sa mga katuyoan alang sa pag-analisar sa Kristohanong organisasyon.
- Pagsusi sa nagalungtad nga Kristohanong organisasyon.
- Paggamit sa mga resulta sa inyong pagtuki sa pagtabang sa organisasyon sa pagtuman sa iyang talagsaong mga katuyoan sa plano sa Dios.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Siya nga adunay igdulungog, kinahanglan magpatalinghug sa gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. (Pinadayag 2:29)

PASIUNA

Ang tanang matuod nga mga magtotoo nga natawo pag-usab kabahin sa tinuod nga Iglesia nga gitawag nga Lawas ni Kristo:

Kay pinaagi sa usa ka Espiritu kitang tanan gibautismohan ngadto sa usa ka lawas ... (I Mga Taga Corinto 12:13)

(Ang Juan 3 naghulagway niini nga kasinatian sa "pagpakatawo pag-usab" pinaagi sa Espiritu.)

Kining "Lawas ni Kristo" o Iglesia giorganisar sa lain-laing mga paagi sa tibook kalibutan. Adunay daghang mga lokal nga mga simbahan, mga ahensiya sa misyon, mga denominasyon, mga kapunungan, ug mga Kristohanong pag-alagad nga mga organisasyon. Kining nagkalain-laing mga organisasyon naugmad aron mas maayo nga matuman ang mga katuyoan sa Simbahan sa lokal nga lebel. Niini nga leksyon makakat-on kamo kon unsaon sa pag-analisar sa maong Kristohanong mga organisasyon.

ANG KATUYOAN SA PAG-ANALISAR SA USA KA ORGANISASYON

Kini mao ang plano sa Dios nga ang Simbahan mahimong espirituhanon nga pwersa sa pagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa mga nasud sa kalibutan:

... Ug sa paghimo nga ang tanang mga tawo makakita kon unsa ang hugna sa tinago, (sa Ebanghelyo) nga sukad sa sinugdanan sa kalibutan natago diha sa Dios nga nagbuhat sa tanang mga butang pinaagi kang Jesu-Kristo.

Sa tuyo nga karon ikapaila ngadto sa mga punoan ug mga kagamhanan diha sa mga langitnon nga dapit pinaagi sa Iglesia ang nagakalainlain nga kinaadman sa Dios.

Sumala sa walay katapusan nga katuyoan nga iyang gibuhad diha kang Kristo Jesus nga atong Ginoo. (Efeso 3: 9-11)

Ang Biblia nagpakita nga ang espirituhanong pwera sa magbubuhad sa pagtuman niini nga misyon limitado:

Unya miingon siya ngadto sa iyang mga tinun-an, sa pagkatinuod ang anihon daghan, apan diriyut ang mga mamomoo. (Mateo 9:37)

Kon ang mga mamomoo diriyut da, nan sila kinahanglan gayud nga iorganisar sa labing maa yo nga paagi aron ang Simbahan malampusong makatuman sa iyang misyon sa kalibutan.

Kamo moanalisar sa nagalungtad nga Kristohanong mga organisasyon alang niini nga mga katuyoan:

1. Aron sa pag-ila sa katuyoan sa organisasyon, ang iyang talagsaong bahin sa pagtuman sa sugo sa Simbahan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo.
2. Aron sa pagtino sa karon nga pagka-epektibo sa organisasyon. Unsa ka maayo kini karon nga nagatuman sa iyang katuyoan? Giunsa niini paglampos? Giunsa niini pagkapakyas?
3. Aron sa pagmugna ug mga plano alang sa organisasyon sa mas epektibo nga paagi sa pagtuman sa hinatag-sa-Dios nga katuyoan.

Kon kamo sakop sa organisasyon nga inyong gianalisar, kamo usab motino sa inyong bahin sa pagtabang sa organisasyon nga makab-ot ang iyang katuyoan.

UNSAY KALAKIP NIINI?

Ang usa ka pagtuki sa nagalungtad nga organisasyon naglakip sa pagtuon sa iyang katuyoan, mga plano, mga kalig-on, mga kaluyahon, palibot, mga kapanguhaan, ug mga programa.

UNSAON SA PAGTIGOM SA IMPORMASYON

PAG-AMPO:

Hangyoha ang Dios sa pagpadayag kon unsay inyong kinahanglan nga mahibaloan mahitu ngod sa organisasyon.

PAGTUON SA SINULAT NGA MGA MATERYAL:

Tun-i ang bisan unsa nga mga materyal nga sinulat nga anaa sa organisasyon. Pananglitan, kini aduna bay pahayag sa pagtulun-an, pahayag sa katuyoan, sinulat nga mga plano, kina hanglanon sa pagpamiyembro, mga balaodnon, mga katukuran, mga lagda, o kaagi?

OBSERBASYON:

Sa personal obserbahi ang organisasyon. Bantayi ang mga miyembro ug ang mga lider samtang sila nagtrabaho sa ministryo diin gibati nila nga ang Dios nagtawag kanila.

INTERBYU:

Pangutana sa mga lider ug sa mga miyembro sa organisasyon.

ORGANISASYON NGA PAGTUKI

Ania ang pipila ka mga butang nga tun-an sa diha nga analisisahon ninyo ang usa ka organisasyon:

KATUYOAN:

1. Ang organisasyon ba adunay usa ka sinulat nga Pahayag sa Katuyoan? Kini maoy usa ka sinulat nga pahayag nga nagpatin-aw sa katuyoan sa organisasyon. Kini dili pahayag sa unsay gitooan sa organisasyon. Kini maoy pahayag kon ngano nga sila naglungtad. Unsa ang talag saong katuyoan alang sa paglungtad?
2. Ang mga sakop ba sa organisasyon nakasabot sa katuyoan? (Aron mahibaloan, pangutana sa pipila ka mga sakop sa organisasyon: Unsa ang katuyoan niini nga organisasyon, simbahan, ug uban pa")
3. Ang mga miyembro ba nakasabot sa ilang bahin diha sa pagtuman sa katuyoan sa organisasyon?
4. Ang organisasyon ba nagatuman sa iyang mga katuyoan? Kini ba sa pagkatinuod nagatuman kon unsa ang gitooan nga gusto sa Ginoo nga iyang buhaton?
5. Sa unsang paagi nga ang katuyoan sa organisasyon may kalabutan sa katuyoan sa Dios? (Kamo makabasa mahitungod sa katuyoan sa Dios diha sa Efeso 1: 9-11 ug 3: 9-11).

MGA PLANO:

1. Ang organisasyon ba adunay sinulat nga mga plano?
2. Kini ba nga mga plano may kalabutan sa katuyoan sa organisasyon? Ang matag plano ba miambag sa pagkab-ot sa katuyoan sa organisasyon?
3. Ang mga plano ba naglandong sa angay nga pagabuhaton, pinaagi kang kinsa, ug kanus-a?
4. Ang mga plano ba gisulat aron posible nga mahibaloan kon sila nakab-ot?

5. Ang organisasyon ba adunay miting sa pagplano? Sila ba naggahin ug panahon sa pag-ampo ug sa pagpangita sa direksyon sa Dios?
6. Kinsa ang naghimo sa mga plano sa organisasyon?

MGA KALIG-ON:

Susiha ang mga kalig-on sa organisasyon. Unsay gibuhath nga maayo? Unsa ang maayo mahitungod sa karon nga organisasyonal nga estruktura?

MGA KALUYAHON:

Susiha ang mga kaluyahon sa organisasyon. Diin kini napakyas? Diin kini nagkinahanglan sa kalamboan?

PALIBOT:

1. Sa unsa nga palibot ang organisasyon nag-alagad? (Kini ba nag-alagad sa piho nga grupo sa katawhan, dapit, nasud o rehiyon sa kalibutan?)
2. Ang organisasyon ba nagtuon sa iyang palibot? Kini ba nag-analisar sa mga tawo, dapit, nasud o rehiyon diin kini nagaalagad?
3. Unsa nga mga butang mahitungod sa palibot nga mahimong mausab sa sunod nga pipila ka mga tuig?
4. Unsa nga mga butang ang magpabilin nga mao ra?

MGA KAPANGUHAAN:

Mga kawanihan, panalapi, ug mga pasilidad mao ang tulo ka mga nag-unang mga kapanguhaan sa bisan unsa nga organisasyon.

1. Kawanihan: Ang "kawanihan" mao ang mga katawhan sa usa ka organisasyon. Pangutana niini:
  - a. Ang mga tawo ba sa organisasyon aktibo nga migamit sa ilang espirituhanong mga gasa sa pagkab-ot sa buhat sa ministryo?
  - b. Ang matag tawo ba nakasabot sa ilang bahin diha sa plano sa Dios?
  - c. Kon sila naghupot ug usa ka buhatan diha sa organisasyon sila ba nakasabot sa ilang mga katungdanan ug mga responsibilidad?
  - d. Aduna bay maayong komunikasyon tali sa mga pangulo ug sa mga katawhan?
  - e. Aduna bay panginahanglan alang sa dugang mga magbubuhath? Kon mao sa unsa nga posisyon?

- f. Aduna bay maayong relasyon tali sa mga katawhan sa ilang kaugalingon ug sa tali wala sa mga tawo ug sa mga lider? Kon wala, unsa ang nagalungtad nga mga problema? Aduna bay panginahanglan alang sa Kasulatanhong pagdisiplina o personal nga pagtambag sa pagtul-id niini nga mga problema?
- g. Ang mga lider ba sa organisasyon nahiuyon sa Bibliyanhong sumbanan sa "alagad nga mga lider"? (Ang Harvestime International Institute nga kurso, "Bibliyanhong Pagdumala nga mga Prinsipyo," naghisgot sa alagad nga pagpangulo sa detalyado.)
- h. Himoa nga ang mga katawhan diha sa organisasyon nakadawat sa igong pagbansay alang sa mga ministryo nga ilang gisulayan nga pagabuhaton? Sa unsa nga paagi sila mas maayo nga mangandam?
- i. Sa unsang paagi giorganisar ang mga tawo? Aduna bay plano alang sa pag-organisar kanila ngadto sa pagtuman sa mga katuyoan sa Dios? Kon ang mga mamomoo diriyut da, nan unya sila kinahanglan iorganisar sa posible nga labing maayong paagi alang sa pag-ani sa ting-ani.
- j. Ang ubang mga organisasyon adunay kinahanglanon sa pagpamiyembro, mga sumbanan nga matagbo sa mga tawo nga gusto nga moapil sa ilang ministryo. Kon ang organisasyon adunay pagpamiyembro (ie, miyembro sa simbahan) ang mga kinahanglanon alang sa pagpamiyembro Bibliyanhon ba? Ang karon ba nga mga sakop nagsunod niini nga mga sumbanan?

2. Panalapi:

Nagkinahanglan ug salapi ang pagbuhat sa buluhaton sa Dios. Kita maoy responsable alang sa pagkatinugyanan sa salapi ingon man usab sa espirituhanon nga mga gasa. Pangutana niini nga mga pangutana:

- a. Aduna bay sinulat nga badyet? Ang usa ka badyet mao ang plano kon sa unsang paagi gastohon ang salapi nga inyong madawat. Ang maong pagplano Bibliyanhon. (Tan-awa sa Lucas 14: 28-30)
- b. Ang organisasyon ba misunod niini nga badyet?
- c. Unsa ka maayo ang organisasyon sa paggamit sa mga pundo nga gisalig sa Dios niini? Aduna ba didto'y dapit sa pag-usik-usik ug sobra nga paggasto nga mahimong tuliron? Unsaon sa salapi sa paggamit nga mas maayo pa sa pagkab-ot sa mga katuyoan sa Ginghamlan sa Dios?
- d. Aduna bay binulan o tinuig nga pinansyal nga taho? (Ang usa ka badyet mao ang usa ka plano kon unsaon sa paggasto ang salapi. Kini gihimo na sa dili pa gastohon ang mga pundo. Ang usa ka pinansyal nga report nagpakita kon sa unsang paagi nga ang salapi aktuwal nga gigasto..)
- e. Kon ang organisasyon nahimutang sa usa ka ciudad, aduna ba kiniy tipiganan sa bangko?

- f. Kon adunay tawo nga gitudlo ug gibansay aron sa pagdumala sa talaan sa panalapi, nag-andam sa badyet ug nagbuhat sa pinansyal nga mga taho?
- g. Ang organisasyon ba nagtagbo sa tanang kinahanglanon sa gobyerno mahitungod sa mga panalapi? (Pananglitan, tinuig nga mga taho sa gobyerno, buhis, ug uban pa?)
- h. Ang organisasyon ba nagalapas sa bisan unsa nga Bibliyanhong prinsipyo sa dapit sa panalapi?
- i. Pila ka porsiyento sa badyet ang gigahin sa pag-ebanghelyo (ang aktuwal nga pagpa kaylap sa Ebanghelyo)?
- j. Unsa ang mga tinubdan sa kita niini nga organisasyon? Aduna bay mga bag-ong tinubdan nga mapalambo?
- k. Unsa ang mga utang nga kinahanglan nga mawagtang?

3. Mga pasilidad:

Ang mga pasilidad sa organisasyon naglakip sa mga bilding ug mga ekipo nga gigamit alang sa buhat sa ministryo. Pangutana niini nga mga pangutana:

- a. Unsa ang sa karon nga pasilidad sa mga bilding nga gigamit sa o gipanag-iya niini nga organisasyon? Sila ba igo alang sa mga programa sa organisasyon? Sa unsa nga paagi nga ang karon nga mga pasilidad mapalambo?
- b. Unsa ang bag-ong mga pasilidad nga gikinahanglan sa umaabot sa organisasyon aron igong matuman ang iyang ministryo?
- c. Kon adunay mga sukdanan sa gobyerno alang sa mga bilding sa pagbuhat sa karon nga mga pasilidad sa pagtagbo niini nga mga sumbanan? Unsa nga mga butang ang kinahanglan nga tul-iron? (Pananglitan, regulasyon sa kalayo, pultahan ug mga alagianan sa paggula, pangdinalian nga ekipo, ug uban pa)
- d. Paghimo ug usa ka listahan sa mga ekipo nga iya sa organisasyon. Kini nga listahan gitawag nga usa ka "imbentaryo." Ang pipila ba sa mga ekipo kinahanglang ipaayo o pulihan?
- e. Unsa ang bag-ong ekipo nga gikinahanglan aron mas maayo ang pagtuman sa ilang bahin diha sa plano sa Dios?
- f. Kon mahimo, ang organisasyon ba adunay insyurans aron sa pagpuli sa gasto sa mga bilding ug mga kahimanan?
- g. Kon mahimo, pila ang gastohon sa pampainit, pampabugnaw, ug sa paghatag ug elektrisidad alang sa pasilidad?
- h. Kon mahimo, aduna bay igong luna alang sa mga paradahan sa sakyanan?

MGA PROGRAMA:

Ang mga programa mao ang mga proyekto nga gipasalig sa organisasyon sa pagtuman sa iyang mga katuyoan.

1. Hain sa kasamtangan nga mga programa sa ministeryo ang mitampo sa talagsaon nga mga katuyoan sa organisasyon? Unsay wala?
2. Hain sa mga programa ang makatampo sa katuyoan sa Dios sa pagpakaylap sa Ebanghelyo sa tanan nga mga nasud? Unsay wala?
3. Hain sa kasamtangan nga mga programa ang kinahanglan nga iorganisar pag-usab aron mas epektibo? Unsay kinahanglan nga pagabuhaton?
4. Hain sa kasamtangan nga mga programa nga kinahanglan wagtangon?
5. Unsa ang bag-ong mga programa nga kinahanglan ikonsiderar nga makatabang sa organisasyon nga mas maayong makab-ot ang katuyoan niini?
6. Aduna bay bisan unsa nga mga programa diin ang organisasyon miapil nga supak sa mga prinsipyo sa Kasulatan?
7. Aduna bay mga programa nga makatabang sa espirituhanon nga pagtubo sa mga sakop sa organisasyon?

NAGKALAIN-LAING MGA BUTANG:

1. Ang organisasyon ba adunay Pahayag sa Doktrina? Kini sinulat nga pahayag kon unsa ang gitooan sa organisasyon nga adunay Bibliyanhong mga pakisayran sa pagsuporta sa matag pahayag sa pagtoo.
2. Unsa ang ubang mga problema nga kaniadto wala maila niini nga pagtuki nga nagkinahanglan sa pagtul-id?
3. Unsa ka maayo kini nga organisasyon mokooperar sa uban nga mga Kristohanong organisasyon? Aduna bay mga problema? Kon mao, unsa sila?
4. Kon kamo sakop sa organisasyon nga inyong gitun-an, unsa ang inyong posisyon sa organisasyon? Kamo ba nagagamit sa inyong espirituhanong mga gasa? Unsay inyong gibuhhat sa pagtabang sa organisasyon sa pagkab-ot sa iyang hinatag-sa-Dios nga katuyoan?

IPADAPAT ANG RESULTA SA INYONG PAGTUKI

Kamo kinahanglan gayud nga mogamit sa mga resulta sa inyong pagtuki aron kini mahimong epektibo. Ania kon unsaon kini pagbuhat:

KATUYOAN:

1. Kon walay sinulat nga pahayag kon ngano nga ang organisasyon naglungtad, unsaon ninyo pagkahibalo kon nakab-ot o wala ang iyang katuyoan? Pagtrabaho uban sa mga lider sa organisasyon aron makasulat sa usa ka Pahayag sa Katuyoan. Siguroha nga ang Pahayag sa Katuyoan nagpakita sa katuyoan sa Dios sa pag-abot sa tanan nga mga nasud sa Ebanghelyo, nga nagdala sa tanan nga mga butang diha kang Kristo.

Aron sa pagtabang kaninyo sa pagsulat sa usa ka Pahayag sa Katuyoan, una ribyuha ang Kapitulo Onse niini nga kurso ug unya pagbaton sa Harvestime International Institute nga kurso nga nag-ulohang "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong."

2. Kon kamo adunay usa ka sinulat nga Pahayag sa Katuyoan, siguradoha nga ang matag sakop sa simbahan o organisasyon makasabot sa katuyoan. Ipasabot ang talagsaong misyon sa organisasyon ug ang papel sa matag sakop sa pagtuman sa katuyoan.
3. Kon ang organisasyon adunay Pahayag sa Katuyoan, magplano kon sa unsang paagi kini mas maayo sa pagtuman sa katuyoan diin ang Dios nagtawag niini.

MGA KALIG-ON:

Analisa ang listahan sa mga kalig-on nga inyong nailhan. Unsa nga paagi kini magamit nga labing maayo sa pagtuman sa katuyoan sa Dios sa organisasyon? Sa unsa nga paagi nga ang mga kalig-on magamit sa pag-abot sa kalibutan sa Ebanghelyo? Ang mga kalig-on nga dili gamiton mahimong mahuyang ug madunot.

MGA KALUYAHON:

Analisa ang listahan sa mga kaluyahon nga inyong nailhan. Unsaon sa Dios sa pagpamuhat niini nga mga kaluyahon aron mapakita ang iyang gahum? Unsay Bibliyanhong mga prinsipyo nga mahimong magamit niini nga mga kaluyahon?

PALIBOT:

Kon ang organisasyon wala moanalisa sa iyang palibot, pagbuhat sa usa ka pagtuki sa katawhan, dapit, nasud, o rehiyon diin kini nagaalagad. Kamo kinahanglan masayud kon kinsa ang inyong gialagaran kon buot kamo nga moabot kanila.

Gamita ang inyong pagtuki sa mga butang nga mahimong mausab ug unsa ang magpabilin nga mao ra sa palibot sa panahon sa sunod nga lima ka tuig aron sa paghimo sa mga plano. Panaglitan, kon ang usa ka dako nga proyekto sa pabalay gikatakda nga itukod duol sa usa ka simbahan, kini mahimo nga usa ka kausaban sa palibot diin sila nag-alagad. Ang mga plano kinahanglan himoon sa pag-atubang sa maong mga kausaban alang sa katuyoan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

MGA KAPANGUHAAN:

Ang Harvestime International Institute nga kurso, "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong," makatabang kaninyo sa pag-organisar ug pagplano sa mosunod nga mga dapit:

1. Kawanihan:

- a. Paghimo ug usa ka plano sa pagdala sa mga tawo niini nga organisasyon nga aktibo sa paggamit sa ilang espirituhanon nga mga gasa alang sa buhat sa pagpangalagad.
- b. Kon ang mga tawo wala makasabot sa ilang bahin diha sa kinatibuk-ang plano o sa mga katungdanan ug mga responsibilidad, kini kinahanglan nga tul-iron. Paghimo ug usa ka plano sa organisasyon.
- c. Kon adunay kabus nga komunikasyon tali sa mga pangulo ug sa mga katawhan, paghimo ug plano alang sa pagpalambo sa komunikasyon.
- d. Kon adunay panginahanglan alang sa dugang mga magbubuhat sa organisasyon, mag sugod sa pag-rekrut ug pagbansay ug mga trabahante alang niini nga mga pagminis teryo.
- e. Kon adunay usa ka kabus nga relasyon tali sa mga tawo sa ilang kaugalingon ug / o tali sa mga tawo ug sa mga lider atubanga ang mga problema nga inyong naila. Unsa on ninyo sa pagtul-id kini nga mga problema? Paghimo ug prinsipyo nga Kasulatan hon sa pagdisiplina nga gihatag sa Mateo 18 aron ipadapat. Unsaon sa paggamit ang personal nga pagtambag sa pagtabang sa pagtul-id niini nga mga problema?
- f. Kon ang mga lider sa organisasyon dili mouyon sa Bibliyanhon nga sundanan nga "alagad nga mga lider," ang Harvestime International Institute nga kurso, "Bibliyan hong Pagdumala nga mga Prinsipyo, " makatabang niini nga dapit.
- g. Kon ang mga tawo sa organisasyon wala makadawat sa igong pagbansay-bansay alang sa ministeryo nga ilang ginasulayan, pagsugod sa usa ka programa sa pagbansay. Pangutan-a ang inyong kaugalingon, "Kinsa ang kinahanglan nga mas maayo nga bansayon? Sa unsa sila nagkinahanglan sa pagbansay?" Pagsugod sa usa ka pagbansay nga programa sa pagtagbo niini nga mga panginahanglan.
- h. Kon adunay mga kinahanglanon pagpamiyembro alang niini nga organisasyon ug sila dili Bibliyanhon, isulat sila pag-usab.

2. Mga panalapi:

- a. Kon walay sinulat nga badyet, pag-andam ug usa.
- b. Kon ang organisasyon dili mosunod sa iyang badyet sama sa nahisulat, nan isulat pag-usab ang badyet aron mas igong maipakita kon sa unsang paagi ang mga pundo sa tinuod nga paggasto.
- c. Wagtanga ang mga dapit sa pagsayang o sa sobra nga paggasto nga inyong nailhan.
- d. Buhata ang binulan ug tinuig nga pinansyal report sa pagtingob kon giunsa ang mga pundo sa paggasto.

- e. Kon ang organisasyon anaa sa ciudad, pagsugod ug usa ka kwenta sa banko ug hang yoa ang bangko sa pagtabang kaninyo sa husto nga mga sistema sa pagkwenta sa mga pundo sa organisasyon.
  - f. Pagtudlo ug pagbansay sa usa ka tawo nga motipig sa pinansyal nga mga rekord sa matinud-anon ug hapsay nga paagi.
  - g. Kon ang organisasyon wala makatagbo sa panggobyerno nga kinahanglanon alang sa panalapi, tul-ira kini diha-diha dayon. Isumiter ang tanan nga gikinahanglan nga mga taho, mga buhis, ug uban pa ngadto sa gobyerno.
  - h. Kon ang organisasyon nagalapas sa bisan unsa nga mga prinsipyo sa Biblia bahin sa panalapi, tul-ira kini diha-diha dayon.
  - i. Ilha ang mga paagi aron sa pagdugang sa porsiyento sa badyet nga mahiadto sa ebang helyo (ang aktuwal nga pagpakaylap sa Ebanghelyo).
  - j. Ilha ang bag-ong tinubdan sa kita nga mahimong maugmad alang niini nga organisa sasyon.
  - k. Paghimo ug plano sa pagwagtang sa mga utang sa organisasyon.
3. Mga pasilidad:
- a. Paghimo ug listahan sa mga butang sa karon nga mga pasilidad nga nagkinahanglan ug kalamboan. Pananglitan, unsa ang kinahanglan ayohon, pinturahan, bag-ong mga ilhanan, kinatibuk-ang pagpanglimpyo, ug uban pa. Pagplano kon kinsay mobuhat, ug kanus-a.
  - b. Planoha ang bag-ong mga pasilidad nga gikinahanglan. Bisin unsa ka gamay ang organisasyon o unsa ka kabus ang mga tawo, pinaagi sa pagtoo, paghimo ug mga plano aron sa pagtagbo niini nga panginahanglan uban sa tabang sa Ginoo.
  - c. Kon ang mga pasilidad wala makatagbo sa mga sumbanan sa lokal nga gobyerno diin sila nahimutang, paghimo sa gikinahanglan nga pag-ayo aron makaabot sa gikinahang lan nga mga sumbanan.
  - d. Ayoha o pulihi ang daut nga mga ekipo.
  - e. Pagsugod sa pagtigom alang sa bag-ong mga ekipo nga makatabang sa mga organisa syon nga mas maayong makab-ot ang katuyoan niini.
  - f. Kon mahimo, pagpalit ug igong insyurans alang sa mga bilding ug ekipo aron mapun dohan ang gastohonon kon sila maguba.
  - g. Kon mahimo, paghimo ug mga kausaban aron makadaginot sa bili sa balayronon (pampainit, pampabugnaw, elektrisidad).

PAGPLANO:

1. Kon walay sinulat nga mga plano, pakigkita sa yawing mga lider sa organisasyon aron makahimo ug mga plano.
2. Kon adunay nahisulat nga mga plano apan sila dili epektibo, pakigkita sa yawing mga lider aron makahimo ug bag-o nga mga plano.
3. Ang mga plano kinahanglan...
  - Adunay kalabutan sa mga katuyoan sa Dios.
  - Adunay kalabutan sa katuyoan sa organisasyon.
  - Nagpahayag ug unsa ang pagabuhaton.
    - ... Pinaagi kang kinsa.
    - ... Kanus-a.
    - ... Kon mahimo, ilakip ang mga bili.
  - Isulat aron sila matimbang-timbang sa pagtino kon sila natuman o wala.
  - Ilakip ang mga paagi sa pagpalambo sa mga kahuyang sa organisasyon.
  - Ilakip ang mga paagi sa paggamit sa mga kalig-on sa organisasyon.
  - Ilakip ang mga lakang aron mapalambo ang mga kapanguhaan (kawanihan, panalapi, mga pasilidad).
  - Ilakip ang mga lakang sa pagpalambo sa mga programa sa ministeryo.

MGA PROGRAMA:

1. Tun-i ang kasamtangan nga mga programa sa ministeryo nga wala makatampo sa talagsaong katuyoan sa organisasyon. Unsaon sila sa pag-organisar pag-usab aron makatampo sa katuyoan? Sila ba wagtangon?
2. Tun-i ang kasamtangan nga mga programa nga wala makatampo sa katuyoan sa Dios sa pagpakaylap sa Ebanghelyo ngadto sa tanan nga mga nasud. Sila mahimong iorganisar pag-usab aron makatampo sa iyang mga katuyoan? Kung dili, wagtanga kini nga mga programa.
3. Paghimo ug mga plano aron sa pag-organisar pag-usab sa bisan unsa nga kasamtangang mga programa nga nagkinahanglan ug pag-organisar. Paghimo ug listahan kon unsa ang kinahanglan nga pagabuhaton pinaagi kang kinsa ug kanus-a.
4. Paghimo ug mga plano alang sa pagsugod sa bag-ong mga programa nga makatabang sa organisasyon nga mas maayong makab-ot ang iyang katuyoan diha sa plano sa Dios.
5. Wagtanga ang bisan unsa nga mga programa diin ang organisasyon miapil nga supak sa kasulatanhong mga prinsipyo.
6. Kon walay mga programa nga makatabang sa espirituhanon nga pagtubo sa mga sakop nii ni nga organisasyon, magsugod ug usa. Kon ang usa ka organisasyon mokab-ot sa mga katuyoan niini ang mga miyembro kinahanglan motubo sa espirituhanong paagi. Pagplano ug panahon sa pag-ampo, pagsimba, pagtuon sa Biblia, ug mga kahigayonan alang sa pag-alagad sa usa ug usa.

NAGKALAIN-LAING MGA BUTANG:

1. Kon walay Pahayag sa Doktrina, pakigkita sa mga lider ug pag-andam sa usa nga sinulat. Ang mga tawo kinahanglan nga masayud kon unsa ang gitoohan sa organisasyon ug ang Bibliyanhong basihan alang sa maong mga tinoohan. Ang Harvestime International Institute nga kurso, "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong," naglakip sa usa ka sampol sa Pahayag sa Doktrina.
2. Unsa ang ubang nagkalin-laing mga butang nga inyong naila sa inyong pagtuki nga nagkinahanglan ug pagtagad o pagtul-id? Ilista kini ug paghimo sa usa ka plano sa pag-atubang sa matag usa.
3. Paghimo ug usa ka plano sa pagkooperar sa ubang mga organisasyon nga Kristohanon sa inyong dapit alang sa katuyoan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo. Unsaon ninyo pagwagtang ang bisan unsang kasamtangan nga mga problema ug managsamang mobuhat alang sa Ginghamarian sa Dios?
4. Kon kamo sakop sa organisasyon nga inyong gianalisar, unsaon ninyo paggamit ang inyong espirituhanon nga mga gasa sa pagtampo ngadto sa katumanan sa katuyoan sa Dios alang niini nga organisasyon?

USA KA ORGANISASYONAL NGA LISTAHAN

Adunay pipila ka mga pangutana nga ang organisasyon mahimong mangutana mahitungod sa iyang kaugalingon diha sa pagtino kon o dili kini andam sa pag-alagad sa piho nga mga tawo. Ania ang pipila ka mga pangutana nga ikonsiderar:

1. Kita aduna bay igong impormasyon bahin niini nga mga tawo? Kita ba nakasabot kanila?
2. Kita aduna bay igong impormasyon nga haduol? Kita ba nagbuhat sa igo nga pagsusi?
3. Kita ba nagtrabaho na niini nga nasud?
4. Kon kita wala pa nagtrabaho niini nga nasud, kita ba nakasabot sa kakomplikado sa pagtrabaho sulod niining partikular nga nasudnong utlanan?
5. Kita ba nagtrabaho na sa susama nga mga katawhan, susama nga kultura? Unsay atong na kat-onan gikan niini? Kita ba epektibo? Kon kita dili epektibo, nganong kita maghunahu na nga mahimong epektibo karon?
6. Kita aduna bay mga tawo nga makahimo, o kita mobansay pa kanila?
7. Kita aduna bay igong hamtong nga pagpangulo sa paglihok sa buluhaton?
8. Unsa ang gidak-on sa grupo nga kita naghunahuna nga gikinahanglan sa pagkab-ot niining partikular nga mga tawo?

9. Unsa ka dugay kon atong hunahunaon ang pagtukod ug simbahan?
10. Unsa ka dugay kon atong hunahunaon nga ang simbahan aduna nay abilidad sa pag-ebanghelyo sa mga tawo sa sulod sa iyang kaugalingon nga grupo?
11. Kita ba makahimo sa pagpadako sa karon nga organisasyon aron sa pagdala sa dugang nga responsibilidad? Kita ba mobalhin gikan sa dapit diin kita karon nagatrabaho? Kini ba kahigayonan alang sa pag-atras?
12. Kita ba makalaum ug suporta gikan sa mga tawo nga naghatag kanato sa pinansyal nga suporta?
13. Kita ba makahimo sa pag-estorya kon unsa ang atong gibuhay sa paagi nga kini makatukod sa gikinahanglan nga suporta sa pag-ampo?
14. Ang atong karon nga gambalay mohaum ba niining bag-ong panginahanglan o kita mousab sa atong gambalay? Kita ba makahimo sa pag-usab?
15. Kita ba makahimo sa pagtrabaho uban sa nagatrabaho niini nga nasud o sa taliwala niining mga tawo? Kita ba abi-abihon sa mga lokal nga iglesia nga atua didto o sa uban nga nagtrabaho sa taliwala niining mga tawo?
16. Aduna bay laing organisasyon nga makahimo nga ingon ka maayo nga trabaho sama kanato? Nganong kita man? Kita ba nangita sa hunahuna sa Espiritu?
17. Ang Dios ba nagtawag ug nagtandog kanato alang niini mga tawo?

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang mga katuyoan alang sa pag-analisar sa usa ka Kristohanong organisasyon?

---

3. Unsay ang kalakip sa pagtuki sa usa ka organisasyon?

---

4. Ingon nga bahin sa inyong pagtuon niini nga leksyon, kamo ba sa tinuod lang mikompleto sa pagtuki sa usa ka Kristohanon organisasyon?

---

5. Kamo ba naghimo ug usa ka plano nga magamit ang inyong nakat-onan sa pagtabang sa mga organisasyon sa pagpakaylap sa Ebanghelyo ngadto sa mga nasud sa kalibutan?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Pagtuon sa Pinadayag 1: 10-3: 22. Kini nga mga kapitulo nagpresentar sa pagtuki sa Dios sa pito ka Kristohanong mga organisasyon nga mga simbahan nga nahimutang sa tibook Asya. Kompletaha ang mosunod nga tsart:

Lokasyon sa Iglesia	Mga Kalig-on	Mga Kaluyahon	Plano sa Dios Alang sa Kalamboan
----------------------------	---------------------	----------------------	---

Efeso _____

Smirna _____

Pergamo _____

Tiatira _____

Sardis _____

Filadelfia _____

Laodicea _____

KAPITULO 11

ESTRATIHIYA SA PAGPLANO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa duha ka natural nga mga panig-ingnan nga nagpakita kon unsaon sa mga magtotoo pag-impluwensya sa ilang mga palibot sa espirituhanon nga paagi.
- Ipatin-aw ang pulong nga "katuyoan."
- Ipatin-aw ang pulong nga "plano."
- Ipatin-aw ang pulong nga "mga tumong."
- Paglista ug lima ka mga lakang sa epektibo nga pagplano.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Kamo mao ang kahayag sa kalibutan. Ang ciudad nga mahimutang sa ibabaw sa usa ka bungtod dili masalipdan. (Mateo 5:14)

PASIUNA

Ang mga leksyon niini nga kurso migiya kaninyo pinaagi sa nagkalain-laing matang sa maka kahimtangang pagtuki. Kamo nakakat-on unsaon sa pag-analisar sa inyong personal nga palibot ug sa mga grupo sa katawhan, mga dapit, mga nasud, mga rehiyon, ug mga organisasyon. Kini nga mga leksyon nagpasiugda nga ang pag-analisar sa palibot dili igo sa iyang kaugali ngon. Kamo kinahanglan gayud nga mogamit sa mga resulta sa inyong pagtuki alang sa katuyoan sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

Sa natural nga kalibutan, kamo makahimo sa pagtuon sa uma sa nagakahinog nga trigo sa pagtino sa matang niini, ug ang labing maayo nga mga pamaagi sa pag-ani. Apan gawas kon kamo mogamit sa inyong nakat-onan ... gawas kon kamo sa tinuod miani sa ting-ani ... ang bililhon nga trigo madunot sa kaumahan. Ang sama tinuod sa espirituhanon nga kalibutan.

NAKAAPEKTO SA PALIBOT

Ingon nga mga magtotoo, kamo makaapekto sa makasasala nga palibot sa kalibutan nga inyong gipuy-an ingon nga kahayag ug asin. Si Jesus miingon siya mao ang kahayag sa kalibutan:

Ako mianhi nga kahayag sa kalibutan, aron bisan kinsa nga motoo kanako, dili managpabilin sa kangitngit. (Juan 12:46)

Unsa ang epekto sa "kahayag" ni Jesus diha sa kalibutan. Ang iyang "kahayag" nagpakita sa dalan gikan sa kinabuhi sa kangitngit sa sala ngadto sa mahimayaong kahayag sa kaluwasan:

Kay ang Dios mao ang miingon nga ang kahayag magasidlak sa kangitngit, nga misidlak sa atong mga kasingkasing, sa paghatag ug kahayag sa pag-ila sa hima ya sa Dios, diha sa nawong ni Jesu-Kristo. (II Mga Taga Corinto 4: 6)

Si Jesus miingon nga ang mga magtotoo usab moalagad ingon nga mga kahayag sa kalibutan:

Kamo mao ang kahayag alang sa kalibutan. Ang ciudad nga mahimutang sa ibabaw sa usa ka bungtod dili masalipdan.

Ang mga tawo dili usab magdagkot ug suga aron ibutang kini sa ilalum sa ganta ngan, kondili sa ibabaw sa tongtongan; ug kini magaiwag sa tanan nga anaa sa balay.

Pasaigaa ninyo ang inyong kahayag sa atubangan sa mga tawo, aron makita nila ang inyong mga maayong buhat, ug himayaon ang inyong Amahan nga anaa sa langit. (Mateo 5: 14-16)

Sa natural nga kalibutan, ang kahayag makahimo sa mga tawo sa pagtan-aw sa kangitngit. Kini naggiya kanila sa dalan samtang sila nagbiyahe. Kini makapaarang kanila sa pagtuman sa ilang mga buluhaton. Ang mga tawo nagbasa, nagkat-on, ug nagtuon pinaagi sa kahayag.

Sa espirituhanon nga kalibutan, ang mga magtotoo moalagad sa mga katuyoan nga susama sa natural nga kahayag. Kita kinahanglan nga modan-ag sa makasasala nga palibot sa atong pali bot nga nagahimo niining posible alang sa mga tawo nga nawala sa kangitngit sa sala aron ma kakita sa ilang mga dalan ngadto sa "pinuy-anan" pinaagi sa kaluwasan diha kang Jesukristo. Ang inyong espirituhanon nga kahayag kinahanglan makapahimo sa mga magtotoo sa inyong palibot sa pagtuman sa ilang mga ministryo. Ang mga tawo kinahanglan nga mahagit sa pag tuon ug pagkat-on sa Dios tungod sa siga sa inyong espirituhanon nga mga suga.

Si Jesus miingon usab nga ang magtotoo mahimong sama sa asin:

Kamo mao ang asin sa yuta; apan kon ang asin kawad-an na sa iyang lami, unsa on pa man ang pagpabalik niini sa iyang kaparat? Kini dili na gayud magpulos sa bisan unsa, kondili angay na lang kining igasalibay sa gawas, aron tunobtuno ban sa mga tawo. (Mateo 5:13)

Sa natural nga kalibutan, ang asin gigamit aron sa paghatag ug lami sa pagkaon ug sa pagpre serbar niini gikan sa pagkadunot. Kini usab nagahinlo sa impeksyon sa mga samad. Sa espiri tuhanon nga kalibutan, kamo moalagad sa mga katuyoan nga susama sa natural nga asin. Ka mo mao ang makapalami, makapreserbar, ug makapahinlo sa makasasala nga palibot nga nag libot kaninyo. Kon kamo dili makaapekto sa inyong palibot, kamo sama sa asin nga nawad-an sa iyang lami. Kamo wala nay silbi.

Pinaagi sa paggamit niining mga panig-ingnan sa kahayag ug asin, si Jesus mihimo niini nga tin-aw nga ang mga magtotoo mahimong positibong impluwensya sa kalibutan. Kita moim- pluwensya sa palibot aron makadani sa tanang mga tawo ngadto sa kahayag sa Ebanghelyo.

Ang Biblia maoy usa ka basahon nga puno sa mga istorya sa mga lalaki ug mga babaye sa Dios nga nakaimpluwensya sa ilang mga palibot sama sa kahayag ug asin.

PAGPLANO

Ang plano maoy pamaagi o paagi sa pagbuhat sa butang. Kini maoy estratihiya alang sa pagpatuman sa mga buhat.

Ang plano sa pag-ebanghelyo ilalum sa giya sa Espiritu Santo maoy gamhanan nga himan. kini makapausab sa mga panan-awon ngadto sa reyalidad, ang tinguha ngadto sa pagpadayag. Kini naghatag ug oportunidad alang sa Dios aron makagiya kaninyo ngadto sa dugang nga pagkaepektibo sa pag-ebanghelyo. Sa diha nga kamo magplano, kamo nag-andam sa buluha ton alang sa Dios. Ang pagplano makatabang kaninyo sa pagtino kon unsa ang kinahanglan nga buhaton ug sa unsa nga paagi pagabuhaton kini aron sa pagtuman sa iyang mga katuyoan.

ESTRATIHIYA ALANG SA PAGPLANO

Ang Dio adunay estratihiya sa pag-abot sa matag grupo sa mga tawo sa kalibutan. Siya adu nay estratihiya alang sa matag dapit, nasud, ug rehiyon. Atong responsibilidad ang pagdiskobre ug pagpatuman sa estratihiya. Ania ang pipila ka mga lakang alang sa pagplano nga makatabang kaninyo sa pagtuman sa mga katuyoan sa Dios. Ang matag usa niini naglangkob sa detalye sa kurso sa Harvestime International Institute nga nag-ulohang "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong."

UNANG LAKANG: Pagpangandam.

Ang unang lakang sa pagkab-ot sa bisan unsa nga katuyoan mao ang husto nga paagi sa pagpangandam pinaagi sa pag-ampo ug sa pagpangita sa kabubut-on sa Dios.

Hangyoha ang Dios sa pagpadayag sa iyang estratihiya sa pag-abot sa grupo sa katawhan, dapit, nasud, o rehiyon sa ebanghelyo:

Ang mga laraw sa kasingkasing iya sa tawo, ug ang tubag sa dila gikan kang Jehova. (Proverbio 16: 1)

Kamo usab mangandam pinaagi sa pag-analisar sa palibot. Ang inyong katuyoan ug plano mapalambo gikan niini nga pagtuki. Kamo kinahanglan gayud nga masayud sa mga tawo, dapit, nasud, ug rehiyon diin kamo nagplano sa pagministeryo. Gamita ang mga kahanas nga inyong naugmad niini nga kurso sa pag-analisar sa palibot.

IKADUHANG LAKANG: Pagtino sa inyong Katuyoan.

Tinoa ang inyong katuyoan sa plano sa Dios alang niini nga mga tawo. Ang katuyoan mao ang butang nga inyong gustong makab-ot. Kini maoy resulta sa tumong nga inyong gipanga budlayan. Ribyuha ang mga resulta sa inyong makakahimtangang pagtuki. Hangyoha ang Dios sa pagpadayag sa inyong piho nga katuyoan sa sulod sa iyang kinatibuk-ang plano sa pag-abot niini nga mga tawo sa Ebanghelyo.

Ang kinatibuk-ang katuyoan sa Dios mao nga ang tanan nga mga katawhan mahimong usa diha kang Jesus pinaagi sa pagdawat sa Ebanghelyo:

Nga iyang gipaila kanato ang tinago sa iyang kabubut-on, sumala sa iyang kahamut-an, nga iyang gituyo diha kaniya;

Alang sa hugna sa kahupnganan sa mga panahon sa pagtigom sa tanang mga butang diha kang Kristo, niadtong mga butang nga anaa sa langit, ug ang mga butang sa yuta; bisan pa diha kaniya. (Efeso 1: 9-10)

Ang plano sa Dios mao ang paggamit sa Simbahan sa pagtuman sa iyang katuyoan:

Sa tuyo nga karon ngadto sa mga punoan ug mga kagamhanan diha sa Langitnong mga dapit pinaagi sa iglesia ang nagakalainlain nga kinaadman sa Dios,

Sumala sa walay katapusang tuyo nga iyang natuman diha kang Kristo Jesus nga atong Ginoo. (Efeso 3: 10-11)

Ang iglesia gilangkoban sa tanan nga matuod nga mga magtotoo. Kon ang iglesia mao ang motuman sa katuyoan niini, nan unya ang matag usa ka magtotoo kinahanglan nga makaila ug makatuman sa ilang mga tagsa-tagsa nga mga katuyoan. Ang Dios adunay usa ka piho nga katuyoan alang sa matag magtotoo, usa ka paagi nga siya makaalagad sa pagsangyaw sa Ebanghelyo. Sa diha nga kamo makatino na sa inyong katuyoan, kamo makadiskubre sa inyong bahin sa plano sa Dios.

Sa diha nga ang Dios magpadayag sa iyang katuyoan nganha kaninyo, isulat kini. Kini mao ang gitawag nga "Pahayag Sa Katuyoan." Kini dili usa ka pahayag sa unsay inyong gituohan nga doktrina. Kini maoy pahayag nga naghulagway sa piho nga katuyoan sa Dios alang kanin yo sa pag-alagad diha sa palibot nga inyong naanalisar.

Ang Pahayag sa Katuyoan sa Harvestime International Network gihatag ingon nga usa ka panig-ingnan sa Pakapin niini nga manwal. Ang pahayag nagsulti sa piho nga katuyoan sa organisasyon diha sa plano sa Dios.

IKATULONG LAKANG: Pagplano.

Sa diha nga kamo nasayud sa inyong mga bahin sa katuyoan sa Dios, kamo kinahanglan nga mohimo ug plano sa pagtuman niini. Kamo mobuhat niini pinaagi sa paghimo ug mga "tumong." Ang mga Tumong maoy sinulat nga mga plano nga...

- Adunay kalabutan sa katuyoan sa Dios nga inyong gusto nga makab-ot.
- Nagpahayag kon unsay pagabuhaton.
- Nag-ila kon kinsa ang mobuhat niini.
- Nagtakda sa petsa kon kanus-a kini mahuman.
- Kon mahimo, tinoa kon pila ang magasto. (Ang ubang mga plano mahimong matuman nga walay piho nga pinansyal nga gasto.)

Usa ka maayo nga ideya nga isulat ang inyong mga plano. Ang matag tumong kinahanglan nga isulat sa paagi nga makahimo kamo pagtino kon o dili kini natuman.

IKAUPAT NGA LAKANG: Pagpadayon.

Ang Biblia tin-aw nga nagtudlo nga ang pagtoo nga walay buhat patay (Santiago kapitulo 2). Kini nagpasabot nga ang pag-ampo, pagtoo, ug bisan pa ang pagplano dili mahimong epek tibo nga walay aksyon. Ang pagplano alang sa katuyoan sa pag-aksyon, dili tungod kay nagplano lamang. Kamo kinahanglan gayud nga motrabaho sa pagtuman sa mga tumong nga inyong gipahimutang. Ang mga tumong kinahanglan nga ipahibalo sa uban nga motrabaho uban kaninyo. Ang mga tawo kinahanglan nga mabansay diha sa mga kahanas nga gikina hanglan, madasig, maorganisar ug madumala sa pagtuman sa mga tumong.

Kita mga instrumento sa Dios sa pagtuman sa iyang mga katuyoan:

Dili usab ninyo itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga mga ginamiton sa pagkadili-matarung ngadto sa sala; kondili itugyan ninyo ang inyong mga kaulingon ngadto sa Dios, ingon nga mga buhi gikan sa mga patay, ug ang inyong mga bahin sa lawas ingon nga mga ginamiton sa pagkamatarung alang sa Dios. (Roma 6:13)

Ingon sa pagtoo nga walay buhat patay, ingon niana ang nagplano nga walay aksyon.

IKALIMANG LAKANG: Paghingpit.

Sa diha nga gipadala ni Jesus ang iyang mga tinun-an sa pagministeryo, sila mipauli ug mita ho sa mga resulta. Si Jesus mitimbang-timbang sa ilang mga paningkamot sa ministeryo. Ang pagtimbang-timbang importante alang sa malampuson nga ministeryo. Sa diha nga kamo mo timbang-timbang kamo mosusi pag-ayo sa butang aron sa pagtino sa bili niini.

Sa diha nga kamo motimbang-timbang sa mga tumong, kamo motino sa ilang bili sa pagkabot sa mga katuyoan sa Dios. Kamo motuon sa mga resulta sa inyong pagpangalagad sa pagtino kon inyong nakab-ot ang mga plano nga inyong gihimo. Kamo motimbang-timbang kon giunsa ninyo paglampos ug giunsa ninyo pagkapakyas. Unya inyong pagahingpitan ang mga plano. Kamo sa mainampoon motagad sa resulta sa inyong pagsusi aron makahimo ug dugang pa nga plano.

Ang inyong katuyoan sa kanunay magpabilin nga mao ra, apan ang mga plano sa pagkabot niana nga katuyoan mausab. Ang palibot mausab ug kinahanglan gayud nga kamo mopahiangay sa inyong mga plano. Kamo usab mowagtang sa tumong nga wala makatampo sa pagkabot sa katuyoan sa Dios ug mopahimutang ug bag-ong mga tumong ug mobuhat kanila.

Ang inyong katuyoan magpabilin nga mao ra, apan kamo mobalik sa laing upat ka mga lakang sa pagplano nga liyok nga pabalikbalik sa pagtuman sa katuyoan sa Dios: Pagpangan dam, pagplano, pagpadayon, paghingpit.

Kanunay hunahunaa ang inyong katuyoan. Ang usa ka katuyoan sama sa usa ka espirituhanon nga panan-awon. Kon walay katuyoan, kamo mapakyas:

Diin walay panan-awon, ang katawhan malaglag. (Proverbio 29:18)

ANG PAGTUON SA PAGPLANO

Kini nga leksyon nagpresentar lamang sa mubo nga pasiuna sa hilisgutan sa pagplano. Ang sunod nga kurso sa Harvestime International Institute nga serye, "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong," naghatag ug detalyado nga panudlo sa hilisgutan. Kini nagtudlo kaninyo sa mati nud-anon nga pagdumala diin ang Dios nagsalig kaninyo espirituhanon nga pag-atiman.

Kamo makahimo sa pagtuon sa umahan gikan karon hangtod nga moabot si Jesus, apan, gawas kong kamo adunay plano sa pag-ani ug motuman niana nga plano, ang mga umahan dili gayud maani.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang pulong nga "katuyoan."

---

3. Ipatin-aw ang pulong nga "plano."

---

4. Unsa ang mga tumong?

---

5. Unsa ang duha ka natural nga mga panig-ingnan nga gihatag ni Jesus sa paghulag way kon unsaon sa mga magtotoo sa pag-impluwensya sa palibot?

---

6. Ilista ang lima ka mga lakang sa estratihiya alang sa pagplano nga gihatag niini nga leksyon.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

1. Tun-i ang kinabuhi sa pipila ka dagko nga mga lider sa Biblia. Giunsa nila sa pag-impluwensya sa ilang palibot?

Pananglitan, tagda ang kinabuhi ni Jose, Moises, Ester, Daniel, Nehemias, Esdras, ug sa ubang mga propeta, mga maghuhukom, ug mga hari sa Daang Tugon nga mga panahon.

Tun-i ang kinabuhi ni Jesus ug giunsa niini pag-impluwensya sa iyang palibot. Esteban, Pablo, ug si Pedro uban pang mga panig-ingnan sa pagtuon.

2. Tun-i ug dugang bahin kang Jesus ug sa mga magtotoo ingon nga mga kahayag sa kalibutan:

Mateo 4:16; 5: 14-16; 6: 22-23

Lucas 1:79; 2:32; 8:16; 11:33; 12:35; 15: 8

Filipos 2: 5

Juan 1: 4-9; 3: 19-21; 5:35; 8:12; 9: 5; 11: 9-10; 12: 35-46

Roma 13:12

Efeso 5: 8

I Mga Taga Tesalonica 5: 5

I Pedro 2: 9

II Pedro 1:19

I Juan 1: 5-7; 2: 8-10

Pinadayag 21:23

Pangutan-a ang inyong kaugalingon: Giunsa nako pag-impluwensiya sa akong palibot ingon nga kahayag?

3. Tun-i ug dugang pa mahitungod sa mga magtotoo nga sama sa asin sa kalibutan:

Mateo 5:13

Mark 9:50

Lucas 14:34

Colosas 4: 6

Pangutan-a ang inyong kaugalingon: Giunsa nako sa pag-impluwensiya sa akong palibot ingon nga asin?

4. Ipadayon ang inyong pagtuon sa pagplano sa kurso sa Harvestime International Institute, "Pagdumala Pinaagi sa mga Tumong," nga mao ang katapusan nga kurso diha sa "Pag-organisar" nga pagtuon nga modyul.

PAKAPIN

MGA TINUBDAN SA IMPORMASYON

Ania ang pipila ka posible nga mga tinubdan sa impormasyon alang sa paghimo ug makaka himtangan pagtuki. Ang tanan nga mga tinubdan dili mahimong anaa o magamit sa matag pagtuon, apan gamita kadtong mahimong gamiton. Ang mga tinubdan sa impormasyon nagla kip sa:

- Balangay, panimalay, kasta, o mga lider sa tribo
- Mga opisyal sa gobyerno
- Relihiyosong mga lider / mga misyonaryo / ministeryal nga mga konseho
- Konseho sa mga simbahan
- Buhatan sa nagkalain-laing relihiyosong mga denominasyon
- Panggobyerno nga departamento sa o ministeryo sa relihiyon
- Mga edukador (mga magtutudlo, mga propesor, ug uban pa)
- City hall
- Zoning nga buhatan
- Tagaplano sa ciudad nga departamento
- Bilding nga departamento
- Kagamitan nga mga kompanya
- Buhatan sa komersiyo
- Mga bord sa patigayon
- Buhatan sa distrito sa mga eskwelahan
- Real Estate nga mga bords
- Pabalay nga mga proyekto
- Mantalaan nga buhatan
- Paglangyaw o pagbisita nga buhatan
- Pag-ihap o populasyon nga mga taho
- Kompanya sa telepono
- Lokal nga directoryo sa telepono
- Radyo o telebisyon nga mga buhatan
- Mga kompanya sa sakyanan
- Librarya
- Panggobyerno nga departamento sa mga rekord, mga pagtuon sa trabaho, rasa, relihiyon
- Lokal nga residente
- Kasaysayan ug kultural nga mga museyo

SAMPOL SA INTERBYU

Ania ang sampol nga mga pangutana nga ipangutana sa nagkalain-laing mga lider. Dili tanan magamit sa matag pagtuki, apan gamita ang mga pangutana nga magamit. Kamo modugang usab sa ubang mga pangutana nga magamit sa piho nga pagtuon nga inyong gibuhat. Kini nga mga pangutana ehemplo lamang alang kaninyo sa pagsunod:

MGA PANGUTANA NGA IPANGUTANA SA TANANG MGA LIDER:

1. Unsay imong ngalan?
2. Unsa ang imong posisyon niini _____ nga (balangay, ciudad, tribo, kasta, estado, nasud, dapit, ug uban pa)?
3. Unsay imong nakita ingon nga dagko nga mga problema o mga panginahanglan sa katawhan?
4. Unsa ka bukas ang mga katawhan ngadto sa relihiyosong mga kausaban?
5. Aduna bay mga regulasyon sa gobyerno nga makaapekto sa buhat sa ebanghelyo dinhi?
6. Aduna ba kamo'y impormasyon sa populasyon, sa edukasyon nga lebel, ug mga relihiyon alang niining _____ (balangay, ciudad, tribo, kasta, estado, nasud, dapit, ug uban pa)?
7. Unsa ang nag-unang pinulongan nga gisulti?
8. Unsa ang uban nga mga pinulongan nga gisulti sa mga tawo?
9. Pila ka porsento ang makabasa ug makasulat?

MGA PANGUTANA ALANG SA MGA LIDER SA GOBYERNO UG SA KATILINGBAN:

Dangup sa mga pangutana diha sa mga seksyon sa heyograpikal, sa kultura, sosyal, ug sa gawas nga mga impluwensya sa inyong pagtuki. Sila makatabang kaninyo sa daghan niini nga mga pangutana.

MGA PANGUTANA ALANG KRISTOHANONG MGA LIDER:

1. Unsa ka na kadugay nga nag-alagad dinhi?
2. Giunsa nimo paglampos sa ministeryo?
3. Giunsa nimo pagkapakyas o diin sa imong hunahuna kinahanglan nga mopalambo?
4. Aduna bay mga grupo sa mga tawo nga wala nimo tudloi? Kon mao, kinsa, diin, unsay pinulongan nga ilang gisulti?

5. Aduna bay igo nga gidaghanon sa mga matuod nga Bibliyanhong mga simbahan o adunay panginahanglan alang sa dugang pa?
6. Unsa nga matang sa pangalagad ang imong gibuhad dinhi?
7. Sa unsa nga denominasyon ka nahisakop?
8. Aduna bay panginahanglan alang sa Kristohanong mga literatura?
9. Unsa nga matang sa Kristohanong katukuran sa pagbansay ang anaa dinhi?
10. Gamita ang "esprituhanon" nga pagtuki nga seksyon sa matag pagtuki niini nga kurso. Hangyos sila sa pagtabang kaninyo sa pagkompleto niini nga bahin sa pagtuki.
11. Ipasabot ang inyong kaugalingon nga esprituhanon nga mga katuyoan niini nga dapit ug pangutana kon sa unsang paagi kamo makakooperar sa ilang mga misyon.
12. Pangutan-a ang ilang mga opinyon: Karon ba panahon alang sa esprituhanon nga pagpugas o pag-ani niini nga dapit?
13. Unsa ang kinaiya sa mga tawo sa imong ministeryo dinhi?

SAMPOL SA PAHAYAG SA KATUYOAN

Ang kamahinungdanon sa pahayag sa katuyoan sa ministryo gihisgotan niini nga kurso. Ania ang sampol nga pahayag sa katuyoan sa Harvestime International Network:

Sa espirituhanon nga pag-ani sa kaumahan sa kalibutan nga si Jesukristo kanunay nagtumbok sa atensyon sa iyang mga tinun-an:

Wala ba kamo manag-ingon: May upat pa ka bulan, ug unya moabot ang ting-ani? Tan-awa, ako magaingon kaninyo, Iyahat ang inyong mga mata, ug itan-aw sa kaumahan; kay sila puti na aron pagaanohon. (Juan 4:35)

Ang hagit nga gihatag sa atong Ginoo alang sa mga mamomoo, mga lalaki ug mga babaye nga nasayud unsaon sa pag-ani sa espirituhanon nga mga kaumahan sa kalibutan alang sa gingharian sa Dios. Niini nga katuyoan nga ang Harvestime International Network nagpahinungod, sa pag-rekrut, pagbansay, pagdasig, ug pagpalihok sa usa ka kutay sa mga internasyonal nga mga mangangani nga makahimo sa:

1. Pagpangamuyo alang sa internasyonal nga espirituhanong ting-ani:

Sa pagkamatuod ang anihon daghan, apan diriyut ra ang mga mamomoo; Pag-ampo kamo sa Ginoo sa anihon aron siya magpadala ug mga mamomoo sa iyang anihon. (Mateo 9: 37-38)

2. Pagpamulong sa mga baruganan sa espirituhanon nga pag-ani:

Ug ang mga butang nga imong hingdunggan kanako sa atubangan sa daghang mga saksi, itugyan mo sa matinud-anon nga mga tawo nga makahimo sa pagtudlo sa uban usab. (II Timoteo 2: 2)

3. Pagpasundayag sa mga baruganan sa espirituhanon nga pag-ani:

Ug ang akong pulong ug ang akong pagwali wala sa mga madanihong pulong sa kaalam sa tawo, kondili sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum; aron ang inyong pagtoo dili ikapatukod diha sa kaalam sa mga tawo, kondili diha sa gahum sa Dios. (I Mga Taga Corinto 2: 4-5)

4. Pagsulti sa pagkadinalian sa mandato sa tibook kalibutan nga espirituhanong pag-ani:

Ang pagpangani miagi na, ug ang ting-init natapos na, ug kita wala mangaluwas. (Jeremias 8:20)

5. Pagpalihok sa mga sakop sa lawas ni Kristo sa pag-ani sa ilang natudlo nga mga uma sa tibook kalibutan, katapusang-panahon nga pag-ani:

... Siya nagabantay alang kanato niining tinudlong mga semana sa pagpangani. (Jeremias 5:24)

MGA TUBAG SA KINAUGAINGONG EKSAMEN

KAPITULO 1:

1. Ug nakita ni Jehova ang pagkadautan sa tawo sa yuta dako, ug nga ang tanang pagpa landong sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing lonlon mga kadautan lamang giha pon. (Genesis 6: 5)
2. Ang "palibot" naglakip sa pisikal, sosyal, kultural, ug espirituhanon nga mga butang nga nakapalibot sa tawo. Kini naglakip sa tanan nga mga bahin sa katilingban diin ang tawo nagpuyo, nagtrabaho, ug nagministeryo.
3. Ang unang palibot sa tawo mao ang Tanaman sa Eden. Kini usa ka matahum ug hingpit nga palibot.
4. Ang karon nga palibot sa kalibutan, makasasala nga tawo diha sa usa ka makasasala nga kalibutan diin si Satanas sa gihapon aktibo.
5. Ang sala maoy hinungdan sa kausaban sa palibot.
6. Ang tulo ka mga kaaway sa kalibutan, ang unod, ug ang yawa anaa sa operasyon.
7. Ang Dios nagpadala kang Jesus aron mamatay alang sa mga sala sa tanang katawhan. Bisan kinsa nga mosalig kang Jesus ug maghinulsol gikan sa sala maluwas gikan sa espirituhanon nga kamatayon (walay katapusan nga pagkabulag sa Dios) ug walay katapusan nga mga epekto sa pisikal nga kamatayon. Ang Dios usab adunay plano sa paglaglag niining dautan nga kalibutan ug sa paghimo sa bag-ong kalibutan.
8. Ang pagministeryo gibuhad sa palibot sa kalibutan nga nag-una ang kadautan. Apan adunay daghang nagkalainlaing mga dapit sa kalibutan. Sama nga ang tanan nga mga tawo apektado sa dautang palibot sa kalibutan sa kinatibuk-an, sila apektado usab sa piho nga palibot diin sila nagpuyo. Sa diha nga kamo makasabot sa ilang piho nga palibot kamo makahimo sa mas epektibo nga pagpresentar sa mensahe sa Ebanghelyo.

KAPITULO 2:

1. Kay bisan kinsa nga gipanganak sa Dios makadaug sa kalibutan; ug kini mao ang pagdaug nga midaug sa kalibutan, bisan sa atong pagtoo. (1 Juan 5: 4)
2. Ang makakahimtangang pagtuki maoy detalyado nga pagtuon sa piho nga palibot lakip na ang pisikal, sosyal, kultural, ug espirituhanon nga mga butang.
3. Ang matang sa makakahimtangang pagtuki nga inyong gitun-an niini nga kurso naglakip sa mga mosunod:

-Personal
-Rehiyon

-Nasud
-Dapit

-Mga grupo sa katawhan
-Nagalungtad nga Kristohanong organisasyon

4. Tan-awa ang pito ka mga rason nganong ang makakahimtangang pagtuki importante nga nalista sa Kapitulo 2.
5. Unom ka mga katalagman nga likayan sa makakahimtangang pagtuki:
  - Ayaw analisaha ang mga butang sa natural nga mga mata lamang.
  - Ayaw pagpabuntog sa kadako sa tahas.
  - Ayaw pagpaimpluwensiya sa negatibo nga mga taho.
  - Ayaw pagmahinadlok ug dili matinoohon.
  - Ayaw pagtigom ug mga kamatuoran alang sa kamatuoran lamang.
  - Ayaw pagtutok sa KON, apan hinoon sa UNSAON.

KAPITULO 3:

Walay Eksamen

KAPITULO 4:

Walay Eksamen

KAPITULO 5:

1. Susiha ninyo ang inyong kaugalingon: kon anaa ba kamo sa pagtoo; Sulayi ang inyong kaugalingon ... (II Mga Taga Corinto 13: 5)
2. Ang personal nga makakahimtangang pagtuki mao ang pagtuon sa imong kaugalingon nga palibot.
3. Ang personal nga makakahimtangang pagtuki naglakip sa pagtuki sa matag dapit sa inyong kinabuhi lakip na ang inyong mga relasyon ug sa inyong pisikal, edukasyon, pinansyal, ug espirituhanon nga mga dapit.
4. Ania ang mga katuyoan sa personal nga pagtuki:
  - Sa pagtino sa inyong espirituhanon nga kahimtang.
  - Sa pag-ila sa inyong espirituhanon nga mga kaluyahon.
  - Sa pag-ila sa inyong espirituhanon nga kalig-on.
  - Sa pag-ila sa inyong espirituhanong mga gasa.
  - Sa pagdiskobre sa inyong dapit sa ministeryo sa Lawas ni Kristo.
  - Sa paghimo sa usa ka plano sa pagtuman sa inyong ministeryo.

KAPITULO 6:

1. Ug walay binuhat nga dili madayag sa iyang atubangan: apan ang tanan nga mga butang mga hubo ug binuksan sa atubangan sa mga mata niya kang kinsa magahatag ra unya kita'g husay. (Hebreohanon 4:13)

2. Ang usa ka grupo sa katawhan mao ang bisan unsa nga pundok sa mga tawo diin ang kaminyoon ug suod nga kinabuhi sa kinatibuk-an nahitabo lamang sa sulod sa kati lingban. Pananglitan, ang usa ka grupo sa katawhan mao ang piho nga banay, kasta, panimalay, o kaliwatan.
3. Kamo motuon kanila sa katilingbanon, kulturahanon, ug sa espirituhanon. Kamo usab moanalisar sa panggawas nga pwersa gikan sa gawas sa ilang grupo nga makaapekto sa ilang pagdawat sa Ebanghelyo.
4. Ang usa ka grupo sa katawhan nga pagtuki nagpaila kon unsa ang tawo nga aboton sa Ebanghelyo, unsa ang sama kanila, kinsa ang moabot kanila, ug ang mga pamaagi nga mahimo nga labing maayo sa pag-abot kanila.
5. Kon kamo wala sa tinuod nagbuhat sa pagtuki sa usa ka grupo sa mga tawo nga sama sa inyong gitun-an niini nga leksyon, palihug pagbuhat sa ingon sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.
6. Kon kamo wala naghimo sa usa ka plano sa pag-abot sa grupo nga inyong gitun-an sa Ebanghelyo, palihug pagbuhat sa ingon sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.

KAPITULO 7:

1. Tumindog ka, baktasa ang yuta sa iyang gitas-on niini ug sa iyang gilapdon; kay igahatag ko kini kanimo. (Genesis 13:17)
2. Alang sa katuyoan niini nga pagtuon, ang usa ka dapit gihubit ingon nga piho nga bahin sa usa ka nasud nga gideterminar sa bisan hain sa heyograpikanhon, pinulongan, kulturahanon, o sa politikanhon nga mga linya.
3. Kamo nag-analisar sa detalye sa piho nga dapit sulod sa usa ka nasud. Kamo mitino sa politikanhon, heyograpikanhon, pinulongan, ug kulturahanon nga mga butang nga na kapahimo niini nga usa ka nalain nga dapit. Kamo mianalisar sa iyang espirituhanon nga kahimtang. Kamo usab mianalisar sa panggawas nga pwersa gikan sa dapit nga basin makaapekto sa pagdawat sa Ebanghelyo.
4. Ang usa ka pagtuki sa dapit nagpaila kon unsa ang mga grupo sa katawhan nga anaa sa dapit, unsa ang komon sa kanila, unsay sama sa dapit, kinsa ang moabot sa dapit, ug ang mga pamaagi nga gamiton sa pag-abot niini sa Ebanghelyo, ug sa pagtino sa inyong papel sa plano sa Dios alang sa pag-abot niini nga dapit.
5. Kon kamo sa tinuod lang wala mohimo ug pagtuki sa dapit ingon sa inyong gitun-an niini nga leksyon, palihug paghimo sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.
6. Kon kamo sa tinuod lang wala mohimo ug plano sa pag-abot sa maong dapit nga inyong gitun-an sa Ebanghelyo, palihug paghimo sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.

KAPITULO 8:

1. Ug nga ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala igawali diha sa iyang ngalan sa tanang mga nasud magsugod sa Jerusalem. (Lucas 24:47)
2. Ang usa ka nasud gilangkuban sa mga tawo nga nahiusa sa komon nga sistema sa politika. Kini usa ka teritoryo nga lig-on ang nasudnon nga mga utlanan.
3. Sa diha nga kamo maoanalisar sa usa ka nasud kamo motuon niini nga detalyado aron sa pagtino sa politikanhon, heyograpikanhon, pinulongan, kulturahanon, ug espirituhanon nga mga butang ug sa panggawas nga pwera nga basin makaapekto sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa tibook nasud.
4. Ang pagtuki sa usa ka nasud gihimo aron sa pagtino kon unsa ang mga grupo sa katawhan nga anaa sa nasud nga maabot sa Ebanghelyo, unsa ang komon niini nga mga grupo, unsa ang sama sa nasud, kinsa ang moabot niini nga nasud sa Ebanghelyo, unsaon kini pagbuhat, ug sa pagdiskobre sa inyong papel sa plano sa Dios alang niini nga nasud.
5. Kon kamo sa tinuod lang wala mohimo ug pagtuki sa nasud nga inyong gitun-an niini nga leksyon, palihug paghimo sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.
6. Kon kamo wala mohimo ug plano sa pag-abot sa nasud nga inyong gitun-an sa Ebanghelyo, palihug paghimo sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.

KAPITULO 9:

1. Ug siya miingon kanila: Lumakaw kamo sa tibook nga kalibutan, ug iwali ang Maayong Balita ngadto sa matag binuhat. (Marcos 16:15)
2. Alang sa katuyoan niini nga pagtuon, ang rehiyon maoy usa ka bahin sa kalibutan nga hinimo sa pipila ka mga nasud nga nahimutang duol sa usag usa sa heyograpikanhon ug sa susamang mga pinulongan, kultura, relihiyon, o politika.
3. Sa diha nga kamo moanalisar sa rehiyon kamo magtuon sa detalye sa pagtino sa politikal, heyograpikal, pinulongan, kultural, ug espirituhanon nga mga butang ug sa panggawas nga pwera nga basin makaapekto sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa tibook rehiyon.
4. Ang pagtuki sa rehiyon gihimo sa pagtino kon unsa ang mga nasud nga anaa sa rehiyon, unsa ang komon niini nga mga nasud, unsa ang sama sa rehiyon, kinsa ang moabot niini, ug unsaon kini pag-abot. Ang katuyoan mao ang pag-ila sa inyong papel sa pag-abot sa rehiyon ug sa pagtabang kaninyo sa paghimo ug plano sa pag-abot niini sa Ebanghelyo.
5. Kon kamo sa tinuod lang wala mohimo sa pagtuki sa usa ka rehiyon sama sa inyong gitun-an niini nga leksyon, palihug pagbuhat sa ingon sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.

- Kon kamo wala naghimo ug plano sa pag-abot sa rehiyon nga inyong gitun-an sa Ebanghelyo, palihug pagbuhat sa ingon sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.

KAPITULO 10:

- Siya nga adunay igdulungog, kinahanglan magpatalinghug sa gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. (Pinadayag 2:29)
- Ang mga katuyoan sa pag-analisar sa Kristohanon nga organisasyon mao ang:
  - Pag-ila sa mga katuyoan sa organisasyon, ang iyang talagsaon nga bahin sa pagtuman sa sugo sa Simbahan sa pagsangyaw sa Ebanghelyo.
  - Pagtino sa karon nga pagka-epektibo sa organisasyon. Unsa kini karon ka maayo sa pagtuman sa iyang katuyoan? Sa unsa nga paagi kini milampos? Sa unsa nga paagi kini napakyas?
  - Pagpahimutang ug mga plano alang sa organisasyon aron mas epektibo nga makatuman sa iyang hinatag-sa-Dios nga katuyoan.
- Ang pagtuki sa kasamtangan nga organisasyon naglakip sa pagtuon sa iyang katuyoan, mga plano, mga kalig-on, mga kaluyahon, palibot, mga kapanguhaan, ug mga programa.
- Kon kamo sa tinuod lang wala mohimo sa pagtuki sa Kristohanong organisasyon sama sa inyong gitun-an niini nga leksyon, palihug pagbuhat sa ingon sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.
- Kon kamo wala mohimo ug plano aron magamit ang mga resulta sa inyong pagtuki, palihug pagbuhat sa ingon sa dili pa mopadayon niini nga pagtuon.

KAPITULO 11:

- Kamo mao ang kahayag sa kalibutan. Ang ciudad nga mahimutang sa ibabaw sa usa ka bungtod dili masalipdan. (Mateo 5:14)
- Ang katuyoan mao ang gusto ninyong makab-ot. Kini maoy katapusang resulta, ang tumong alang sa inyong pagpangabudlay.
- Ang plano mao ang metodo o paagi sa pagkab-ot sa katuyoan.
- Ang mga tumong maoy mga pahayag kon unsaon ninyo pagkab-ot ang inyong katuyoan.
- Kahayag ug asin.
-Pagpangandam	-Pagtino sa inyong katuyoan	-Pagplano
-Pagpadayon	-Paghingpit	